Masculinities Journal

12 Autumn 2019
issn:2148-3841

ISSN 2148-3841

MASCULINITIES

a journal of culture and society

Issue 12

Autumn 2019

MASCULINITIES

a journal of culture and society

Issue 12, Autumn 2019
ISSN 2148-3841

Published by
Initiative for Critical Studies of Masculinities

Chief Editor
Selin Akyüz *(Bilkent University)*

Typesetting
Şenol Topçu

Web Adresi
http://www.masculinitiesjournal.org/

Contact
masculinitiesjournal@gmail.com

Masculinities: A Journal of Culture and Society is a peer-reviewed journal, published biannually (Spring and Fall) by the Initiative for Critical Studies of Masculinities. The views and opinions expressed in the articles published in M*asculinities: A Journal of Culture and Society* are those of the authors and and do not necessarily reflect the position of the Editorial Board of the journal.

Masculinities is indexed and abstracted by
SOBİAD

EDITORIAL BOARD

Chief Editor

Selin Akyüz *(Bilkent University)*

Editorial Board

Atilla Barutçu *(Bülent Ecevit University)*

Beril Türkoğlu *(ODTÜ)*

Çimen Günay-Erkol *(Özyegin University)*

Duygu Altınoluk *(Kilis 7 Aralık University)*

Nurseli Yeşim Sünbüloğlu *(Özyegin University)*

Ozlem Duva Kaya *(Dokuz Eylül University)*

Review Editors

Gülden Sayılan *(Ankara Yıldırım Beyazıt University)*

Assistant Editors

Naz Hıdır *(Ankara Ünivertisi)*

Şenol Topcu *(Necmettin Erbakan University)*

***

Masculinities tarandığı dizinler
Masculinities is indexed and abstracted by
SOBİAD (Sosyal Bilimler Atıf Dizin)

Advisory Board

Adam Walton	*(UCL Institute of Education)*
Aksu Bora	*(Hacettepe University)*
Alev Özkazanç	*(Professor Emerita)*
Alp Biricik	*(Independent Researcher)*
Arda Arikan	*(Akdeniz University)*
Aslıhan Doğan Topcu	*(Mersin University)*
Arsev Ayşen Arslanoğlu	*(Artvin Çoruh University)*
Ayse Erbora	*(Okan University)*
Ayse L. Kirtunc	*(Professor Emerita)*
Banu Açıkgöz	(*Bülent Ecevit University)*
Berrin Koyuncu Lorasdağı	*(Hacettepe University)*
Burcu Alkan	*(Bahçeşehir University)*
Chris Haywood	*(Newcastle University)*
Cirus Rinaldi	*(University of Palermo)*
Cüneyt Çakırlar	*(Nottingham Trent University- Bilgi University)*
Çağla Ünlütürk Ulutaş	(*Pamukkale Üniversitesi)*
Daphna Hacker	*(Tel Aviv University)*
Dilek Cindoğlu	*(Abdullah Gül University)*
Ebru Kılıç Bebek	*(Özyegin University)*
Eda Acara	*(Queens University)*
Emel BastürkAkca	*(Kocaeli University)*
Esma Durugönül	*(Akdeniz University)*
Fatma Umut Beşpınar	*(METU*)
Feryal Cubukcu	*(Dokuz Eylul University)*
Figen Uzar Özdemir	*(Bülent Ecevit University)*
Funda Şenol Cantek	*(Independent Researcher)*
Gamze Toksoy	*(Mimar Sinan Univerty)*

Güncel Önkal	*(Maltepe Univerty)*
Hande Eslen-Ziya	*(Glasgow Caledonian University)*
Hilal Onur-Ince	*(Hacettepe Univerty*)
Jonathan Allan	*(Brandon University)*
Jeff Hearn	*(University of Hanken)*
Joseph Vandello	*(University of South Florida)*
Maria Rashid	*(SOAS)*
Melek Goregenli	*(Independent Researcher)*
Mine Özyurt Kılıç	*(Doğuş University)*
Murat Göç	*(Celal Bayar University)*
Murat İri	*(Istanbul University)*
Nejat Ulusay	*(Ankara University)*
Nevzat Kaya	*(Dokuz Eylül University)*
Nil Mutluer	*(Humboldt University zu Berlin)*
Nilgün Toker	*(Independent Researcher)*
Orkun Kocabiyik	*(Mugla University)*
Papatya Genca-Alkan	*(Celal Bayar University)*
Raewyn Connell	*(University of Sydney)*
Sandra Slater	*(College of Charleston)*
Selcuk Candansayar	*(Gazi University)*
Selim Sırı Kuru	*(University of Washington)*
Serpil Sancar	*(Ankara University)*
Simten Coşar	*(Hacettepe University)*
Şahinde Yavuz	*(Karadeniz Technical University)*
Seref Uluocak	*(Onsekiz Mart University)*
Tingting Tan	*(Kyushu University)*
Ulaş Işıklar	*(Beykent University)*
Züleyha Çetiner Öktem	*(Ege University)*

MASCULINITIES
a journal of culture and society

Year: 5, Issue: 12, Autumn 2019

Content

1-3 Introduction

Keynote Adresses/Davetli Konuşmacı

5-13 Masculinities in Troubling Times: View from The South
Raewyn Connell

14-29 Hidden in Plain Sight: On the Omnipresence of Hegemonic Masculinities
James W. Messerschmidt

30-41 Mainstreaming Men and Masculinities: Technical Fix or Political Struggle?
Deniz Kandiyoti

42-58 The Roots of Sexual Violence
Nancy Lindisfarne

Articles/Makaleler

60-81 Beauty and the Tumblebeast: Tumblr, Self-Portraits, and Depictions of Masculinity
Tumblr, Otoportreler ve Erkeklik Tasvirleri
Nicholas Alexander Hayes

82-128 Wattpad Romanlarında Küresel Hegemonik Erkeklik: Psikopat Mafya
Global Hegemonic Masculinity in Wattpad Novels: Psychopath Mafia
Tuğba Sivri, Yakup Çelik, Setenay Nil Doğan

Research-in-Progress/Süreçteki Araştırma

130-153 *Mahur Beste*'de Erkeklik İnşası ve Ötekinin İfşası
Construction of Masculinity and Disclosure of the "Other" in *Mahur Beste*
Bilge Ulusman

Reviews/Kitap İncelemeleri

155-160 Healing from Hate: How Young Men Get into -and out of-Violent Extremism
Ayşecan Terzioğlu

INTRODUCTION

We are so proud to present you the 12th issue of Masculinities: A Journal of Culture and Society after we successfully left behind the 2nd International Symposium on Men and Masculinities held in İstanbul last September. In this issue, it is a privilege for us to publish the keynote speeches of the important scholars of the field whom we had the opportunity to host in the symposium. We are deeply thankful to Raewyn Connell, James W. Messerschmidt, Deniz Kandiyoti and Nancy Lindisfarne for sharing edited transcriptions of their speeches with us. This issue also includes two articles focusing on the representations of masculinities in different online platforms, one Research-in-Progress paper and one book review.

The issue opens with keynote addresses that give eye-opening analysis about the theme of our symposium, Masculinities: Challenges and Possibilities in Troubling Times. At first, Raewyn Connell sets her agenda starting with a rising number of authoritarian governments and dictatorial regimes around the world in her paper entitled "Masculinities in Troubling Times: View from the South". For research and activism towards gender equality, she presents the ways of thinking on the link between right-wing politics and the politics of masculinity. Secondly, James W. Messerschmidt gives his attention to multiplicity of hegemonic masculinities and shares his recent work on this concept. He gives Trump's "presidential dominating masculinity" as one of the different versions from the authoritarian times in his piece entitled "Hidden in Plain Sight: On the Omnipresence of Hegemonic Masculinities". Thirdly, Deniz Kandiyoti takes into account some sources of the rising interest in

men and masculinities in her paper entitled "Mainstreaming Men and Masculinities: Technical Fix or Political Struggle?" In a period of "masculinist restoration", a term proposed by herself, Kandiyoti crucially discusses the position of the politics of gender in right-wing populist movements bearing the role of anti-patriarchal resistance in mind. Lastly, Nancy Lindisfarne outlines very important arguments on sexual violence which are derived from the studies that she has been conducting with Jonathan Neale. In her paper entitled "The Roots of Sexual Violence", also the title of their book which is coming out from Cambridge University Press, she provides a new way of thinking on men and masculinities by putting together a unified theory of class and gender.

In this issue, there are two articles, one in English and one in Turkish. In his article entitled "Beauty and the Tumblebeast: Tumblr, Self-Portraits, and Depictions of Masculinity", Nicholas Alexander Hayes uses content analysis to show how the straight male Tumblr bloggers perform their masculinities online. By focusing on images shared on Tumblr blogs, he finds out some strategies which are used by straight men to resist to the feminine and homoerotic posturing and sustain normative gender roles. In the second article entitled "Global Hegemonic Masculinity in Wattpad Novels: Psychopath Mafia", Tuğba Sivri, Yakup Çelik and Setenay Nil Doğan focus on two widely read novels in Turkey which were published in Wattpad, an online platform which is accessible for everyone. By following the concepts of Raewyn Connell, the authors search the traces of the codes of hegemonic masculinity related with emphasized femininity in the famous books of Şule Terzi, *Psychopath Mafia and Psychopath Mafia 2*. They argue that the way of representation of masculinities and femininities reproduces the norms of global hegemonic masculinity in these novels, which are mostly read by adolescent girls.

In the Research-in-Progress section of the issue, Bilge Ulusman's research which needs further elaboration is open to constructive criticism and feedback. In her piece entitled "Construction of Masculinity

and Disclosure of the 'Other' in *Mahur Beste*", she attempts to analyze Ahmet Hamdi Tanpınar's novel by revealing the narrative strategies which keep the male character out of the power domain with his constructed "otherness". This issue also includes a remarkable review by Ayşecan Terzioğlu. She evaluates Michael Kimmel's "Healing from Hate: How Young Men Get into -and out of- Violent Extremism", the book which focuses on biographies of men from different countries who had been involved in and jumped out of far-right movements.

As members of the editorial board of Masculinities Journal, we hope you enjoy this issue and spread the word. Finally, we would like to thank not only the authors and the reviewers for their valuable contributions to this issue and also Büşra Güner and Selin Altay for their effort on translating the keynote addresses for the Symposium. We also take the opportunity to invite researchers to submit their work on men and masculinities for the issues of 2020. Please visit the journal's website for more information.

Atilla Barutçu
On behalf of the Editorial Board of
Masculinities: A Journal of Identity and Culture

ARTICLES

Masculinities in Troubling Times: View from The South

Raewyn Connell*
University of Sydney, Australia
Life Member National Tertiary Education Union

This text is an edited transcription of a keynote address given by video to the 2nd International Symposium on Men and Masculinities, İstanbul, 12-14 September 2019

Greetings from Australia! Thank you for inviting me to your symposium. I am sorry that I cannot be with you personally, but I hope the magic of modern technology will work for us.

These are troubling times for research and activism around issues of masculinity, as in other areas of life. In this moment of history, public affairs in many parts of the world revolve around the defense of social privileges and the growth of inequality. That is a dominant feature of contemporary economies, and the defense of economic and social inequality has become a major feature of politics, ideology and culture.

In this generation, we have seen a rising number of authoritarian governments around the world. Governments which may themselves be violent - state violence is a major problem of our time - or if not directly violent, are enablers of violence by other groups. I am thinking here of the states with dictatorial regimes ranging from China to the Gulf States, and the new authoritarianism enabled by right-wing electoral success in the Philippines, in India, in Eastern Europe, and in Brazil.

---

* Professor Emerita

We have seen in this generation a surge of nationalist and racist political movements, which often underlie the new authoritarian governments. Though sometimes they remain as movements outside the state, they have given a flavor to the consolidation of power by neo-conservative regimes in countries like the United States and Italy. In Australia, my country, we have a neo-conservative government which is increasingly authoritarian, trying to criminalize dissent in order to defend fossil fuel industries.

We have also seen a growth of political violence outside governmental structures. ISIS/Daesh is the most publicized example in recent years but there are good many others. Non-state actors in the form of White racist groups account for much of the internal terrorism in the United States. In Latin America, paramilitary forces have been involved in internal struggles in a number of states. And there we see most visibly the violence associated with drug trafficking, now a major international industry in its own right, that involves the creation of private armies by the 'cartels'.

These are issues we are rightly concerned about, and rightly link to the politics of masculinity. That there is a link is obvious. How we understand the link is a crucial issue, for research and for activism towards gender equality.

The newly-powerful nationalist and racist movements are almost all led by men. They feature a construction of masculinity among their leaders that exaggerates the notion of a strong man who will intervene to "clean up" corruption or dysfunctional government, and set everything to right. This is a familiar rhetoric from new authoritarian regimes. Putin’s regime in Russia offers a very distinctive version of hypermasculinity, strikingly symbolised by the leader's appearances on horseback. The Duterte regime in the Philippines, and the new Bolsanaro regime in Brazil, offer a more militarized version. The Trump regime in the United States celebrates a dominant, supposedly decisive, masculinity on the part of the leader, who came to power, ironically, promising to 'drain the swamp' of corruption in Washington.

So the celebration of a masculinized leadership is part of this new politics. There is also an ideology defining the kind of gender order that lies behind the masculine leadership. We see, in diverse forms, a reinvigoration of ideas of male supremacy, with woman's proper place being in the home and under the thumb of authoritative men. It is a kind of patriarchal nostalgia, that obviously has some electoral appeal. I think it indicates the depth to which gender orders have been disturbed in the last generation, in many parts of the world - both by women's movements and by economic and cultural change.

Forms of masculinity that don't fit with this neo-patriarchal ideology are likely to be targeted by right-wing movements and regimes. So, there is a striking rise of organized homophobia, as seen in the 'anti-gender' and anti-trans campaigns, organized through the Catholic church but also supported by Protestant groups in the USA and Latin America. In some parts of the world there is state harassment or repression of feminist movements, particularly visible in Iran, Saudi Arabia and China.

Right-wing social movements need their troops, they need activists. Regressive gender ideologies are at work in the recruitment of activists into these movements. Gender anxiety and masculinist ideology give them a reason for being angry and becoming militant. Some of the people become more than just activists, they become killers. If you probe into the mass murders committed by right-wing activists in recent years in Norway, in New Zealand (where the killer came from Australia) as well as in the United States, a neo-patriarchal as well as racist worldview is visible in the background. The effects bleed into individual, uncoordinated violence as well as the organized violence of the movements themselves.

We can see in the new authoritarian movements a kind of masculinity cult, organized around a patriarchal ideology and an image of hypermasculinity. And that is something that, a generation ago, we did not expect to happen. When the new research and debates about masculinity developed, from the 1970s to the 1990s, in the wake of the Women's Liberation movements, most people expected that the

historical trend would be towards more gender equality and looser patterns of masculinity. We celebrated the discovery of multiple forms of masculinity, and we thought that would lead to greater diversity in men's lives and outlooks. Some of this has happened. But the new authoritarian politics is a movement in a very different direction, towards stronger and narrower definitions of masculinity. It becomes important to think how to interpret this new configuration of masculinity.

In the public debates about these developments, at least two significant mistakes are being made. One is to equate the models of masculinity celebrated in these movements with hegemonic masculinity. This is often done through the phrase “toxic masculinity", much used in media commentary about the #MeToo movement against sexual harassment, and in comments about the prevalence of rape or the growth of authoritarian politics.

I think the discourse of "toxic masculinity" points to important issues. But it mistakes the situation we are in, by identifying hegemony with violence and abuse. Masculinity is a terrain of politics as well as a gender form. When that terrain is tipped towards violence, we have evidence not of hegemony but of the *breakdown* of hegemony. If hegemony is working well, the dominant social groups have no need to resort to force on a large scale. Hegemony implies a degree of consent, of participation in the system, on the part of the dominated.

Hegemony and violence *can* work together; even established dictatorships maintain large police forces. But generally speaking, hegemonic masculinity is a masculinity that is widely accepted in the society and has little need for organized violence to consolidate its position. So when we see a rise in state and social violence, we are seeing gender as a field of struggle rather than an established pattern of domination. That is why the displays of masculinity in the new authoritarian politics are so exaggerated, with loud threats, aggressive postures, and claims of divine favour. They are not expressing a secure position of power.

Indeed, they are in some sense compensatory, reflecting the loss of hegemony in the face of women's movements, gay movements, and gender-equality reforms. To me, the repetitive tone of exaggerated complaint in the voice of a leader like Donald Trump is a sign of a compensatory process. It is difficult to see a masculinity protest being turned into a secure hegemony.

The second error is to see current right-wing politics as an assertion of 'tradition'. In this view there is a traditional pattern of masculinity, traditional patriarchal norms, and a traditional pattern of the family, and what we are seeing now is just a backlash against change. This is ironic, as the new right-wing movements, though often calling themselves 'conservative', are actually implementing radical changes in states and societies - dismantling civil society institutions, empowering market forces, increasing levels of violence, consolidating privilege and increasing material inequality.

Authoritarian movements often present themselves as defenders of tradition, claiming to re-establish the way things used to be in the Good Old Days. But this is wrong, historically wrong. There were no good old days when everything fitted together, when there were no tensions, no contradictions in the gender order and everyone knew their place. This has never been true!

The South African psychologist Kopano Ratele, one of the most interesting contemporary thinkers about masculinity, makes this point very forcibly. He argues that traditions are multiple. There are indeed patriarchal traditions in masculinity, but there were also dissident and non-patriarchal forms of masculinity in the past. There are alternative traditions, sometimes just as powerful. So, tradition can be a resource for *democratic* movements in gender relations, as well as for authoritarian movements.

We are simply being sold a lie if we are told that traditional forms of gender were all about hierarchy and that everyone accepted their place. That is historical nonsense. There is a great deal of detailed research that shows histories of struggle, of invention, of diversity and

multiplicity in gender relations. Feminist historians and ethnographers have documented many patterns in women's lives, many forms of femininity, and the point applies in the history of masculinities too. We can draw on progressive traditions about masculinity, as we can draw on democratic traditions in other areas of life.

Though we can avoid these false interpretations, we still have to think hard about how to understand the situation we are in, how to explain what has been happening, and what we are going to do about it. I don't pretend to have a complete analysis of the current situation. But I can suggest some conditions for what has been happening.

A basic condition is the worldwide legacy of empire from the last five hundred years. A violent process of conquest and colonization impacted almost all societies, in many different forms. Colonialism disrupted and transformed gender orders around the world - including societies in the Global North, the colonizing powers, though this is often forgotten. We must remember that gender is dynamic in all global contexts. There is not a fixed 'Western' pattern of gender, any more than there is a single pattern of gender in the colonized world.

One of the legacies of colonizing violence was a pattern of global inequality where resources were concentrated in the hands of a minority of the world's population, especially though not only in the global North. The bulk of the world's population were left in poverty or in marginal economic and cultural situations. That inequality has continued, despite all the efforts of development, and is one of the key drivers of social conflict - which are bound up with the emergence of the new masculinity politics.

The old empires no longer exist. They have been replaced by a transnational economy where the dominant economic forms are transnational corporations and global markets. This world economic order is not markedly more equal than the old imperial order, but it is organized differently, and impacts gender orders in new ways. Transnational corporations, for instance, are organizations with complicated and highly unequal gender regimes, mostly controlled from

rich countries but employing workforces in poor countries, with ramifying effects in the lives of developing countries. The international garment industry and the electronics industry are well-documented examples. New types of institutions work together in creating a loosely articulated global economy with very high levels of inequality.

This global capitalist order is not secure. I do not call it a 'system' because it is *not* tightly-knit and self-reproducing - that is another myth that the social sciences need to forget. What we see in the world today is not only a highly unequal economy, but a highly irregular, erratic, diverse, un-homogeneous economic order, that links together many different forms of exploitation, wealth and power.

In this messy and incoherent world, power-holders, including the transnational corporate managers and the state elites of the strongest countries, are constantly trying to *impose* order. They are trying to make the global economy work in their interests. That is a fragile project, and it is far from being completely successful. It is constantly being undertaken against resistance from a wide variety of popular groups of disadvantaged groups in different parts of the world. Therefore it must constantly be renewed. I think the new authoritarian masculinity politics must be seen as part of that project of renewal. Its driving force comes, not from below, but from above, from the privileged. But as I have said, it needs to recruit supporters, and the politics of fear, resentment, 'border protection' and oppression of minorities, are potent techniques for doing this.

The global power-holders attempting to establish social orders that support their privilege, are working against the interests of the majority of the world's population. Their regimes have produced levels of inequality that understandably produce a great deal of social anger. They *create* insecurity, precarious economic situations, for very large parts of the world's population. In most countries, half the workforce are in insecure employment, if they are employed at all. The global powers that are attempting to impose order must work constantly through local elites, whether civilian or military, and their interests often diverge.

Those are some reasons why the situation is more open, more tension-ridden, and potentially more open to struggle and change, than we might otherwise think.

That means there is important work to be done by social movements. There are also important tasks for knowledge workers, such as the researchers in this conference. I want to finish with a few remarks about directions for our intellectual work.

I think it is valuable to study examples of what we might call constructive masculinities. By this I mean models of masculinity drawing on the many traditions that offer peaceable patterns of life for men, pro-social or cooperative forms of masculinity, potential models for the future. I think it is important for us as intellectual workers to be involved in utopian thinking: defining and circulating ideas about possible alternatives to the current world order.

To give that idea bite, we need to do more than simply describe gender inequalities and the patterns of masculinity that are complicit in gender inequality. We need also to study the conditions under which these versions of masculinity have arisen, and develop arguments about the way those conditions can be contested and can change.

When I say that we need utopian thinking, I don't mean that we must argue for *perfect* masculinities, as if they were an immediate prospect in everyday life. What we need for an immediate agenda is to define, encourage and work towards *survivable* masculinities, good-enough masculinities. This means forms of masculinity which enable solidarity between men and women and between different groups of men; which support sustainable economies rather than destructive and extractive industries; and which offer the prospect of gender relations that are sustainable over the long term because they are mutually beneficial.

I think we can develop positive models of masculinity while also being plural. There is not one unique solution to life's problems! We do not have to be perfect. We simply have to be good enough, in the ideas

about gender relations and ways of life for men that we offer as alternatives to the disruptive and violent masculinity politics that have become so common.

That is my agenda. I hope it connects with your discussions in the symposium. My best wishes for your meeting and for the practical and research work in the future.

Hidden in Plain Sight: On the Omnipresence of Hegemonic Masculinities

James W. Messerschmidt *
University of Southern Maine, USA

Keynote Address at the 2nd International Symposium on Men and Masculinities, September 12-14, 2019, Istanbul Turkey

The concept of *hegemonic masculinity*, formulated more than three decades ago, has now established a long history of considerable influence on the social science understanding of gender, but in particular, masculinity. The concept emerged in the mid-1980s and was coined by Raewyn Connell, who conceptualized hegemonic masculinity as a pattern of practice that reproduced unequal relations between men and women, masculinity and femininity, and among masculinities. In this talk, I consider some of my recent work on the concept of hegemonic masculinity, with particular attention to the omnipresence of hegemonic masculinities throughout society and how they are hidden in plain sight. Following this, and in line with "authoritarianism" and "troubling times" as the themes of the symposium, I briefly discuss what I label Trump's "presidential dominating masculinity" and how it occasionally is associated with hegemonic masculinity. I then close with a few examples of counter-hegemonic practices, concentrating on non-hegemonic masculinities, in particular, what I label *positive* masculinities.

* Professor and Chair

-Masculinities-
A Journal of Culture and Society, Autumn, 2019/12, 14-29

From *One* to *Multiple* Hegemonic Masculinities

Before I discuss some of my recent work on hegemonic masculinities, it is important to note that from the mid-1980s to 2005 the meaning of the concept of hegemonic masculinity changed from Connell's (1987, 1995) initial formulation to a detailed reformulation of the concept by Connell and myself (2005). More specifically, Connell's initial conception concentrated on how *one* hegemonic masculinity in a given historical and society-wide setting *legitimates* unequal gender *relations* between men and women, masculinity and femininity, and among masculinities. Both the *relational* and *legitimation* features were central to her argument, involving a particular form of masculinity in unequal relation to a certain form of femininity as well as in relation to non-hegemonic masculinities. And the achievement of hegemonic masculinity occurs largely through discursive legitimation (or justification), encouraging all to consent to, unite around, and embody such unequal gender relations.

Connell's initial perspective found significant and enthusiastic application from the late-1980s to the early 2000s, being utilized in a variety of academic disciplines and areas. Despite this considerable favorable reception of Connell's approach, however, the concept of hegemonic masculinity nevertheless attracted criticism. And fourteen years ago, Connell and I (2005) responded to these criticisms, and we reformulated the concept of hegemonic masculinity in numerous ways. I won't go through the entire reformulation but just mention that one of the issues we emphasized is that instead of recognizing simply *one* hegemonic masculinity at only the society-wide level, scholars should analyze the plurality of empirically existing hegemonic masculinit*ies* at (at least) three levels: the local, regional, and global.

Scholars have continually applied this reformulated concept of hegemonic masculinity in a number of ways, yet despite this, problems remain. For example, Pat Martin (1998) raised the issue of inconsistent applications of the concept of hegemonic masculinity, insightfully observing that some scholars equated the concept with a fixed type of

masculinity or with whatever type of masculinity that happened to be dominant at a particular time and place. This misapplication of the concept continues to appear in the masculinities literature. Martin also noted that the emphasis on the centrality of embodied practice in the construction of hegemonic masculinity obscured the role played by discourse in reproducing notions of hegemonic masculinity. More recently, Michael Flood (2002) and Christine Beasley (2008) labeled inconsistent applications of the concept as "slippage," arguing that "dominant" forms of masculinity—such as those that are the most culturally celebrated or the most common in particular settings—may actually do little to legitimate men's power over women and, therefore, should not be labeled hegemonic masculinities, and that some masculinities that legitimate men's power actually may be culturally marginalized. Indeed, there remains a fundamental tendency among some scholars to read hegemonic masculinity as a static character type and to ignore the whole question of gender relations and the legitimation of gender inequality. And some scholars continue to equate hegemonic masculinity with particular masculinities that simply are dominant—that is, the most culturally celebrated or the most common in particular settings, but do not legitimate gender inequality. Or those masculinities that are practiced by certain men—such as politicians, corporate heads, and celebrities—simply because they are in positions of power, ignoring once again questions of gender relations and the legitimation of gender inequality. Mimi Schippers (2007) therefore, has argued that it is essential to distinguish masculinities that legitimate men's power from those that do not, and that more emphasis should be placed on the role femininities play in the construction of hegemonic masculinities.

Omnipresent Yet Hidden in Plain Sight

The good news is that recent research on hegemonic masculinities has responded to these criticisms and, in the process, revealed the *omnipresent* nature of hegemonic masculinities, from the local to the regional to the global. In other words, this research suggests that

hegemonic masculinities are much more common than previously believed—they are ubiquitous throughout society and consequently widely encountered. Despite this pervasiveness, however, hegemonic masculinities often are simultaneously *hidden in plain sight,* operating in a disguised way while concurrently securing an overwhelmingly legitimating influence; that is, hegemonic masculinities are so obvious that people do not actually "see" them—because they are everywhere, they are nowhere—and this social condition signals *bona fide* hegemony. Permit me to share with you a few examples from my own work that illustrate some recent developments on hegemonic masculinity.

Hegemonic and Dominant Masculinities

In response to Martin's, Flood's, Beasley's, and Schipper's concerns, since 2010, I have argued in my work that to elucidate the significance and salience of hegemonic masculinities, gender scholars must distinguish masculinities that legitimate gender inequality from those that do not. For example, I began to differentiate "hegemonic masculinities" from "dominant" forms of masculinities. I define *hegemonic masculinities* as those masculinities constructed locally, regionally, and globally that legitimate an unequal relationship between men and women, masculinity and femininity, and among masculinities. Hegemonic masculinities acquire their legitimacy by embodying materially and/or discursively culturally supported "superior" gender qualities in relation to the embodiment or symbolization of "inferior" gender qualities (Schippers, 2007). That is, certain culturally defined "superior" gendered qualities legitimate unequal gender relations when they are symbolically paired with culturally defined "inferior" characteristics attached to femininity (Schippers, 2007). In addition, hegemonic masculinities must be culturally ascendant to advance a rationale for social action through consent and compliance—hegemonic masculinities (locally, regionally, and globally) rise to a position of influence and, consequently, provide the background cultural knowledge that people use to guide their behavior.

Dominant masculinities are not always associated with and linked to gender hegemony but refer to (locally, regionally, and globally) the most celebrated, common, or current form of masculinity in a particular social setting. As an example of dominant and hegemonic masculinities, I (Messerschmidt, 2016) interviewed fifteen violent and nonviolent teenage boys who all identified certain boys in their school as notably *dominant*: they were popular, often tough and renowned "jocks," attended parties, participated in heterosexuality, and had many friends. In other words, these dominant boys represented the most *celebrated* form of masculinity in the "clique" structure within the school, yet they did not *in and of themselves* legitimate gender inequality. In the past, scholars have mistakenly assumed that such dominant popular boys are simultaneously and exclusively representatives of in-school hegemonic masculinity (by ignoring gender relations).

However, I also found that these same dominant popular boys occasionally construct an in-school localized *hegemonic* masculinity through the practice of bullying "other" boys. The victims of such bullying are feminized through verbal and physical abuse, especially if they do not respond to the bullying in the way the masculine culture of the school dictates; that is, to physically fight back. In the brief bullying sequence of events, then, the popular dominant boys construct what I call a "localized fleeting hegemonic masculinity" because they embody aggressiveness, invulnerability, and the capacity to engage in physical violence (culturally masculine qualities) while the boys who are bullied embody passivity, vulnerability, and an inability to engage in physical violence (culturally feminine qualities). Unequal masculine and feminine relations then are constructed momentarily or briefly within the localized confines of the school. By means of verbal and physical bullying, then we have the momentary ascendancy of an in-school localized hegemonic masculinity that circulates a legitimating material and discursive justification for gendered inequality and is, for the most part, hidden in plain sight. This example likewise alerts us to the fluidity of masculinities and the movement from dominant to hegemonic and back to dominant masculinities in a short period of time.

The emphasis on a distinction between hegemonic and dominant masculinities is significant because it enables a more precise conceptualization of how hegemonic masculinities are unique—and indeed complex—among the diversity of masculinities. Making a clear distinction between hegemonic and dominant masculinities will not only bring hegemonic masculinities out from hiding but is bound to enable scholars to now recognize and research various dominant nonhegemonic yet powerful masculinities and how they differ from hegemonic masculinities as well as how they differ among themselves.

Differences Among Hegemonic Masculinities

My research also suggests that hegemonic masculinities—at the local, regional, and global levels—are constructed differently. For example, I (Messerschmidt, 2018) found that hegemonic masculinities vary in the significance and scope of their legitimating influence—the justifying of unequal gender relations by *localized* hegemonic masculinities is limited to the confines of particular institutions, such as schools, whereas *regional* and *global* hegemonic masculinities have respectively a society-wide and worldwide legitimating influence. I (Messerschmidt, 2018) also distinguish between "dominating" and "protective" forms of hegemonic masculinities and accordingly different constructions of gendered power relations. For example, the just mentioned high school popular boys who verbally abuse and feminize "other" boys consolidate localized hegemonic masculinity through *dominating* aggressive bullying. In contrast, I uncovered distinct types of hegemonic masculinities that were established through contrasting forms of benevolent *protection.*

For example, at the *regional* and *global* levels, I (Messerschmidt, 2010) found in my analysis of foreign policy speeches by US president's George W. Bush and Barack Obama, that they each metaphorically construct themselves as embodying strength, assertiveness, knowledge, invulnerability, and the ability to protect others from global terrorists as masculine qualities, while all "other" people of the world are portrayed

as passively dependent, innocent, uninformed, vulnerable, and unable to protect themselves from global terrorists as feminine qualities. Both sets of qualities in the global North historically and culturally have been associated with men and women respectively, masculinity and femininity respectively, and when these gendered qualities are paired together in a complementary and subordinate way we have the legitimation of gender inequality through the discursive construction of a global protective hegemonic masculinity.

This identification of "protective" hegemonic masculinities challenges the notion that hegemonic masculinities are exclusively pernicious and toxic, recognizing a benevolent and compassionate way gender hegemonic relations may be practiced. Such hegemonic masculinities are hidden in plain sight because they often are simply uneventful and unexciting but also misjudged as lacking relations of power. In this example, then, gender hegemony constitutes a degree of moral legitimacy and thus, the gender unequal relationship is effectively concealed.

Finally, I (Messerschmidt, 2018) also report in recent work the different ways hegemonic masculinities are constructed: hegemonic masculinities can be fashioned through relational *material* practices—such as physical bullying by dominant popular boys in schools—that have a discursive legitimating influence, whereas hegemonic masculinities can also be constructed through *discursive* practices—such as speeches by Bush and Obama that concurrently constituted unequal gender relations linguistically, metaphorically, and thus symbolically. This discursive constitution of hegemonic masculinity is a new development in the field of masculinities studies and has also recently been examined by a number of other scholars.

What this evidence suggests then is that hegemonic masculinities often are both *materially* and *discursively* hidden in plain sight even as simultaneously they are omnipresent throughout society and indeed the world. I would like to now briefly discuss Trump's "presidential

dominating masculinity" and how it at times simultaneously constitutes hegemonic masculinity.

Trump

As the examples discussed so far indicate, no one exclusively and consistently embodies hegemonic masculinity. Rather, masculinity—like femininity—is fluid and changing based on the social context. And no one exemplifies this better than the current US "president," Donald Trump. As president, Trump primarily constructs different versions of what I label his "presidential dominating masculinity," yet he occasionally merges that masculinity with a hegemonic masculinity.

Trump's "presidential dominating masculinity" involves commanding and controlling specific interactions and exercising power and control over people and events, he "calls the shots" and "runs the show," he demands strict obedience to his authority, and he displays a lack of concern for the opinions of others. This presidential dominating masculinity has thus far centered on seven critical features:

First, Trump cultivates a bond with, and control over, close followers based on loyalty to him as a person rather than to a political party or set of principles.

Second, Trump adapts the office of the presidency to serve his needs rather than submit to shared custom, such as refusing to release his tax returns, supporting tax "reform" that serves the economic interests of the wealthy, and ruling through a functioning kleptocracy (meaning, using the office to serve his and his family's economic interests). For example, when he or White House staff visit other countries where there exists a Trump hotel, they stay at the hotel at taxpayers' expense; when US Vice President Pence recently visited Ireland, he stayed at Trump's hotel that is 180 miles from Dublin, where his meetings took place; Trump considers his Mar-A-Lago Florida resort

his summer White House and travels there several times a month at taxpayers' expense.

Third, Trump attempts to control public discourse through his constant tweets that are aimed at primarily discrediting people who disagree with his policies, such as restricting the travel of the first two Muslim women elected to Congress who planned to tour East Jerusalem and the occupied West Bank. Both support the Boycott, Divestment, and Sanctions movement and have been critical of Trump's policies, and Trump urged Israel to bar entry to both women and Netanyahu agreed.

Fourth, Trump has critically curtailed environmental protections while denying that a climate crisis exists. As he stated, "I don't believe it, it's a hoax," and he completely rejects scientific opinion. Most recently, Trump has rescinded regulations on methane emissions at oil and gas plants.

Fifth, Trump's presidential dominating masculinity serves the interests of corporations by cutting regulations, lowering corporate taxes, increasing military spending, and engaging in other neoliberal practices, such as attempting to strip away health care from 24 million people, defunding public schools, and making massive cuts to social programs that serve poor and working-class people, people of color, and the elderly.

Sixth, Trump's presidential dominating masculinity is exemplified through the formulation of a dominating militaristic foreign policy (for example, US airstrikes of civilians in Yemen, Iraq, and Syria have increased dramatically under Trump; the MOAB bombing of Afghanistan; threats to North Korea and Iran; he is committed to the US nuclear arsenal, he is determined to "modernize" that arsenal, and he actually has expressed a doctrine of when nuclear weapons might be used)—as he states regarding nuclear weapons: "We will outmatch all countries at every pass and outlast them all." And most recently, Trump launched a US Space Command, intended to "protect" US interests in outer-space. He plans to establish what he labels a "US Space Force," as a 6th branch of

the US military (which currently includes the Air Force, the Army, the Coast Guard, the Marines, and the Navy).

Finally, Trump is a functioning member of a global ultraconservative "axis of evil"—whose defining characteristics are kleptocracy and dominating masculinity—with the likes of Putin (Russia), el-Sisi (Egypt), bin Salman (Saudi Arabia), Duterte (Philippines), Bolsonaro (Brazil), Kim Jong-un (North Korea), among others. These different features of his presidential dominating masculinity are, of course emphasized or de-emphasized depending upon the context.

But Trump's presidential dominating masculinity also at times co-constitutes a hegemonic masculinity. As one example, Trump regionally depicts himself as *the* heroic masculine "protector" of all Americans. In his public statements as president, Trump has argued that he alone can lead the country back to safety by protecting the American people from dangers that allegedly threaten their welfare. For example, Trump has concentrated on "rooting out" illegal and legal Latino immigration (from Central and South America). According to Trump, it is primarily immigrant men who have "invaded" US communities and violated persons and property. They are unworthy of US citizenship because they are "bringing crime, bringing drugs, they're rapists," and only a "few are good people." Trump discursively underscores that he will protect Americans from this alleged "invasion" by deporting "dangerous" and "illegal" Latinos and by "sealing" the US-Mexico border. Trump dehumanizes Latino immigrants as "criminals," "rapists," "predators," "killers," "aliens," and "animals." One study of 64 Trump rallies found that he used these words more than 500 times in reference to immigrant men, and in counties that hosted a Trump rally, they experienced a 226 percent increase in hate-motivated incidents. He also asserts that Latinx immigrants "pour into and infest" the United States. He declares illegal immigration as a "monstrosity," contending there has been an "invasion of millions of illegals taking over America" and, therefore, "it's critical that we stop this invasion." According to another study, in 2019, so far, Trump's re-election campaign has used the word "invasion" in more than

2,000 Facebook ads. To protect Americans, then, from primarily Latino immigrants allegedly "taking over America," Trump states he must "deport" them and use "tough measures" to keep them "the hell out of our country," such as building a wall along the US-Mexico border. In this discourse Trump constructs fleeting hegemonic masculinity in two ways.

First, Trump implies that Americans are *unable* to defend themselves from the immigrant "monstrosity," so he will do it for them. As Trump put it, his plan of increasing deportations and "tough measures" will put the "jobs, wages, and safety of Americans first," "the border will finally be fully and totally secured, our communities will be safe." Here Trump discursively instructs all US citizens to entrust their lives to him; in return, he offers safety. Trump depicts himself as assertive, invulnerable, and heroically able to protect while all remaining US citizens are depicted as uniquely innocent, vulnerable, and thus passively dependent on Trump for their safety. Trump situates himself as *the* masculine "superior" president in unequal relation to *his* "inferior" feminine citizen subjects. Trump's presidential dominating masculinity then simultaneously constitutes a protective hegemonic masculinity that is similar to the protective hegemonic masculinity constructed by Bush and Obama that I discussed earlier.

Second, Trump's discourse constructs an unequal masculine and racialized relationship whereby Trump is depicted as just, reactive, and a good protector; Latino men are labeled unjust, aggressive, and evil invaders. This discursive pairing signifies an unequal relationship between two types of masculinities and races—one hegemonic (and white) and one subordinate (and Latino). The Latino men are symbolized as excessively toxic while Trump represents himself as virtuous yet defensively responsive. Trump's gendered and racialized qualities are deemed superior to the gendered and racialized qualities attached to Latino immigrant men. Through this hegemonic masculine discourse, then, Trump reinforces the intersection of both unequal gender and race relations. Indeed, Trump secures and obscures white masculine hegemony through the subordination of primarily Latino men. And in this example, an overabundance of masculinity is symbolically

embodied in Latino men, and is represented relationally as a form of masculine inadequacy, deficiency, and subordination.

Finally, Trump's hegemonic masculinity intersects with a white supremacist agenda through his policy of immigration, which includes outright cruelty. For example, at the US border with Mexico, Trump separates immigrant families, locking children in cages and adults in concentration like camps, and fails to provide both the children and the adults with proper hygiene and health care. Trump has ordered military-style raids on businesses that hire illegal immigrants, arresting the Latinx immigrant workers but not the white business owners. And Trump's immigration policy blocks migrants from applying for asylum in the US if they pass through a third country.

In addition to the above, Trump's discourse (mentioned earlier) influences some angry white men, and the result is that US citizens are less safe. For example, Trump's emphasis on "taking over America" reflects the white supremacist notion of "replacement," or the idea that white people are systematically being replaced by immigrants, women, and racial, sexual, and religious minorities. White supremacist men—angry white men—experience what Kimmel (2017) labels "aggrieved entitlement" whereby the benefits they believe they are entitled are being snatched away. Trump's discourse has fanned the flames of this aggrieved entitlement and therefore inspired some to engage in domestic terrorism. For example, the El Paso shooter—who killed 22 people and injured another 24 at a Walmart store on August 3, 2019—stated in his "manifesto" that "this attack is a response to the Hispanic invasion" and "I am defending my country from ethnic replacement brought on by the invasion."

What is to Be Done?

So, my argument has been that contemporary hegemonic masculinities are decentered; they are multifarious and found in a whole variety of settings. Hegemonic masculinities do not

represent a certain type of man, but personify and symbolize an unequal gendered relationship; hegemonic masculinities do not discriminate in terms of class, race, age, sexuality, or nation. Hegemonic masculinities also are fluid, contingent, provisional, and omnipresent locally, regionally, and globally, they are hidden in plain sight, and they relationally and discursively *legitimate* unequal gender *relations* between men and women, masculinities and femininities, and among masculinities. If my argument is correct, then this requires novel strategies to challenge and resist gender hegemony. Hegemonic masculinities are continually renewed, recreated, defended, and modified through social action. And yet they are at times resisted, limited, altered, and challenged.

Although I do not claim to possess a firm and concrete answer to the problem of gender hegemony, we do know that hegemonic masculinities can be contested and undermined through alternative practices that do not support gender hegemony; in particular, counter-hegemonic social actions that critique, challenge, or actually dismantle hegemonic masculinities. Studying the diversity of masculinities helps us to gain some grasp as to where energy should be directed to promote gendered social change; that is, those social situations where counter-hegemonic practices are particularly possible or likely to materialize. One place to begin is with what I refer to as *positive masculinities,* or those *non-hegemonic* masculinities (locally, regionally, and globally) that contribute to legitimating egalitarian relations between men and women, masculinity and femininity, and among masculinities. Such masculinities are counter-hegemonic because they actually are, or they have the means to become culturally conceptualized as legitimate and authentic alternatives to hegemonic masculinities. For example, in my life-history study of violent and nonviolent boys, I (Messerschmidt, 2016) found positive non-hegemonic masculinities often being constructed by some of the nonviolent boys at school. One aspect of their positive masculinity involved their response to frequently being bullied by the dominant popular boys. Some nonviolent boys responded to such bullying in a particular way—they simply employed the counter-

hegemonic strategy of "walking away" from the bullying without acknowledging the bully or the verbal abuse. In other words, this particular practice re-embodies boys who are "feminized" through bullying by constructing a self-assertive, tenacious, and secure form of masculinity that challenges the masculine culture of the school to fight back physically. "Walking away" effectively upends hegemonic masculinity because the alleged effeminate boy is instead transformed into a courageous, audacious (bold), and brave "man" with the "guts" it takes to reject gender hegemony—in the process, masculinity is constructed in a new and positive way. These boys then were practicing dissident politics within a particular personalized masculine construction.

The example of "walking away" embodies a reflexive counter-hegemonic strategy to combat subordination. However, counter-hegemonic practices can appear in the form of an unanticipated consequence to certain policy changes, without any conscious reflexive strategy devised. For example, a fascinating study by Filteau (2014) of offshore oilrig workers in the US found that hegemonic masculinity actually was accidentally replaced by a positive dominant masculinity in one notable worksite. The particular oilrig Filteau examined traditionally excluded women (only men worked there) and a hegemonic/subordinate masculine relationship endured for years, whereby hegemonic masculinity was characterized by bravado, toughness, competitiveness, and little concern for one's own safety. Indeed, committing oneself to safety signified weakness, a quality associated with subordinate masculinity, and therefore men who deviated from hegemonic notions of masculinity were feminized and stigmatized as "sissies" for not being brave, tough, and for worrying about their safety.

However, shifting economic, environmental, and political climates forced the oilrig industry to enforce stricter safety policies to avoid lawsuits and to maximize profits. And Filteau found that because of the policy change, workers actually began to praise the new safety standards and, in turn, unintentionally changed their masculine practices at

work—they condemned so-called brave, tough, reckless, unsafe behaviors and conformed to the new safety guidelines. Filteau discovered that feminizing "other" men likewise became non-existent and workers began to value a collective performance of safety, all of which became the defining qualities of a socially dominant non-hegemonic masculinity at this particular oilrig. Workers now cooperate and work together to reinforce this new dominant masculinity. In other words, workers denounce traditionally hegemonic masculine practices as deviant and incongruent with the new dominant positive masculinity. Filteau concluded that the reorganization of the workplace unintentionally created opportunities for men to practice a new positive non-hegemonic yet dominant masculinity.

These two examples of counter-hegemonic practices—one conscious (walking away) and the other coincidental (safety policies)—destabilized gender hegemony or the superior/inferior binary qualities upon which hegemonic masculinity is based. The two examples demonstrate how the coexistence of hegemonic and non-hegemonic masculinities can possibly lead to more humane and less oppressive ways of being a boy or a man. In both cases, practices that previously were identified as feminine behavior became recognized and established as positive masculine behavior and thus challenged gender hegemony.

Work Cited

Beasley, C. (2008). Re-thinking Hegemonic Masculinity in a Globalizing World, *Men and Masculinities*, *11*(1), 86-103.

Connell, R. (1987). *Gender and Power*. Sydney: Allen and Unwin.

Connell, R. (1995). *Masculinities*. Cambridge: Polity Press.

Connell, R. and Messerschmidt, J.W. (2005). Hegemonic Masculinity: Rethinking the Concept. *Gender & Society, 19*, 829-59.

Filteau, M. R. (2014). Who are those Guys? Constructing the Oilfield's *New* Dominant Masculinity, *Men and Masculinities, 17*(4), 396-416.

Flood, M. (2002). Between Men and Masculinity: An Assessment of the Term 'Masculinity' in Recent Scholarship on Men." In S. Pearce and V. Muller (Eds.) *Manning the Next Millenium: Studies in Masculinities*. Chicago.: Black Swan Press.

Kimmel, M.S. (2017). *Angry White Men: American Masculinity at the End of an Era.* New York, NY: Nation Books.

Martin, P.Y. (1998). Why Can't a Man Be More Like a Woman? Reflections on Connell's Masculinities. *Gender and Society 12*(4), 472-4.

Messerschmidt, J. W. (2010). *Hegemonic Masculinities and Camouflaged Politics*. Boulder, CO.: Paradigm Publishers.

Messerschmidt, J.W. (2016). *Masculinities in the Making: From the Local to the Global.* Lanham, MD: Rowman and Littlefield.

Messerschmidt, J.W. (2018). *Hegemonic Masculinity: Formulation, Reformulation, and Amplification.* Lanham, MD: Rowman and Littlefield.

Schippers, M. (2007). Recovering the Feminine Other: Masculinity, Femininity, and Gender Hegemony, *Theory & Society 36*(1), 85-102.

Mainstreaming Men and Masculinities: Technical Fix or Political Struggle?

Deniz Kandiyoti*
University of London, United Kingdom

The Rise and Rise of Men's Studies

Interest in men and masculinities has been soaring in academic circles and the international donor community for over two decades. Programmatic efforts to integrate men and masculinities into development and peacebuilding initiatives (dubbed by some as "male-streaming") have multiplied. United Nations agencies have been active is this domain with UNWomen taking the lead with programmes such as the HeforShe campaign and Engaging Men. The World Bank commissioned numerous studies and incorporated their insights into the World Development Report 2012: Gender Equality and Development. Advocacy NGOs such as Promundo which have an explicit mission to target men in their various roles as fathers, fighters and citizens and aim to incentivize "responsible" models of manhood, have also received donor support. The principal aim of this article is to briefly take stock of these developments, interrogate their central premises and, ultimately, their political direction.

Diverse reasons have been offered for the meteoric rise of men and masculinities as a field of study. In academic terms, the shift from "women" to "gender" and the concept of "gender mainstreaming" adopted since the 1995 UN International Women's Conference in Beijing called for a more nuanced understanding of gendered identities and the social relations they imply (Razavi and Miller, 1995). In the global North, debates on men and masculinities had already started to capture the

* Professor, School of Oriental and African Studies

-Masculinities-
A Journal of Culture and Society, Autumn, 2019/12, 30-41

attention of social scientists as early as the 1980s. Likewise, the growth of men's movements from the 1990s onwards- some resisting and others supportive of feminist goals- also put the issue of masculinities firmly on the public agenda.

In more practical terms, women-targeted development projects which disregarded the relational nature of gender tended to "misbehave". Although they were found to have some welfare effects, they had little or no transformative potential since they failed to take account of the complementarities between men and women and between the generations. It is worth noting that the initial interest in men and masculinities in the field of development originated from feminist concerns. It was even argued that interest in men and masculinities was being advanced by women, for women (Chant & Guttmann, 2000). Some however, have been quite sceptical about the political impetus behind this wave (Pearson, 2000). Indeed, initiatives to incorporate men tended to centre rather narrowly around fields such as sexual and reproductive behaviour, HIV/AIDS, conflict and domestic violence (a package that Andrea Cornwall dubbed 'men -as -problem'). The emphasis of some UN documents on transforming so-called "harmful masculinities" could easily sound like a male rehabilitation project to be realized through technical fixes, such as gender training. Numerous scholars had already noted that the gender agenda had been depoliticized by being stripped of the original concern with inequitable power relations and the interactions between gender and other axes of inequality such as race, class and sexual orientation (Cornwall, Harrison, & Whitehead, 2007).

An even more consequential set of reasons centre around changes in gender relations in the world at large, in spheres such as employment, education, and family life, most recently illustrated in UN Women's Progress of the World's Women 2019-2020: Families in a Changing World. Key works such as Raewyn W. Connell's Confronting Equality: Gender, Knowledge and Global Change (2011) and Masculinities under Neoliberalism (2016) edited by Andrea Cornwall, Frank Karioris and Nancy Lindisfarne provided nuanced accounts of macro-level

transformations and the ways these affect men and women in different localities. The rapid, and disquieting changes that gender relations have been undergoing worldwide signalled, for many, a 'crisis of masculinity'. Among other things, the notion of the male provider that underwrote claims to legitimate male privilege in many societies was overturned in an era of precarious labour and property relations. Public discourse versions of masculinity popularized terms such as "frustrated masculinities" and "aggrieved entitlement" coined by Michael Kimmel (2017) to denote men's existential state of fear and rage about having their rightful place questioned and challenged.

The reception of critical studies on men and masculinities and, more particularly, of donor-funded programmes targeting men in the global South has been very mixed. In a review article, Frances Hasso (2018) argued that the dominant theories in contemporary masculinity studies were produced largely by white male scholars in the United States and Australia whose assumptions in relation to Western societies have been "globalized as theory writ large relatively unselfconsciously". Although the texts I referred to above and many others show an acute awareness of the situated nature of masculine identities, Hasso (2018) claimed nonetheless that Arab and Muslim masculinities, are often ahistorically naturalized on the basis of cultural differences that are essentialized as if they are permanent, homogeneous, and static in shaping masculine affects and embodiments -thus feeding racism and imperialism.

I believe the main source of unease underlying this stance is articulated by authors such as Paul Amar (2011 a, 2011b) who claims critical approaches to masculinity can easily become incorporated into liberal, colonial, or disciplinary state projects since they often begin from a perspective of sociological deviance, focusing on male behaviours that disrupt the social order, sometimes inviting punitive policy interventions to mitigate them. More concretely, he suggests, for instance, that donor-funded Violence Against Women (VAW) projects in Egypt and the middle-class, urban NGO's run by feminists who administer these projects end up criminalizing and marginalizing working-class

masculinities in collusion with the security state. This inadvertently drags us into to the familiar trope of denouncing feminism as the handmaiden of imperialism, with donor-funded NGOs cast in the role of fellow travellers, thus depriving actors on the ground of genuine agency. By an unfortunate coincidence, this is also the position espoused by all authoritarian, nativist regimes around the globe who denounce any egalitarian stirrings in the realm of gender as foreign imports and impositions.

Another Path to The Mainstream: Gender and The Global Culture Wars

While these academic debates were raging, the subject of men and masculinities was taking centre stage in public discourse through quite a different route. In October 2018, an article titled "Sex, violence and the rise of populism" appeared in the Financial Times - a publication that is not ordinarily given to gender analysis. It commented on the militantly misogynistic tone of populist movements in the US, Brazil, the Philippines, Italy and elsewhere, providing illustrations by means of outrageous statements made by a variety of leaders such as Rodrigo Duterte, the president of the Philippines, Jair Bolsonaro, the Brazilian president, Matteo Salvini, the dominant figure in the Italian government of the time and the US president Trump himself. Images of a bare-chested, horse riding Vladimir Putin and gibes about rape in the political rhetoric of male leaders seasoned with assorted sexual slurs that demean female politicians started appearing in the popular press. Açıksöz and Korkman (2017) suggested that an over-visibility of masculinity (and hyper-masculinized leaders) had become a constitutive part of the political repertoire of the contemporary right-wing populist wave. Cas Mudde (2018), a scholar of populism, argued forcefully in an article titled Why is the far right dominated by men? that we should take masculinity more seriously in our discussions of the far right, and right-wing politics. He stressed the fact that many radical right parties espouse a strongly gendered discourse, in which they appeal to a

frail masculinity, threatened by emasculating feminists, effeminate liberals, and overly virile "Others" (such as immigrants or blacks).

Is any of this new? As I reflected on the particular version of masculinity that amalgamates militarism, the glorification of violence and misogyny, I came across a 1909 citation from Filippo Tommaso Marinetti, the founder of the Futurist movement and an avid supporter of Benito Mussolini. He articulated the first concrete definition of fascist aesthetics in reference to Italy's Ethiopian conquests. Marinetti wrote, "We want to glorify war—the only cure for the world—militarism, patriotism, the destructive gesture of the anarchists, the beautiful ideas which kill, and contempt for women."

Given the historical pedigree of these ideas, it is not, I believe, in the language of policy which presents gender equality as a depoliticized issue, based on expert knowledge and evidence-based solutions that the struggle for equality is best enjoined but in the political domain where alliances in defence of values that are worth fighting for may be realized.

A picture has been emerging over the years of a powerful, well-funded global alliance of ultra-conservatives and far-right political actors, many of whom unite around a socially conservative worldview with the politics of gender at its heart. A major tool in the culture wars against progressive social policies in Europe is the emergence of a transnational anti-gender ideology movement extensively documented by Roman Kuhar and David Paternotte (2017). The demonization of 'gender ideology'-a term concocted by the Vatican in the mid-1990s has become a key rhetorical tool in the construction of a new 'common sense'; a form of consensus about what is normal and legitimate. This has led to the creation of broad alliances that unite various religious and non-religious actors that have not, necessarily, been eager to cooperate in the past.

The United Nations is also implicated in these culture wars. The "protection of the family" has become a catch phrase for policies aiming to bolster heteronormative and heterosexual standards. The Group of the Friends of the Family (under the logo of United Nations for a Family

Friendly World) is a coalition of UN member states that include the Vatican, Russia, Egypt, Qatar and Bangladesh among others .Their website "reaffirms that the family is the natural and fundamental unit of society and is entitled to protection by society and the state". The central claim is that "gender ideology" is being peddled by Western elites who want to destabilize the traditional family and the natural order of society, obfuscating the fact that anti-gender politics is well and thriving at the very heart of what passes as the West. How these global trends find expression in diverse contexts is entirely contingent on local dynamics that translate them into concrete policies and political outcomes. The variety of societal responses these elicit defines the contours of a new politics of gender.

Violence against Women and the Politics of Masculinist Restoration

The paradoxical nature of these dynamics is excellently illustrated in the case of Turkey, especially in the realm of gender-based violence. On paper at least, Turkey has an exemplary record in combating violence against women. The Amendment to the Turkish Penal Code passed in 2004 is unprecedented in the Middle East region. These legal changes prevent sentence reduction for 'killings in the name of customary law' (so-called honour killings); criminalise marital rape; abolish the article foreseeing a reduction or suspension of the sentence of rapists and abductors marrying their victims; criminalise sexual offences such as harassment at the workplace, and abolish the distinction between virgins and non-virgins in sexual crimes. Turkey was, furthermore, among the first signatories of the *Council of Europe's 2011 Istanbul Convention* to combat violence against women that came into effect August 1, 2014.

However, although the legal system offers ample means to bring perpetrators of violence to justice offenders, often quite literally, get away with murder. Multitudes of rapists and killers benefit from so-called "good behaviour" reductions in sentences for nothing more

consequential than having a respectful bearing, wearing a tie to court, expressing regret or pleading intolerable provocation to their male honour. This chasm between the letter of the law and its implementation inevitably politicises the issue of violence against women and implicates the state in its perpetuation. The task of seeking justice for women falls on the shoulders of civil society actors, among which are groups like the Platform to Stop the Murders of Women that monitor the grisly toll.

Like many other countries jumping on the women's rights bandwagon for geopolitical advantage, Turkey made the most of the legal advances of the early 2000s during the first term of the AKP (Justice and Development Party) (2002-2007) when EU accession was still high on the policy agenda. Yet behind a façade of compliance with international treaties and standards, a heavy-handed social engineering project was under way targeting gender relations and contesting women's existing rights (Kandiyoti, 2019). Indeed, five years after it came into effect the Istanbul Convention became the topic of a heated debate among Islamist and conservative circles, after president Erdoğan reportedly announced in a meeting that it could be "annulled" and that he "understands the discomfort against the gender equality projects." In a similar vein, the Gender Equality Project that had been running in schools and universities was annulled earlier by their respective authorities, the Ministry of National Education and the Council of Higher Education.

These developments were unfolding against a background of soaring levels of femicides, beatings, mutilations and harassment of women which continue unabated. Even a casual perusal of newspaper reporting of murder cases and other crimes of violence shows that perceived female disobedience and insubordination act as primary triggers: women murdered by husbands they wish to divorce, or ex-husbands they have dared to divorce, rejected suitors, and obstinate girls refusing to fall in line with their fathers' or brothers' wishes jostle on the pages of dailies. Women's rising aspirations and determined male resistance create a perfect storm in the gender order that manifests itself in both official attempts to "tame" women and shore up men's privileges,

and in the unofficial excesses of street-level masculinist restoration. There is now a bottom up discourse on male victimization and a budding men's rights movement in Turkey coalescing around divorce, alimony payments, child custody, the İstanbul Treaty and Law no. 6284 that protects women against violence which may be considered relatively new in a society that takes male privilege for granted.

I proposed the term masculinist restoration in the aftermath of the Arab uprisings in 2011 to denote a break with the past and identify a phase when patriarchy is no longer secure and requires higher levels of coercion and the deployment of more varied ideological state apparatuses to ensure its reproduction (Kandiyoti, 2013). In this perspective, new patterns of violence against women can no longer be explained with reference to some assumed routine functioning of patriarchy but point to its threatened demise at a point in time when notions of male dominance and female subordination are no longer securely hegemonic. Reactions to gender-based violence in Turkey are now defining the contours of a political divide that crosses gender lines, and pits conservative men and women who believe that women should "know their place" against others who defend the safety and freedom of all citizens at all times and in all circumstances as a fundamental human right. This political terrain produces unprecedented levels of societal polarization as well as new alignments and alliances.

Meanwhile, Turkey's enmeshment with global governance institutions and gender equality standards continues to both feed new tensions and create platforms for cooperation between women of different political persuasions on vital issues such as violence against women. For instance, even the Women and Democracy Association (KADEM) an officially approved GONGO founded on March 8, 2013, vice-chaired by the daughter of President Erdoğan, was castigated by conservative critics who charged it with feminist leanings because of its collaboration with women's organizations such as the Purple Roof Women's Shelter Foundation and the Women's Solidarity Foundation in the Subcommittee of Monitoring and Effective Implementation of the İstanbul Convention, formed by the Ministry of Family, Labour and Social

Services. Although both the Ministry and KADEM have been at pains to dissociate themselves from these charges by triggering an anti-Pride campaign on social media under the hashtag "don't mess with my ancestry" and "the family is our everything" and denouncing "gay perversity" as an assault on the family, their involvement in EU-funded projects still made them a target. An abruptly founded network, The Turkish Family Assembly, just before 8 March, International Women's Day in 2019 adopted the motto "Stop the global war on the family", echoing the slogan of anti-gender mobilisations in Europe and elsewhere. The global circulation and repurposing of slogans, actions and forms of protest (such as the performance by Turkish women parliamentarians of the Chilean Las Tesis protest against gender-based violence (Deutche Welle, 2019) gets assimilated into local struggles over governance and legitimacy, highlighting the political stakes around gender and contestations around the meanings of gender identities.

Conclusion

In this article, I examined the multiple sources of the rising interest in men and masculinities as a field of study and argued that the ways in which it was absorbed into the mainstream led to its de-politicization and sceptical reception in the South. Programmatic efforts to integrate men and masculinities into donor-funded projects in fields such as development, peacebuilding and combatting violence against women achieved high visibility at the cost of settling for technical fixes.

Meanwhile, the politics of gender started taking centre stage through quite a different route with the global rise of right-wing populist movements whose misogynist, racist and male supremacist overtones fed into a global culture war in the realms of gender, family and sexuality. I suggested that this marks a period of masculinist restoration when a no longer hegemonic patriarchal gender order endeavours to bolster male privilege through coercive and ideological means.

In the context of established and rising authoritarianisms, masculinist restoration requires a politics of systematic indoctrination, greater surveillance and higher levels of intrusion into citizens' lives. It is therefore a central pillar of authoritarian, non-democratic governance. The contradictory pulls of the politics of masculinist restoration on the one hand, and anti-patriarchal resistance on the other, open up new fields of contestation for a new generation of men and women who are more fully alert to the intimate relations between authoritarian rule and forms of oppression based on gender, creed, ethnicity or sexual orientation. We have seen (and continue to see) numerous examples of these new sensibilities on display in the course of episodes of youth-led mobilization during the Gezi protests of 2013 in Istanbul and on the streets of Cairo and Tunis during the Arab uprisings (Kandiyoti, 2014). One of the lessons that youth activists - male and female – appear to have absorbed is that as long as the patriarchal social order is taken for granted, naturalized and not opened to question, citizenship must remain imperfect and democracy crippled. It is therefore not in the language of policy and technical fixes that struggles for rights and equality are best enjoined but in the political domain where alliances in defence of values that are worth fighting for may be realized.

Work Cited

Açiksöz, S. C. and Korkman, Z. K. (2017). "Grab'Em by the Patriarchy", *Anthropology News,* May 8, 2017, retrieved from http://www.anthropology-news.org/index.php/2017/05/08/grabem-by-the-patriarchy/

Amar, P. (2011a). Turning the Gendered Politics of the Security State Inside Out? *International Feminist Journal of Politics*, 13(3), 299-328. Published online 12 August 2011. https://doi.org/10.1080/14616742.2011.587364

Amar, P. (2011b). Middle East Masculinity Studies: Discourses of "Men in Crisis," *Industries of Gender in Revolution Journal of Middle East Women's Studies*, 7(3), pp. 36-70. https://doi.org/10.2979/jmiddeastwomstud.7.3.36

Chant, S. and Guttman, M. (2000). *Mainstreaming Men into Gender and Development,* Oxfam: Working Papers.

Connel R. W. (2011). *Confronting Equality: Gender, Knowledge and Global Change,* Cambridge: Polity Press.

Cornwall, A. Karioris, F. and Lindisfarne, N. (eds.) (2016). *Masculinities under Neoliberalism*, London: Zed Books.

Cornwall, A., Harrison, E. and Whitehead, A. (2007). *Feminisms in Development: Contradictions, Contestations and Challenges,* London: Zed Books.

Deutche Welle (2019). Turkey's women lawmakers stage Las Tesis 'rapist is you' protest https://www.dw.com/en/turkeys-women-lawmakers-stage-las-tesis-rapist-is-you-protest/a-51684425

Hasso, F. (2018.) Decolonizing Middle East Men and Masculinities Scholarship: An Axiomatic Approach, *ASJ Online*, retrieved from http://www.arabstudiesjournal.org/asj-online/decolonizing-middle-east-men-and-masculinities-scholarship-an-axiomatic-approach#

Kandiyoti, D. (2013). Fear and Fury: Women and post-revolutionary violence, retrieved from http://www.opendemocracy.net/5050/deniz-kandiyoti/fear-and-fury-women-and-post-revolutionary-violence

Kandiyoti, D. (2014). Contesting Patriarchy-as-governance: Lessons from Youth-led Activism, retrieved from https://www.opendemocracy.net/search/?query=Contesting+patriarchy+as+governance

Kandiyoti, D. (2019) "Against All Odds: the Resilience and Fragility of Women's Gender Activism in Turkey" in Kandiyoti, D. Al-Ali, N and Spellman Poots, K. (eds) *Gender, Governance and Islam*, Edinburgh: Edinburgh University Press.

Kimmell, M. (2017). A*ngry White Men: American Masculinity at the End of an Era*, Hachette, UK.

Kuhar, G and Paternotte, D. (eds) (2017). *Anti-Gender Campaigns in Europe: Mobilizing against Equality*, London: Rowman and Littlefield.

Marinetti, F.T. (1909). *The Futurist Manifesto*, retrieved from

https://www.societyforasianart.org/sites/default/files/manifesto_futurista.pdf

Mudde, C. (2018). Why is the Far Right Dominated by Men? *The Guardian*, retrieved from https://www.theguardian.com/.../2018/aug/17/why-is-the-far-right-dominated-by-men

Pearson, R (2000) "Which Men? Why Now? Reflections on Men and Development", *IDS Bulletin,* 31(2), pp.42-48,

Rachman,G. (2018) "Sex, violence and the rise of populism", *Financial Times*, retrieved from https://www.ft.com/content/6ea6ef26-5454-11e9-91f9-b6515a54c5b1

Razavi, S. and Miller,C. (1995). 'From WID to GAD: Conceptual Shifts in the Women and Development Discourse', *UNRISD, Occasional Paper No.1,* UN Fourth World Conference on Women.

UN Women (2019). *Progress of the World's Women 2019-2020: Families in a Changing World,* New York: United Nations.

The Roots of Sexual Violence

Nancy Lindisfarne *
University of London, United Kingdom

There is an enormous question that lurks behind any discussion of men and masculinities. There is a deep presumption that men are – naturally - aggressive sexual predators disposed to raging violence, while women are passive victims good only for reproduction. If this binary construction is 'natural' if it is our DNA as a species, then what is the point of asking 'Why are men and women unequal? Why are lesbians and gays oppressed? Why are many men violent? Why is sexual violence so common?

Yet these are very old, very important questions. For thousands of years, the most forceful answers have come from the people who dominate society. Such arguments can be found in the ancient Mesopotamian Epic of Gilgamesh, in the Old and New Testaments of the Bible, the Mahabharata and the teachings of Confucius. The loud answers of such class elites invariably claim that war, oppression and sexual violence were part of the natural order of things.

In our own time popular books by Steven Pinker, Jared Diamond and Yuval Noah Harari do a similar job. These books deceive us by claiming enlightenment credentials as secular, liberal and modern. Their work is clever and confusing. So are the ideas of evolutionary psychology they promote. They deplore violence but say it is now better controlled and managed than in earlier times. But, they say, unfortunately, male aggression is an inevitable part of human nature. This is the law of

* Professor, School of Oriental and African Studies

-Masculinities-
A Journal of Culture and Society, Autumn, 2019/12, 42-58

evolution, they say because men fight each other to possess women sexually. They say that men are competitive, sexist and greedy.

Joan Roughgarden, the distinguished biologist, and trans person has called these accounts fantasy posing as science. She says they are thinly concealed rape narratives. And new research now shows that Pinker and Co. are not just mistaken, but worse. They are contemporary ideologues myth-making to justify the patriarchal systems we see today.

However, elite narratives have never been the only ones on offer. In class societies, there is always a political struggle between the powerful and the oppressed. And the weak and vulnerable protect themselves as best they can. Their voices and actions can be seen and heard in moments of resistance, from the smallest acts of defiance to transgressive collective rituals, protests, rebellion and revolution.

What I have to say today is part of that resistance. I consider the roots of sexual violence to lie in the relation between class and gender, and I'm aiming in this talk today to ignite a revolution.

A Unified Theory of Class and Gender

My argument comes from work I've been doing with Jonathan Neale. We have a book coming out with Cambridge University Press, called *The Roots of Sexual Violence*. We would have liked to have both been here, but that wasn't possible, so I've become the spokeswoman for Jonathan and myself.

In the book, we put together a unified theory of class and gender. It is ambitious, but there is now so much new material to draw on that ambition is appropriate.

Thanks to chemical microanalyses, DNA sampling, radiocarbon dating, and patient archaeology in humble homes, we have learned a great deal about the people who lived in pre-class and then early class societies. There are now many amazing new studies of non-human primates and primate behavior, new archaeology of early humans and new ethnographies of near-contemporary hunter-gatherers. Among our heroes are the extensive publications of the readable Christopher

Boehm, Frans de Waal, R. Brian Ferguson, Sarah Hrdy, Martin Jones and Laura Rival.

This work is transforming the study of human evolution and human history. This means it is also a very good time to reconsider what we know about men, masculinities, and the roots of sexual violence.

Our starting point may come as a surprise. It now seems that we became human by becoming equal. This is a remarkable and precious insight.

Early humans were puny primates. To survive, they had to learn to share meat and vegetables, to share childcare and to share sexual joy. To do this, they had to discipline would-be bullies and transcend the dominance hierarchies of their primate ancestors. And for more than 200,000 years, they lived in egalitarian societies where men and women were equal too.

Then, beginning about 12,000 years ago, the invention of agriculture made class societies possible. Elites gained control of much more than their share of the food that other people grew. Wherever there were such elites, men and women became unequal too**.** And with class inequality came patriarchy, cults of male violence, and sexual violence.

But the consistent association between economic inequality, sexism, and sexual violence is extraordinary. The central questions any theory of gender must answer are – Why? And what is the relation between class society and male dominance?

To answer these questions, the place to start is with permanent tension. On the one hand, were the habits of gendered equality and cooperation favoured during our long history as hunter-gatherers. On the other hand, were the relations of male dominance and submission which are also part of our primate heritage and adaptation. And because the association between male dominance and class societies is found everywhere, and is so strong, it makes sense to look to class for the reasons the balance tipped, and gendered inequality became the norm in

class societies. So even as we dismiss the ideologues Pinker and his ilk, we still need to ask – why men?

We don't think the answers are hard to come by. They derive from both our primate heritage and the character of class society.

Why Men?

Looking comparatively at gibbons, baboons, gorillas, chimpanzees, and bonobos, four things are most telling about our primate legacy. First, size. As a species, human beings display a modest degree of sexual dimorphism. That means that most men, on average, are somewhat larger and stronger than their mothers and sisters and wives.

Second, male ambush hunters of big game are also part of our long human history. And we can be sure that in any community the few gifted, able hunters understood weapons and killing. Nor did hunting cease with the advent of class society. Farmers continued to hunt in many parts of the world and still do.

Third, there are primate hierarchies. Our primate cousins show two patterns. One is gendered equality in peaceful pairs, like gibbons, or occasionally squabbling groups, like bonobos. The other pattern is male domination of subordinated males and females. These are the societies of silverback gorillas and rampaging chimps. As Frans de Waal has noted, what is striking is not the aggression of alpha males, but the submission all males and females display during most or all of their lives. Humans, he says, are submissive animals by nature. In fact, our human primate adaptation falls somewhere in between living in peace with each other and being dominated by aggressive males. We can go either way.

Fourth, humans are highly sexed primates, and we are social animals who need love and care to survive. The way human anatomy and sexual habits differ from other primates is fascinating. We argue that this range of changes – this adaptation, as biologists say - became established because they fitted humanity to a new kind of sexual politics. The range includes the difference in size between males and females; it is only about 15%. This is about the same as chimpanzees and bonobos, and

points to the possibility of either sexual equality, as we see with bonobos, or some sexual inequality, as with chimpanzees.

Then there are questions about male genitals – the variation in penis and testicle size among primates. As a general rule, a male primate has a small penis compared to body size if the female is unlikely to mate with another male. Human penises are long - longer than those of chimpanzees and baboons, but bonobo penises even longer. The human penis is bigger around, smoother in the vagina, and simultaneously harder and softer. As Loretta Cormier and Sharyn Jones argue convincingly in their splendidly titled book, *The Domesticated Penis*, this is a penis produced by female choice over a long period of evolution.

There were also changes in the human vagina. Humans developed labia. The labia majora and the labia minora work to cover and protect the vagina and help keep it moist. The vagina also grew longer. The clitoris acquired a hood that protected the sensitive tip. And the clitoris moved forward, away from the vagina. On balance, the evolutionary change seems to have guarded the clitoris against damage during childbirth and worked to protect a woman's subsequent sexual enjoyment.

Then there are all the secondary sexual characteristics, among them human female breasts, which are large in comparison with other apes. Chimps, gorillas, and all other primates nurse perfectly well without them. Except, as it happens, female bonobos, who have smaller breasts than human females, but bigger than those of other apes. So it looks like large breasts, too, are indicators of sexual choice, but this time by ancient bonobos and men.

Humans are also vaginally active in all their adult lives. They do not just have sex around the time of ovulation. This is an enormous difference between humans and other primates. Above all else, it suggests the importance of sexual satisfaction all year round, which brings us to the similarities in human orgasms.

First, there are the anatomical similarities between the clitoris and the penis. Both the penis and the clitoris have a tip concealed by a flap. Directly above the clitoris, inside a woman, there is a large amount

of soft tissue. That internal clitoris and the external penis are about the same size when they're erect. With sexual stimulation, all this tissue becomes engorged with blood, and tension builds until orgasm provides a sudden release.

Moreover, all human orgasms similarly involve the whole body. Both men and women ejaculate. Both men and women have wet dreams.

Precisely because human sex is not mainly about reproduction, it can energise many kinds of sex. It can bring many kinds of people together in heterosexual, but also men with men, women with women. In each case, this equal orgasmic potential makes all individuals more equal. And that means, of course, it makes women and men more equal as well. Their desires are equal, their equipment is equal, and their practice can be equal.

We don't know which came first, hunting big game and the need to share meat, the dietary needs that led to shared childcare, or the extension of empathic love or human sexual passion. But there is an obvious synergy. As human relationships became saturated with sexuality, human sexuality could also become saturated with love.

So, we are primates who take pleasure in masturbation. We delight in mutually pleasuring our sexual partners and sharing sexual joy. Choosing to make babies can also be part of the fun. Raising children well, laughing at their antics, watching grandchildren grow, are precious to us. And even when thoughts of making love may be far from our minds, our daily lives are filled with sexual imagery and with respect, affection, and love.

This gift of sexuality and sexual love are central to who we are. But for that very reason, they are also the places where we are most vulnerable. Love can easily be traduced, sullied, or stolen by those who would harm us.

For over 200,000 years, hunter-gatherers survived and thrived because they cooperated. That cooperation required women and men to be equal. Women and men shared food and childcare, like bonobos. And

like bonobos, they enjoyed sex and worked together to stop dominant men from taking over. In the stories of hunter-gatherers cutting bullies down to size, the bullies are always arrogant men.

This certainly doesn't mean that all hunter-gatherers were culturally identical. Clearly, they have been extraordinarily diverse, speaking different languages, living in very different environments, having an enormous range of cultural styles and habits. But it does mean there has never been a fixed association, a single configuration, between communities of hunter-gatherers and inequality between men and women.

But then, with the development of class societies, things changed.

Class Society and Male Violence

When humans invented agriculture, it became possible for predatory elites to control food surpluses. They used force and introduced sexist ideologies to sustain class inequality. But it took thousands of years to consolidate class rule. As James Scott has told us, many people rebelled, and others fled to the forests or the mountains. In The *Creation of Inequality*, Kent Flannery and Joyce Marcus show us how farmers sometimes re-established equalitarian communities for a time, and then maybe 100 or 200 years later, in the same place, an elite group came in and took over again. The new archaeology of this long history is compelling. It allows us to argue that neither male violence nor war is inevitable. They are <u>not</u> given aspects of human nature.

And this new work invites us to offer a cogent explanation for the male violence and war associated with class societies and the exercise of class power.

Ambush hunting, the slight differences in average body size between men and women, and an old primate tendency to bullying and hierarchy meant some men were disposed to use thuggery to dominate others. But in pre-class societies, hierarchy and gender inequality were kept in check. Then came the new class order.

In every unequal society, we see the rich and powerful use fear and violence to gain control of people and food. Before the invention of gunpowder, violence required size, strength and an inclination to bully and humiliate others. In class societies, those who sought power also sought out big, strong aggressive men to be their henchmen to enforce elite power. Belligerent men became enforcers and subordinated other men and women. And at that point, many people faced the daily threat of violence, and most men and women were forced to submit to violent men for most of their lives.

In this process, violence and power were gendered male. Torture, rape, and murder are the ultimate violations. They are also among the most powerful form of class discipline elites have used to control others. Torture, rape and murder are uniquely powerful ways to make us fear for ourselves and the people love. It is not an accident that these forms of violence – torture, rape and murder – have been used, in many times and places, as a metaphor for what ruling classes do to the exploited and for what humanity does to all living things.

In this way rape particularly became the iconic expression of male domination, patriarchy, and gendered oppression. Women and men who are raped often carry helplessness and fear with them for the rest of their lives. Children born after a rape may embody the assault. The man or woman who is forced to witness their child, parent, or lover raped suffers terrible pain for being unable to protect the people they love. There seems to be no limit to the obscene, horrific ways such violence may be carried out. The extremes are the ends of a continuum. And less traumatic forms of sexual abuse and insult carry this threat, as many contemporary accounts, such as those by Sohaila Abdulalai, Roxanne Gay and Redi Tlhabi attest.

Class power allows an elite to control supplies of food, to the command of luxury goods and ensure their own comfort and safety. Elite power is also often evident in their license to have sex whenever and with whomever they want. This means, we argue, that in class societies sexual violence is encouraged and enabled from the top down and

resisted from below. And this means that resistance too is always gendered, in an almost infinite variety of ways.

Warfare was an extension of the same dynamic. For most of the history of class society, warfare was a matter of hand to hand combat. Guns and drones have been great gender equalizers, but they are recent. Earlier, size and strength mattered. Before gunpowder and modern arms, it was important that men were on average a bit larger than women. This is, of course, a continuum. Many women are stronger than many men. But with violence a prerequisite, it makes sense to put the men in the warrior slot and use gendered difference, and our need for love and care, to further divide and rule.

Indeed, size and strength probably mattered most in everyday village confrontations. Then the landlord's thug would need to move fast to hit an angry farmer and thereby cow the spectators who gathered round. An overseer was often only one step above serfs or slaves, but three steps below his master. His relative privilege was precarious, and it was in his interest to be particularly brutal to keep the hierarchy in place.

Five Key Ideas

The new research allows us to think afresh about human origins: beginning with the 200,000 history of egalitarian cooperation, and then the recent 12,000-year history of class inequality with its consistent associations with patriarchy, and gendered violence. Being able to think causally about cultural variation and cultural change opens a whole new way of approaching the study of gendered relations and men and masculinities.

In the book, Jonathan and I have worked through a set of quite diverse gender histories in pre-class societies and between class and gender in ancient Greece, in pre-Colombian North America, to religious wars in medieval France, sodomy in the British Navy, through gendered relations in the dictatorships of the USSR and China and our present

political economy of neoliberalism. And in this process, Jonathan and I have found five key ideas extremely useful.

The first of these concerns love. Love and a disposition to equality were fundamental to human evolution. We are social animals and have always needed love to survive as human beings. But in class societies, our need for love makes us vulnerable. Our need for love is at the root of the utterly extraordinary association between class inequality and gender inequality. I'll come back to how this works in a minute.

The second idea suggests how our ancient disposition to sharing and love becomes a perennial source of resistance to class inequalities – between the haves and have-nots, the 1% and the 99%, the rulers and the ruled. And because we are disposed to resist inequality, powerful people use ideas – ideologies – to justify unfairness. Wherever we look, gender differences support forms of class inequality. Notice the logic of this argument – that class divisions come first and gendered differences are used to support and naturalize class.

People have been deemed unequal for many different reasons. They are of the wrong caste or have the wrong skin colour or the wrong faces. Perhaps they eat the wrong food or they wash the dead in the wrong way. Such forms of discrimination create an 'us' and 'them.' Over time old forms of discrimination are reconfigured into new racisms for new times – into new versions of white power, anti-Semitism, Islamophobia and all the rest.

These divisions help the elite divide and rule. This is hateful, but it is not confusing.

But compared with race, sect or tribal differences, sexism confuses us much more because it goes a long way beyond 'us' and 'them'. Sexism creates inequality inside the 'we' of race, sect, and tribe. Sexism sunders solidarity. Sexism divides men from women of the same group. Sexism divides husbands from wives, fathers from mothers, mothers from sons, and sisters from brothers.

Gender marking also divides men from other men – dominant men from subordinates. Gender marking also divides women from other women: the lady from her maid, as Clara Zetkin put it. And so too, gender

marking divides fathers from sons, sisters from each other, alpha males and their beautiful women from the rest.

These love knots are the deepest and most effective way elites have found to make inequality seem inevitable. And when inequality is naturalized through our intimate experience of love, it becomes nearly impossible to say inequality is NOT natural, but instead benefits a few people and but harms many others.

Let me say a bit more here because this is such an important idea.

As Andrea Cornwall and I set out in *Dislocating Masculinity* more than twenty years ago, our understanding of gender draws on our understanding of race. We know that differences in skin colour are real, and biological. But we also know that these differences are trivial compared with what all people have in common as human beings. The same is true with the differences between men and women, but sexism today is so insidious that speaking of the similarities between women and men is unfamiliar.

Of course, our bodies differ, including our reproductive organs, genitals and a range of secondary sexual characteristics. But so what? Like skin colour, the differences lie on a continuum. Maleness and femaleness, our fertility, our experience of desire and sexual habits do not differ in kind, only in degree. And meanwhile, we are the same in the ways our hearts and lungs and metabolism work, in the ways we perceive the world, and in our speech, our emotions and our needs as social animals.

Each of us absolutely knows this from our own experience. But sameness is an argument that challenges the hierarchies of class. And sameness also challenges the versions of identity politics that presently dominate our world. So, the argument for sameness frightens us. It can feel safer to dismiss sameness as implausible, outrageous or simply mad. Yet such an argument is exactly what we need to get us to a place where we can make sense of sexism.

When class, race, or gender differences are marked and naturalized, they can seem as if they are 'god-given' and 'meant to be.'

The trick is to escape the prevailing assumptions that women and men are fundamentally different, with pink and blue brains.

But getting there is difficult because we are born, educated, and live in class societies. In these societies, we experience love in ways that make every kind of inequality seem natural. We learn at our mother's knee that love, however kind and caring, is also a trap. That a mother's love often depends on using guilt and 'discipline' to make sure we conform to class expectations.

Guilt and control and class expectations also play a big part in our lives as we struggle to make ends meet or raise our children. Just think how domestic battles are infused with everyday sexism – about household chores, sex, drink, money and vacation dreams. In this way, inequality becomes part of our intimate loving selves – in bed, over breakfast, at work, partying, and picking up the children from school. And it becomes easy to blame each other and lose sight of the inequalities of class that shape our lives. So love locks us in and can leave us lost and alone. Love can hurt and anger us. And sexism sometimes kills.

A third key idea of explaining changing class and gender histories is simple but often left out of the equation. It is that important economic changes inevitably challenge elite privilege. This means that the project of the ruling class in any era is to manage the economy to keep themselves in power. New technologies appear – the wheel, gunpowder, steam power, the internet. New people grab control of raw materials – gold and silver, cotton and sugar, coal and oil and gas. Or new people take over established businesses or banks.

When change threatens the ruling class power, they respond as fast and effectively as they can. This is not to say ruling classes are homogeneous, or that their interests are identical. Clearly, they are not. But they do share a commitment to inequality. To make the new forms of inequality seem natural, they work hard to reshape our ways of thinking about gender and our intimate experience of love. To do this, they change the rules about who we can marry; they reopen debates

about abortion, they attack gays and lesbians, or revoke transgender rights, or hide sexual abuse or find new ways of describing the perfect family and how we should live and what we should think, and what we should wear.

The fourth key point is that this struggle creates a deep and abiding tension between those at the top and the rest of us. Whatever new ideas the rulers come up with, they are never enough. So always and everywhere, the people at the top use of violence to keep inequality in place. Violence often performed and always lurking, is a necessary part of any system of economic inequality. And because love is central to our being, all violence too is gendered and sexualized. Consider only the most striking ideological props – the warrior epics, the Rambos, the Terminators, and the elaborate cults which sexualize male violence. Violence is a central part of any system of gendered inequality. Domestic violence and rape are not unfortunate anomalies. They are basic to how class systems work.

Class societies have now conquered every corner of the world. Everywhere, elites encourage sexist ideas that effectively habituate us to the sexual violence and rape which anchor complex systems of sexual inequality.

And still, we resist. Still, we experience compassion in the best of lovemaking, in our delight in the laughter of a small child, when we care for someone and someone cares for us when we get lost in music and dance, worship, ritual or collective political action. This has always been the paradox of the love knot. Love is both a prison and a prison break.

The fifth key idea is that in such moments we share feelings and dreams far bigger than ourselves. We can forget, momentarily at least, the colour of our skin, and whether we are woman or man. And when we do manage to put our commonality before our differences, our resistance explodes in power and joy.

Hang on to the insights from the new research that we evolved from our primate ancestors into egalitarian, non-sexist hunter-gatherers,

who shared food, childcare and sexual joy and dealt with bullies – and that 200,000-year heritage is still with us.

Seeing human evolution in this way also gives us a new way of thinking about men and masculinities and the naturalizing myths of mainstream thinking which dominate our lives. Understanding the class basis of male dominance and male violence is a powerful tool for fighting sexism, harassment, and abuse. Sexual violence is not inevitable. And it can be challenged unconditionally at every turn.

Work Cited

Abdulali, S. (2018). *What We Talk About When We Talk about Rape*. The New Press.

Boehm, C. (1999). *Hierarchy in the Forest: The evolution of egalitarian behaviour.* Harvard University Press.

Boehm, C. (2012). *Moral Origins: The Evolution of Virtue, Altruism and Shame*. Basic.

Cormier, L., and Jones, S. (2015). *The Domesticated Penis: How Womanhood Has Shaped Manhood*. Tuscaloosa: University of Alabama Press.

Cornwall, A. and Lindisfarne, N. (eds.) (1994/2017a.) *Dislocating Masculinity: Comparative Ethnographies*. Routledge.

Cornwall, A., Karioris, F. G., and Lindisfarne, L. (eds.) (2017). *Masculinity Under Neoliberalism*. Zed.

Cornwall, A., Frank G. K., and Lindisfarne, N. (2019). The Falmer Method: Towards a New Kind of Conference, *Anthropology Now*, 11/1.

de Waal, F. (1982). *Chimpanzee Politics: Power and Sex Among Apes*. Johns Hopkins University Press.

de Waal, F. (1988). *Peacemaking among Primates*. Harvard University Press.

de Waal, F. (1996). *Good Natured: The Origins of Right and Wrong in Humans and Other Animals*. Harvard University Press.

de Waal, F. (1997). *Bonobo: The Forgotten Ape*. University of California Press.

de Waal, F. (2005). *Our Inner Ape: The Best and Worst of Human Nature*. Granta.

de Waal, F. (2009). *The Age of Empathy: Nature's Lessons for a Kinder Society*. McClelland and Stewart.

de Waal, F. (2013). *The Bonobo and the Atheist*. W. W. Norton.

de Waal, F. (2019). *Mama's Last Hug: Animal Emotions and What They Teach Us about Ourselves*. Granta.

Ferguson, R. B. (1984). 'A Reexamination of the Causes of Northwest Coast Warfare', in R. B. Ferguson (ed.)., *Warfare, Culture and Environment* (pp. 267-328) Orlando: Academics Press.

Ferguson, R. B. (2009). Born to Live: Challenging Killer Myths. In Robert Sussman and C. Robert Cloninger (Eds.), *Origins of Altruism and Cooperation* (pp. 249-270). New York: Springer.

Ferguson, R. B. (2013a). Pinker's List – Exaggerating Prehistoric War Mortality, in D. P. Fry, *War, Peace, and Human Nature: The Convergence of Evolutionary and Cultural Views*, (pp. 112-131). Oxford University Press.

Ferguson, R. B. (2013b). The Prehistory of War and Peace in Europe and the Near East, in D. P. Fry, *War, Peace, and Human Nature: The Convergence of Evolutionary and Cultural Views*, (pp. 191-240). Oxford University Press.

Ferguson, R. B. (2015). History, explanation, and war among the Yanomami: A response to Chagnon's *Noble Savages*. *Anthropological Theory*: *15*(4), pp. 377-406.

Ferguson, R. B. and Neil W. (2000). *War in a Tribal Zone: Expanding States and Indigenous Warfare*. Oxford: James Currey.

Flannery, K. and Joyce M. (2012). *The Creation of Inequality*. Harvard University Press.

Gay, R. (2014). *The Bad Feminist: Essays*. Harper.

Gay, R. (Ed.) (2018). *Not That Bad: Dispatches from Rape Culture*. Allen and Unwin.

Hrdy, S. B. (1977). *The Langurs of Abu: Female Strategies of Reproduction*. Harvard University Press.

Hrdy, S. B. (1981). *The Woman that Never Evolved*. Harvard University Press.

Hrdy, S. B. (2009). *Mothers and Others: The Evolutionary Origins of Mutual Understanding*. Harvard University Press.

Lindisfarne. N. and Jonathan, N. (Forthcoming). *The Roots of Sexual Violence: A Global History of Class, Gender and Resistance*. Cambridge University Press.

Lindisfarne. N. and Neale, J. (2017). Masculinities and the Lived Experience of Neoliberalism in A. Cornwall, F. G. Karioris and N. Lindisfarne (Eds.), *Masculinity Under Neoliberalism* (pp. 29-50). Zed.

Jones, M. (2007). *Feast: Why Humans Share Food*. Oxford University Press.

Rival, L. (2002). *Trekking Through History: The Huaroni of Amazonian Ecuador*. Columbia University Press.

Roughgarden, J. (2004). *Evolution's Rainbow: Diversity, Gender and Sexuality in Nature and People*. University of California Press.

Roughgarden, J. (2009). *The Genial Gene: Deconstructing Darwinian Selfishness*. University of California Press.

Scott, J. C. (1987). *The Weapons of the Weak: Everyday Forms of Peasant Resistance.* Yale University Press.

Scott, J. C. (1990). *Domination and the Arts of Resistance: Hidden Transcripts*. Yale University Press.

Scott, J. C. (2009). The Art of Not Being Governed: An Anarchist History of Upland South-East Asia. Yale University Press.

Scott, J. C. (2017). *Against the Grain: A Deep History of the Earliest States*. New Yale University Press. Seaforth

Tlhabi, R. (2012). *Endings & Beginnings: A Story of Healing*. Johannesburg: Jacana.

Tlhabi, R. (2017). *Khwezi: The Remarkable Story of Fezekile Ntsukela Kuzwayo*. Jonathan Ball.

Zetkin, C. (1987). *Selected Writings*. International.

ARTICLES

Beauty and the Tumblebeast: Tumblr, Self-Portraits, and Depictions of Masculinity

Nicholas Alexander Hayes *
DePaul University, USA

Abstract:
184 self-portraits of straight men posted on 11 Tumblr blogs were examined in this qualitative content analysis. The contents of images and the associated texts from the blogs were analyzed for depictions of masculinity. Straight men are caught between the urge to attract attention (to be gazed at) and to align their presentation of masculinity with the hegemonic norm. In particular, this content analysis examines strategies that straight male Tumblr bloggers use to align their online gender performances to the norm by engaging in strategies of active resistance to the feminine and ironic homoerotic posturing.

Keywords: Tumblr, Masculinity, Heterosexual, Straight Men, Social Media, Gender Presentation

* Writer, Artist and Educator
e-mail: nicholas.alexander.hayes@gmail.com, nhayes2@depaul.edu

-Masculinities-
A Journal of Culture and Society, Autumn, 2019/12, 60-81

Tumblr, Otoportreler ve Erkeklik Tasvirleri

Nicholas Alexander Hayes *
DePaul Üniversitesi, ABD

Özet:
Bu nitel içerik analizinde, 11 Tumblr blogunda yayınlanan 184 heteroseksüel erkek otoportresi incelenmiştir. İmgelerin içeriği ve bloglardaki ilgili metinler, erkeklik tasvirleri için analiz edilmiştir. Heteroseksüel erkeklerin, dikkat çekme (seyredilme) ve erkeklik sunumunu hegemonik norma uydurma arzusunda oldukları tespit edilmiştir. Özellikle bu içerik analizinde, heteroseksüel erkek Tumblr blogcularının, kadınsı ve ironik homoerotik pozlara yönelik aktif direnç stratejileri geliştirerek, çevrimiçi toplumsal cinsiyet performanslarını normlara uygun sergilemek için kullandıkları stratejiler irdelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tumblr, Erkeklik, Heteroseksüel, Heteroseksüel Erkekler, Sosyal Medya, Toplumsal Cinsiyet Sunumu

* Writer, Artist and Educator
e-mail: nicholas.alexander.hayes@gmail.com, nhayes2@depaul.edu

Introduction

In *The transparency of evil: essays on extreme phenomena,* Jean Baudrillard (1993) describes how mass media distorts figures like a porn star and Italian parliamentarian Ilona Staller (La Cicciolina) and pop star Michael Jackson. Their performances of sexuality and gender become exaggerated and their authenticity seems to lose coherence. Baudrillard explains the phenomenon, thusly: "Since it is no longer possible to base any claim on one's own existence, there is nothing for it but to perform an *appearing act* without concerning oneself with *being*—or even with *being seen*. So, it is not: I exist, I am here! But rather: I am visible, I am an image—look! look!" This prescient sentiment anticipates much of the identity performance seen on social media sites like Facebook, Twitter, or Tumblr. These platforms create an electronic space in which participants can "see and be seen" in an effort to appear to others (van Dijck, 2013).

Posting self-portraits (or selfies) is one way to perform such an "appearing act" for one's social network whether that includes family, friends, or anonymous followers. This act more easily inscribes gender and sexual performances since it focuses more on surface visibility. For many, it is a semi-public, semi-private[1] display of identity and a way to assert adherence to gender and sexual norms. For men, posting a selfie that can be viewed online threatens to destabilize heterosexual masculinity and feminize straight men (Dyer, 1992; Gill et al., 2005). Men post self-portraits to attract attention and thereby risk an inversion of looking privilege. This privilege gives men the freedom to look at and objectify others (in particular women and queer men.) In this electronic

[1] Social media injects a new strain inquiry into the discussion of mass media. In the 20th century many critics and theorists including Jean Baudrillard, Marshall McLuhan, and Alvin Toffler focused their attention on the broadcast in which a message is produced by a small group and disseminated to a wide population. Social media relies on a wide population produce messages and narrowcast them to a focused population. Narrowcasting creates a situation, which is semi-public because it is disseminated in public, but which is also semi-private because the people receiving the information usually belong to a specific social network (often they are either followers of producer or at least members of the social media site platform.)

environment, straight men must perform masculinity in such a way that compensates for their willful self-objectification. For this reason, social media sites provide a unique vantage to study the performance and assertion of straight masculinity.

This study focuses on strategies straight men use to sustain their masculinity when sharing self-portraits on Tumblr. This social media site was fertile for research for several reasons. Its popularity was waxing at the time of the study (2013-2014). It provided users with more flexibility in choosing interface design and types of content that users can post. Users can post individual content, but they can also re-post and re-blog content from other bloggers. Tumblr also allows users to decide whether or not they will identify the images they post as selfies. This choice of self-identification requires users to be more active in their performance. It also makes Tumblr distinct from Facebook, which automatically identifies and labels people in posted images. The personalization provides the opportunity to examine how straight men actively perform their masculinity.

R. W. Connell (1995) presents her idea of hegemonic masculinity as a shifting ideal. Essentially, culture is in flux, and the social characteristics needed to maintain masculine social rank must also change. Men find methods for aligning themselves to this ideal. The strategies are multifarious because different masculinities develop in different communities and social contexts. This content analysis explores the strategies of active resistance to the feminine and ironic homoerotic posturing straight men use when sharing selfies on Tumblr.

Data Collection and Analysis

In addition to the literature reviewed for this essay, a content analysis of Tumblr blogs was performed. The images selected for this content analysis have been posted on personal Tumblr blogs (in contrast to fan blogs or special interest blogs). I identified 11 personal Tumblr blogs created by English-speaking men who can be identified as straight or

heterosexual. Selected bloggers are men who have either explicitly or implicitly identified as straight or heterosexual. This decision to include bloggers who have implied their heterosexuality has been made because the assumption of heterosexuality often seduces explicit declarations. I used personal information (including sexuality) provided in the sidebar, FAQ (Frequently Asked Questions) page, and/or About page of the blogs to determine if the blogs were appropriate for this study. Blogs devoted to the fetishization and/or objectification of men, humor or satirical blogs on male behavior, or blogs that are non-personal were not considered in this study.

These blogs were discovered using the Tumblr search box. Initial search terms included: man, dude, bro, straight, male. These terms had been selected through pre-coding exercises that included using potential search terms to see which produced relevant results. These blogs were the top search results that were clearly the personal blogs of straight men. Searchable blogs are important for this study on public expressions of masculinity because the bloggers are conscious of their public performance whereas private blogs (that can only be followed through invitation) permit bloggers to perform offstage.

On these 11 selected blogs, all of the photographic posts tagged #selfie and/or #me posted between May 2012 and May 2014 have been analyzed. I initially examined 184 images, making modified field notes on the content of each of image. Additional information was also found in subsequent tags of the images since some bloggers used these tags as a way to comment on their self-images and guide viewers in interpreting images. After the initial examination, I reviewed these images and culled several that represented larger trends. These images were subjected to close reading that emerged both from the initial modified field notes as well as a closer examination of these specific images. The results of both the close reading and the relevant previous analysis have been thread together to explore the ways these men have depicted themselves and the strategies they engaged in to protect their masculinity on Tumblr.

Literature Review
Impression Management on Social Media

In his examination of information technology and its implications, *Open Sky*, cultural theorist Paul Virilio (2008) analyzes the implications of technology and its ability to negate the experience of actual distance through speed. From Virilio's perspective, the natural speed for humans is the speed in which the human body without mechanical aid can move (dromosphere.) He reminds the reader that electronic communication spreads literally at the speed of light. The innate impact of technology informs the communities that I am examining since these communities arise from the collapse of distance through social media. This shift in socialization through technology has implications for the way all aspects of identity (including masculinity) are projected.

Men (and women) reinscribe masculinity through the repetition of behaviors and attitudes (Butler, 1990/1999; West & Zimmerman, 1987). Such performances are complemented by Goffman's (1959/1990) argument that everyday interactions function much the same way as a staged drama. The field of social interaction acts as the stage, while areas away from the public view can operate as a dressing room in which performers can prepare themselves for acceptable public roles. Those individuals who occupy the spaces off stage with performers find themselves in tacit or explicit conspiracies to engage within the frame of the same play. The distinction between onstage and offstage is useful in explaining occasionally contradictory yet still legitimate variants of performance.

The scale of time and space Goffman (1959/1990) explored in *The Presentation of Self in Everyday Life* has been constricted by what Virilio would term the pollution of the dromosphere by media technology. This constriction accentuates the partially public and partially private nature of social media sites. If a user can share an image of themselves across the room and across the globe with the same relative speed, then the

shift in scale breaks down the distinctions between Goffman's on-stage and off-stage. The technology that permits instantaneous social engagement over vast distances essentially breaks down the barriers between spaces (Virilio, 2008; Yang et al., 2014).

Thus, the interaction membrane has been stretched into once-private areas. Spaces that were once considered off-stage sanctuaries like bedrooms and bathrooms have been converted into stages for social media site interactions. Such a conversion of private space into public space is not surprising. Goffman (1959/1990) indicates that performers sometimes engage in public behavior off-stage for an imaginary audience. Social media sites replace the imaginary for an actual but distant audience.

Tumblr

Tumblr offers its users more control than some social media sites like Facebook or LinkedIn. Tumblr users have greater control over their presentation and performance of identity. Users can opt to identify themselves or representations with a hashtag[2] or they can post images without acknowledging themselves (or others) in contrast to Facebook's feature which automatically labels images. In general, Tumblr offers users more control over what and how they post. David Karp, Tumblr's founder, offers feint praise for long-form blogging platforms like Blogger or Wordpress and image-based platforms like Flickr and YouTube; however, he was "constantly frustrated by the limitations imposed by all of them"(as cited in Alfonso, 2013). This frustration led to the development of Tumblr, a more versatile platform—capable of easily sharing text, pictures, GIFs and videos (Alfonso, 2013). Tumblr was developed based on previous tumblelog platforms like anarchaia and Projectionist. These early iterations of the

[2] A hashtag or tag is graphically represented by a hashtag (#). The tag allows users to archive and catalogue posts on a common theme. Users can create whatever tags they want or they can use accepted community tags to make their posts part of the public searchable archive as well as a blog specific archive. Some bloggers will even use tags as a way to add additional commentary to their images.

tumblelog were designed to distribute short blog posts (not more than a paragraph), which might seem incongruous on longer blog platforms. Tumblr hosts its services for free and offers smartphone integration allowing for real-time blogging (Zuk, 2010).

Users primarily access Tumblr through the dashboard. The dashboard allows users to make posts, manage their interpersonal communications (questions, posts and fan mail submitted by others), view activity (notifications of "liked" posts and new followers) and customize their blog. However, most of the dashboard's space is devoted to displaying a chronological stream of posts from the Tumblr blogs the user follows. Posts often consist of visual, textual or audio material reblogged from popular, political or aesthetic sources. In addition to reblogged material, posts include personal posts (self-portraits, short narratives, exclamations). Essentially, Tumblr users can choose to build their online identities, synthesizing it from a variety of personal, political and popular content. At the time of this study, researchers had not written much on Tumblr, yet studies on other social media sites provided insight to online gender performance.

Masculinity

In *Masculinities*, R. W. Connell (1995) argues that there are many variations of masculinity, but these variations align themselves to idealized, hegemonic masculinity. Hegemonic masculinity is itself a shifting concept that incorporates contemporary practices that insure that men can legitimately dominate women. Ideas about masculinity are also in flux. In particular, cyberspace provides an environment in which "…multiple masculinities compete with one another for hegemony over time and in conjunction with sociocultural change" (Manago, 2013). These variations of masculinity challenge the definition of single, ideal masculinity.[3] Some studies argue the presentation of alternate

[3] This ideal masculinity is often portrayed as heterosexist, misogynist, emotionally repressed, and sexually transient.

masculinities conform to and react against the imagined and idealized formulation of masculinity (Kendall, 2000; Manago, 2013). In these studies, we see some of the ways masculinities evolve in online environments. One example of a shift in masculine ideals is the affectionate comments that men share on social media sites (DeRidder & Van Bauwel, 2013). Public affection contrasts some expected traits of masculinity including Halberstam's (1998) assertion that male masculinity is marked by a lack of concern for the self and others.

Melissa Joy Magnuson and Lauren Dundes (2008) conclude that men are less reliant on others to create their identity in their analysis of how men and women present themselves on MySpace. These researchers examine the social connections that users of the MySpace platform opt to make public. In particular, they look at references to "significant others." They find that men are less likely to reference the people that they are in relationships with. This tendency is in keeping with the general male trait of compartmentalizing different aspects of their lives. These findings are in keeping with traditional gender roles with men seeing themselves as less reliant on relationships for personal definition.

Magnuson and Dunde's findings are consistent with those of Michele M. Strano (2008), who uses an open-ended qualitative survey to analyze the decisions people make when selecting images for their Facebook profiles. The results reveal that men and women "are equally likely to display images of family and romantic relationships." However, the reasons for posting these images are different for men and women. According to Strano (2008), posting images with others is about relationships for men while it is about identity for women. Yet men were more focused on selecting images that made them seem "unique." This assumption of uniqueness perhaps is an attempt to align the display to the hegemonic ideal. The implication of consistency in online and offline gender performance other studies reveal that the uniqueness of social media site engagement can challenge modes of gender performance.

A frequently cited researcher in the presentation of gender on social media sites, Andra Siibak, touches on one such challenge. Siibak (2009, 2010) has explored the way images on the Estonian Rate.ee can be used to manage impressions and in some cases reveal a potential inversion of masculine behavior. In "Constructing the self through the photo selection – Visual impression management on social networking websites", Siibak (2009) uses Goffman's theories about self-presentation as a frame to study the Estonian social media site. She surveyed 713 Estonian students aged eleven to eighteen about their use of selfies for impression management on Rate.ee. The study indicates that girls are more deliberate in their choice of images, but that both young women and men carefully select images for self-presentation. Siibak also indicates that boys (more so than girls) focus on looking good and sexy, which contrasts with the masculine assertion of looking at what is good and sexy. Siibak continues her examination of image construction on rate.ee in her 2010 essay "Constructing masculinity on a social networking site." In this study she narrows her population, looking at young men in the "Damn I'm Beautiful" community of Rate.ee. In this study, she acknowledges the increasing objectification of men in media. Men on these sites have also adapted strategies from mainstream society to portray themselves in "metrosexual ways," a trend that returns to the finding from Siibak's previous study that suggests that men strive to look good and sexy. As a historic phenomenon metrosexuality allowed men to display a sense of self-care in grooming and appearance while insulating their heterosexuality (Ervin, 2011). According to Siibak, this type of self-representation is in part an attempt to gain positive attention from viewers. She found that men have different strategies for portraying their masculinity. More importantly the importance of photographs in impression management was stressed. Siibak's investigation of the prettiness of men reflects a trend of male iconography in advertising that emerged in the 20th century.

Deana A. Rohlinger (2002) explores how activism has influenced the depiction of men in 20th century American advertising. In particular, men have faced increased objectification since women's liberation and

gay liberation have started to erode the cultural dominance of heterosexual men (Dyer, 1992; Buchbinder, 2004; Siibak, 2010; Manago, 2013; De Ridder & Van Bauwel, 2013; Van Doorn, 2010). These alternate modes of perception eroded the ubiquitous dominance of the male gaze. Ervin (2011) notes that by the end of the 20th century the figure of the metrosexual signaled to straight men that they would need to think more about their appearance in ways traditionally considered feminine if they wanted to keep their status. The act of gazing at the male body is arguably a way to resist normative power structures that privilege straight men. Rohlinger uses this as a point of departure to analyze the presentation of sexualized masculinity. According to her study, advertisers try to attract a gay male audience through multiple modes of presentation. These attempts represent an elasticity to the masculine ideal that bleed from advertising iconography into normative US culture.

These attempts to gain attention through male imagery are carried into the often visually fecund online world. As Siibak (2009, 2010) has noted, the depiction of sexualized masculinity is evident in many social media sites. In posting images of themselves, men potentially undermine their subjectivity and therefore their masculinity by presenting themselves as objects (Dyer, 1992; Gill et al. 2005). Importantly, these depictions recall the typical presentation of sexualized women (Siibak, 2010; Manago, 2013). Some masculine postures are feminized to make more favorable to viewers (Siibak, 2010; Manago, 2013; De Ridder & Van Bauwel, 2013). Such eroticized presentations reveal dynamic masculinity that includes objectivization that is hard to reconcile with the presumptive agency of hegemonic masculinity. Yet on social media sites, some straight men demonstrate a desire to be looked at in order to capture the interest of friends and followers. Although Caruso and Roberts (2018) suggest that utilizing feminine language can destigmatize the adoption of concepts associated with femininity, their study focuses on a Tumblr blog that incorporates straight, Queer, and Transmasculine participants. The heterogeneous subject of their study allows them to explore “inclusive masculinities”, but they acknowledge this theory does not replace hegemonic

masculinity theory. Being gazed at might objectify straight men; however, their desire to be seen makes the public display of these "pictures task-oriented" and competitive, which are perceived as masculine traits (Haferkamp et al., 2012). Additionally, men are able to promote their own uniqueness and align themselves with the hegemonic male ideal of independence (Magnuson & Dundes, 2008; Strano, 2008). However, they must establish that despite appearing attractive they must not seem vain. Vanity is seen as something feminine that needs to be disavowed. (Gill et al., 2005).

In her case study of how a young college-age heterosexual man portrayed himself on MySpace, Manago (2013) explores one strategy men use to realign themselves to the hegemonic norm after adopting a seemingly feminized position. Manago's (2013) findings indicate that irony is another adaptive strategy for protecting the masculinity. Manago contends that "irony allows men to disavow associations with all things feminine, thus a hegemonic status quo is maintained even as men adopt practices associated with femininity." These practices include visually presenting the self in ways that appear sexualized and permit objectification. Additionally, Manago explains that men can use irony to explicitly "avoid appearing sexist or misogynistic" or homophobic. Similarly, Niels Van Doorn (2010) studies the way gender affects networked interactions on MySpace. He pulls from the text, images and videos users posted on their profiles to examine the way online performativity can transgress the heteronormative gender binary. Van Doorn argues that irony can be used to strengthen relationships between group members. He looks at sexually explicit content as a way in which peers can show affection. In the Dutch social group, Van Doorn examined, such ruptures of conventional heteronormative behavior are accompanied by humor that served to desexualize images. Irony not only creates distance between masculine performance and femininity, but it helps reestablish a system of male dominance. Essentially, an ironic posture is used to invalidate feminine characteristics (Siibak. 2009, 2010; Kendall. 2000; Van Doorn. 2010; Manago. 2013; De Ridder & Van Bauwel. 2013). Male irony can also be used to distance men from any

communication that might reveal too much personal information (Van Doorn, 2010; De Ridder & Van Bauwel, 2013; Gill et al., 2005). Manago (2013) and Van Doorn (2010) argue that ironic representations explicitly sidestep sexism and homophobia while they tacitly reassert heterosexism and gender normativity.

Findings

Selfo: Resisting the Feminine

In posting self-portraits, men position themselves to appear attractive while asserting their masculinity. One way to do this is by distancing themselves from what they perceive as feminine. Tension is created because viewers can be more easily attracted to feminized positions that men adopt (Siibak,2010; Manago, 2013; De Ridder & Van Bauwel, 2013). One strategy for dealing with potential feminization is for bloggers to ironically associate themselves with the feminine to create a distance between what they perceive to be as truly feminine and their performance of masculinity (Manago, 2013; Siibak, 2010; Kendall, 2000).

In one evocative photo, blogger *AVICIL* (avicil.tk) openly rejects the perception of his portrayal as feminine. The image itself is nothing extraordinary in the context of his images. Standing outside on a sunny day, he smiles wryly and looks directly at the camera. This facial expression accentuates his humor (not his attractiveness.) The label "Haircut selfie. Getting ready for a senior photoshoot" emphasizes his awareness of his appearance for the image. Many of the blogger's photos are devoted to his appearance. Yet two of the tags for this image read #Selfie sounds too girlie, #lets call it a selfo. They open a dialogue that addresses a masculine concern.

Many of *Avicil*'s images deal with his hair or his prettiness. The title of this image indicates this too could be read as vain since he is not only displaying himself, but he is focused on his surface appearance, a stereotypically feminine trait. *Avicil* seems aware of perceptions of vanity associated with femininity. A similar concern manifested in early

Men's fashion magazines. In the essay "Genealogies of Masculinity" from the anthology *Masculinity and Men's Lifestyle Magazines*, Rosalind Gill (2003) explains that men presented in public images are vulnerable to the viewers' potentially sexualizing gaze, risking rupture of their heterosexual and masculine image.

As heterosexual men post images of themselves on Tumblr, they present themselves as objects to be gazed at and risk rupture of their masculinity. *Avicil's* attempt to rename the selfie, the more masculine sounding selfo represents an attempt to separate the masculine and feminine acts of presentation. He acknowledges that his masculinity may be vulnerable through his public, passive display of image. But he also asserts that his public display of identity is distinctly not feminine.

In contrast to the verbal rejection of femininity, other bloggers use visual cues to signal distance. One such blogger is *kwl dude x* (http://it0uchkids.tumblr.com). In an untitled photo posted in February 2013, he sits alone in a sparse room. It is decorated with a modularly constructed wardrobe and dresser. The wardrobe has been pushed into the corner. A screen sits on the dresser. The unintentional effect of these rectangular objects is to create a step pattern that roughly divides the space diagonally. This effect emphasizes the manufactured and functional qualities of this environment. The starkness of the image is in keeping with Siibak (2009) who observed that young women would more often take pictures of themselves in beautiful settings, perhaps to give a better glimpse of their personality. Men, in contrast, are more likely to take images of themselves that describe their lifestyle.

kwl dude x's state of undress could be seen as another gesture that risks the rupture of his masculinity. In the images reviewed for this study, the overwhelming majority (90.21%) showed subjects who were clothed. Subjects were classified as having no clothes are depicted in only 7.06% of the images. But nothing in these images could be read as explicit. When bloggers were naked, the frame was used to crop the image so no genitals could be seen. In only 2.71% of the images were the bloggers partially clothed—taking off a shirt after a long day at work or

while lying in the sun poolside. The infrequency in which men are in any sense of undress indicates resistance to being so obviously sexualized. Yet those users who embrace near-nudity may be acting in keeping with Siibak's (2009) assertion that young men who look "nice and sexy" attract more attention.

Despite the potential objectification the blogger faces, *kwl dude x* engages in other strategies that show a tacit rejection of the feminine. Goffman (1979) identifies a cant to the head and an inviting smile with feminine postures. The blogger holds his head in a way contrary to typical feminine poses. His head faces directly towards the camera, and he does not smile. These small gestures help create distance between the blogger and femininity.

Gay Porn: Ironic Sexuality

These straight male bloggers frequently present themselves as being tolerant of Queer people. However, they assert their heterosexuality, so viewers do not interpret their tolerance and performances as gay. One particularly illustrative assertion appears on *AVICIL*'s FAQ page. In response to a question about his sexuality, he says, "Everyone always asks this question, so for the millionth time, yes I am straight. I am not bi, nor transexual [sic]. I support gays 100% in marriage, but I know that I will never be gay because I am always attracted to girls." His claim to tolerate LGBT rights is reiterated throughout his blog, but he is adamant about asserting his heterosexuality. In part, the pairing of tolerance for Queer people and the insistence of heterosexuality can be seen as an attempt to align masculinity to the gender norm. Connell (1995) asserts "Oppression positions homosexual masculinities at the bottom of a gender hierarchy among men. Gayness, in patriarchal ideology, is the repository of whatever is symbolically expelled from hegemonic masculinity." If the bloggers are perceived as gay, they risk losing the cultural capital associated with being perceived as heterosexual and masculine. One strategy for diminishing this risk is to use humor to reaffirm masculinity.

Humor can manifest either as an ironic pose or by making jokes (De Ridder & Van Bauwel, 2013; Van Doorn, 2010; Gill et al., 2005).

Of course, presenting the self in an attractive way is a strategy for garnering attention. As previously stated, this attention lends itself to both potential feminization and homoeroticization (because men offer themselves as objects to be gazed at.) Bloggers can give these images ironic titles or hashtags to defuse the risk of objectification. *Tomorrow's Worth Today* (hesnevercomingback.tumblr.com) holds this tension when he tags his posts #gay porn or # reallllllly gay porn. He is an attractive young man—dark eyes, curly hair, an expressive face that seems to easily smile. The fully clothed blogger positions his body in the center frame and gazes directly into the camera. The cant of his head may suggest submission (Goffman 1979), but nothing in his selfies is sexual. These tags call attention to the fact that the image is neither pornographic nor gay.

Throughout his blog, *Tomorrow's Worth Today* insists on an ironic masculine stance. His curser is an orange silhouette of a bearded man with glasses (it is the clichéd late '00s hipster.) This icon of a man who flaunts his secondary sexual characteristics has become more a symbol for affected masculinity—with more in common with the 1970s gay Clone Culture than the traditional rugged masculinity. In his FAQ, he answers the question about his sexuality by saying "Dicks make me laugh too much." He asserts his heterosexuality by expressing the untenable nature of homosexuality.

The blogger *sad cool dude* also uses a heavy-handed homoerotic irony to reaffirm his heterosexuality. His short biographical statement reads: "every night when my gf strokes my peanus i laugh at her cause lol shes touchin a dudewang, thats so gay. "your gay" i say to her "your literally so gay, touchin mandong. thats what gay dudes do." haha. ive been single for 3 years." He conflates the eroticization of the male body with homoeroticism. He equates any attraction to a man as being gay. He casts his girlfriend as a gay man then reveals that he is no longer sexually active. For this blogger, being outside of a relationship is superior to

engaging in what could be perceived as a gay, being desired as a man by anyone even a woman.

Furthering his ironic pose, *Tomorrow's Worth Today* has a page devoted to the frontman Bertand Poncet of the French band Chunk, No Captain Chunk!. The page is labeled My Hot Boyfriend. Most of the images of the singer have been reblogged, but he has tagged these images #boyfriend. In at least one he has tagged it #I have a boner now. The image with this tag—an animated gif of the singer emphatically pointing to his temples and then to the camera—is energetic. The blogger conflates an emotional resonance with erotic attraction in a comical way. The ironic association of connection with homosexuality hearkens to the hegemonic masculine trait of lacking concern (Halberstam, 1998) or emotional depth. Basically, to be desirable or be aesthetically interested in a man is suspect. Wrapping these ideas in irony allows the blogger to continue his alignment with hegemonic masculinity.

Another blogger who deals with the line between homoeroticism and homophobia is *Jordan Bradford* (still-the-king.tumblr.com). In a video, he discusses his dreams for the future. This young Welsh man explains that he would like to move to New York City and become a model. Many of his images conspicuously draw on the semiotics of advertisements with pseudo-artistic flourishes—black and white tones, unique locales, a focus on his apparel. Yet other images are more informal. In one selfie, he appears in a room, leaning towards the camera. He looks directly at the image and assumes a dominant position. This subtle masculine aggression is complicated because he is not wearing a shirt. Besides his face and neck, only his bare shoulders can be seen, suggesting a more revealing intimacy than in his other images. Essentially, he postures in a masculine way while at the same time offering himself as an object for contemplation in a similar gesture to *kwl dude x*.

The tension between his alignment to hegemonic masculinity and the desire to be a model is also present on his FAQ page. On which, he

says, "I am straight :)." The smiley emoticon reflects a general ironic, and humorous tone. It almost suggests that any misreading of his sexuality is clearly a mistake worthy of laughter. His response to the question of whether he will promote the blog of his followers reveals a homophobic undertone. He writes, "Not even if you suck my dick." This emphatic rejection casts his followers in a passive sexual position. "Suck my dick" resonates with the slur *cocksucker*, a term that bears a connotation of homosexuality. *Jordan Bradford*'s homophobic vehemence carries with it a tone of defensiveness as well as humor. This gesture helps insulate the masculinity of a blogger who is invested in being objectified (not only does he post images of himself by he expresses his desire to be a male model.)

Other bloggers embed their irony in their blog name or url. *Greasy, Heterosexual, Walt Whitman* utilizes an ironic positioning of a gay reference since Walt Whitman is widely acknowledged to have acted on same-sex attractions. In adopting this moniker, the blogger both engages in an ironic gay gesture as well as an identification with a clearly heterosexual character. *kwl dude X* (http://it0uchkids.tumblr.com) uses a similar strategy with his insouciantly named url. The assertion "I touch kids" although not explicitly referencing homosexual behavior does point toward deviant sexuality framed in humor.

Conclusion

In *The Atrocity Exhibition*, J. G. Ballard (1969/2002) critiques the mass media environment that is fractured and fractures the psyche of its inhabitants. The male protagonist shifts his name and identity as he trips his way from one condensed experimental narrative to the next. Part of this work of fiction imagines global conflict in terms of conflations of bodies, images, and apocalyptic environments. The prescient ideas in this work seem as relevant today when faced with the prospect of engaging with social media that requires a change in thinking about gender performance and identity. For straight men, the conflict takes the form of a precarious performance of masculinity. To be

relevant actors on social media sites, they must attract attention often in such ways that threaten their masculinity.

Most social media sites require users to navigate a collapsing backstage and front stage. In operating in this sphere of social interaction, straight men who use selfies risk the inviolable appearance of their masculinity. Through selfies, straight men make visual appeals for attention. They are complicit in objectifying themselves in ways that could potentially be read as feminine or homoerotic. In order to maintain their alignment to hegemonic masculinity, men actively deny the feminine and ironically acknowledge homoerotic content to create psychic distance from it. These strategies reveal a fuller picture of how straight men adapt and transfer the cultural capital of masculinity in to the online environment.

The strategies that men use to realign their masculinity to the hegemonic norm suggest that the performance of heterosexual masculinity offers the performers social benefits and privileges. In order to protect these, men must adapt to new situations while reasserting the older social relations (dominance over women and gay/Queer men.) The main implication for this study is that power structures adapt to new situations; gender imbalances in those power structures are reasserted even in seemingly fluid environments. Each of these strategies is essentially a way to maintain heteropatriarchy in cyberspace.

Work Cited

Alfonso, F. (2013, May 23). The real origins of Tumblr. *The Daily Dot*. Retrieved from https://www.dailydot.com.

Ballard, J. G. (1969/2002) *The atrocity exhibition*. London: Fourth Estate.

Baudrillard, J. (1990/1993). *The transparency of evil: essays on extreme phenomena* (J. Benedict, Trans.). New York: Verso.

Buchbinder, D. (2004). Object or ground? The male body as fashion accessory. *Canadian Review of American Studies*, *34*(3): 221-231.

Butler, J. (1990/1999). *Gender trouble: Feminism and the subversion of identity*. New York: Routledge

Caruso, A., & Roberts, S. (2018). Exploring constructions of masculinity on a men's body-positivity blog. *Journal of Sociology, 54*(4), 627-646.

Connell, R. W. 1995. *Masculinities*. Los Angeles: University of California Press.

De Ridder, S, & Van Bauwel, S. (2013). Commenting on pictures: Teens negotiating gender and sexualities on social networking sites. *Sexualities*, *16*(5-6): 565-586.

Dyer, R. (1992). Don't look now: The instabilities of male pin-up. In Richard Dyer (Ed.), *Only entertainment* (pp. 103–19). London & New York: Routledge.

Ervin, M. (2011). The might of the metrosexual: How a mere marketing tool challenges hegemonic masculinity. In Elwood Watson & Marc E Shaw (Eds.), *Performing Masculinities: the 21st-century man in popular culture* (pp. 58-75). Retrieved from https://ebookcentral.proquest.com

Gill, R. (2003). Introduction: Genealogies of masculinity. In Bethan Benwell (Ed.), *Masculinity and Men's Lifestyle Magazines* (pp. 33). Malden, MA: Blackwell Publishing Ltd/The Sociological Review.

Gill, R., Henwood, K., & Mclean, C. (2005). Body projects and the regulation of normative masculinity. *Body and Society*, *11*(1): 37-62.

Goffman, E. (1959/1990). *The presentation of self in everyday life*. London: Penguin Books.

Goffman, E. (1979). *Gender advertisements*. Cambridge, MA: Harvard University.

Haferkamp, N., Eimler, S. C., Papadakis, A. M., & Kruck, J. V. (2012). Men are from Mars, women are from Venus? Examining gender differences in self-presentation on social networking sites. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, *15*(2): 91-98.

Halberstam, J. (1998). *Female masculinity*. Durham, NC: Duke University Press.

Kendall, L. (2000). "Oh no! I'm a nerd!": Hegemonic masculinity on an online forum, *Gender & Society*, *14*(2): 256-274.

Magnuson, M., & Dundes, L. (2008). Gender differences in 'social portraits' reflected in MySpace profiles. *CyberPsychology and Behavior*, 11(2): 239-241.

Manago, A. M. (2013). Negotiating a sexy masculinity on social networking sites. *Feminism & Psychology*, *23*(4): 478-497.

Rohlinger, D. (2002). Eroticizing men: Cultural influences on advertising and male objectification. *Sex Roles: A Journal of Research*, *46*(3-4): 61–74.

Siibak, A. (2010). Constructing masculinity on a social networking site: The case-study of visual self-presentations of young men on the profile images of SNS Rate. *Young*, *18*(4): 403-425.

Siibak, A. (2009). Constructing the self through the photo selection-visual impression management on social networking websites. *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace*, *3*(1): 1-9.

Strano, M. (2008). User descriptions and interpretations of self-presentation through Facebook profile and images. *Cyberpsychology: Journal of Social Research on Cyberspace*, *2*(2): 1-11.

Van Dijck, J. (2013). "You have one identity": Performing the self on Facebook and LinkedIn. *Media Culture Society*, *35*(2): 199-215.

Van Doorn, N. (2010). The ties that bind: The networked performance of gender, sexuality and friendship on MySpace. *New Media & Society*, *12*(4): 583-602.

Virilio, P. 2008. *Open sky*. New York: Verso.

West, C., & Zimmerman, D. (1987). "Doing gender." *Gender and Society* 1 (2): 125-151.

Yang, C., Brown, B., & Braun, M. (2014). From Facebook to cell calls: Layers of electronic intimacy in college students' interpersonal relationships. *New Media & Society*, *16*(1): 5-23.

Zuk, R. (2010). Easy does it: Tumbling and posturing through the statusphere. *Public Relations Tactics*, 17 (9).

Wattpad Romanlarında Küresel Hegemonik Erkeklik: Psikopat Mafya

Tuğba Sivri * Yakup Çelik** Setenay Nil Doğan***
Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Özet:

Popüler edebiyat ürünleri, toplumsal cinsiyet düzeninin sembolik kodlarını taşıyan, yaygınlaştıran ve mevcut siyasal ve kültürel ortamın etkileriyle şekillenerek bu kodları dönüştürebilen kültürel ürünlerdir. Özellikle küreselleşmenin etkisinin yoğunlaştığı internet çağında popüler kültür ürünleri, hem çok daha hızlı yaygınlaşmakta, hem daha çabuk ve çok tüketilmekte, hem de küresel bir kitle kültürünün oluşmasına öncesine kıyasla çok daha elverişli bir ortam hazırlamaktadır. Wattpad, bu çağın popüler edebiyat sahasına hâkim olmaya başlayan, popüler edebiyat üretimini de farklı bir boyuta taşıyarak cep telefonu sahip herkesin herhangi bir aracı yayıncıya ihtiyaç duymaksızın geniş kitlelere erişebilecek ürünler üretmesine imkân veren bir uygulamadır. Türkiye'de üç buçuk milyonun üstünde kullanıcısı olan Wattpad üzerinden yayınlanan romanların en çok okunanları çeşitli yayınevlerince basılı olarak yayınlanmaktadır. Bu bağlamda, küresel toplumsal cinsiyet kodlarının temsilini yansıtacağını öngörerek Wattpad üzerinde çok okunan mafya romanlarına Connell'ın hegemonik erkeklik ve öne çıkan kadınlık kavramları üzerinden yaklaştık ve Şule Terzi'nin, ilki 2015'te yayınlanan *Psikopat Mafya* ve *Psikopat Mafya 2* adlı kitaplarını bu bağlamda analiz ederek genel bir çerçeve çizmeye çalıştık. Bu

* Doktora Öğrencisi, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, e-mail: tobe.sivri@gmail.com
** Prof. Dr. Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, e-mail: setenaynildogan@gmail.com
** Doç. Dr. İnsan ve Toplum Bilimleri Bölümü, e-mail: yacelik@yildiz.edu.tr

-Masculinities-
A Journal of Culture and Society, Autumn, 2019/12, 82-128

bağlamda özellikle ergen kızların okuyup ürettikleri Wattpad romanlarındaki hegemonik erkekliğin, üst sınıftan, zenginliğinin bir sınırı olmayan, fiziksel olarak aşırı güçlü, karanlık işlerle uğraşan, "kötü adamlar"a karşı şiddet uygulamaktan çekinmeyen ve uyguladığı bu şiddet meşru görülen, birlikte olduğu kadını cinsel birlikteliğe zorlayan (ki bu zorlama bir şiddet olarak değil yoğun ve haklı erkek arzusu olarak sunulmaktadır) bir erkeklik olduğunu gördük. Bu erkeklik, "çeteleşme" şeklinde kimliğini bulmakta, çete lideri ve yanındaki sadık çete üyelerinde temsil edilmektedir. Lüks villalarda oturup lüks arabalar kullanan, büyük bir şirkette yönetici pozisyonunda olan, etrafındaki bütün kadınların kendisine hayran olduğu ve onunla birlikte olmaya çalıştığı, dini inancının çok ön planda olmadığı, günü birlik ilişkiler yaşasa da bir gün evleneceği "el değmemiş" özel kadını arayan, son olarak hiçbir şekilde heteroseksüel çizgiler dışına çıkmadığı gibi homofobik olmayı bir namus görevi olarak gören bir erkekliktir. Vurgulanan kadınlık da bu erkeğe göre şekillenmekte; bekareti vurgulanan, fiziksel olarak kusursuz güzellikte, erkeğe göre alt sınıftan gelen, eril çeteye paralel bir dişil çetenin lideri konumunda olan ve çete dışındaki "diğer kadınlar"la arasında rekabet olan, diğer kadınlara şiddet uygulamaktan çekinmeyen, en büyük hayali evlilik ve annelik olan bir kadınlıktır.

Anahtar Kelimeler: Wattpad, hegemonik erkeklik, popüler kültür, popüler edebiyat, toplumsal cinsiyet

Global Hegemonic Masculinity in Wattpad Novels: Psychopath Mafia

Tuğba Sivri * Yakup Çelik** Setenay Nil Doğan***
Yıldız Teknik Universityy, Turkey

Abstract:

Popular literature products are products of mass culture which can carry, transfer, reproduce and change the gender order codes by the effects of current political and social circumstances. In the age of internet that globalization has become more intensive, pop culture products are spread very fast, they are being consumed by a wide range of consumers as well as they create a more suitable environment for globalization than it never has before. Wattpad is an online platform which provides any people who has a smart phone to create, publish and promote their stories without any help from a publishing agency and it has started to dominate the popular literature area. Wattpad has 3 and a half millions of users in Turkey and a lot of publishers prefer to publish Wattpad novels which has the highest range of reading or "clicking". In that context, we tried to approach Wattpad novels in terms of the notions of "hegemonic masculinity" and "emphasized femininity" of Connell as we assume that Wattpad novels can mirror the global hegemonic masculinity codes because of its capability to create a global pop culture. In that purpose, we chose one best-seller Wattpad novel, *Psychopath Mafia* and *Psychopath Mafia 2* by Sule Terzi who was a 17 years old girl when her first book was published in 2015. In this context, we found that the hegemonic masculinity in Wattpad novels which adolescents girls produce and read is upper class, rich without any economical

* Ph.D Candidate, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, e-mail: tobe.sivri@gmail.com
** Prof. Dr. Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, e-mail: setenaynildogan@gmail.com
** Doç. Dr. İnsan ve Toplum Bilimleri Bölümü, e-mail: yacelik@yildiz.edu.tr

limitations, has enormously physical power, occupies with “dark businesses”, has the right and the power to use violence against bad guys, forces “his girl” to have sexual intercourse -and this is something that is presented as an intense sexual desire instead of sexual violence, living in luxury villas and uses luxury cars, being in a manager status in a big global country, has an unreasonable sexual impact on every women around him and always being “desired”, has no clear religious beliefs, even if he lives one night stands still waiting for his “untouched special princess” to marry, finally never cross the borders of heterosexuality and sees homofobia as a duty for his honour. This masculinity reflects itself in a “gang” and the leader of the gang has power over other members and other members has a strong loyalty to the leader. Emphasized femininity in these novels mirrors the hegemonic masculinity. The main female character is also a leader of a female gang which can use violence against “other women”. The emphasized feminine values are virginity, perfect physical beauty, willing to be married and to be a mother, competitiveness among women (to “have” male hero).

Keywords: Wattpad, hegemonic masculinity, pop culture, popular literature, gender

Wattpad Romanlarında Küresel Hegemonik Erkeklik:

Psikopat Mafya

Popüler roman, edebiyat araştırmaları sahasının uzun yıllar yok saydığı, dikkate ve üzerine çalışmaya değer bulmadığı; sosyal bilimlerinse kitleleri uyuşturan, gerçek hayatın sorunlarından bir kaçış sağladığı için sınıfsal bilinci ve öfkeyi bastırarak mevcut adaletsizliklere sessizce tahammül etmeyi kolaylaştıran bir iktidar aygıtı olarak yaklaştığı bir alan olagelmiştir. Nitekim, "popüler romanın arketipi (18. yüzyıl İngiliz romanı), tam da yeni alıcılara, çoğu kadın okurlardan oluşan şehirli burjuvaziye hitap eden yeni bir kültür endüstrisinin ürünü olarak doğmuştur." (Eco, 2017, s. 27). Terry Eagleton (2014, s. 42) bu durumu şöyle özetler:

> İngiltere'de İngiliz edebiyatının yükselişi kadınların yükseköğretim kurumlarına, homurdanarak da olsa tedricen kabul edilmeleriyle paralel gitmiştir; edebiyat hakiki akademik "disiplinlerin" daha erkeklere özgü konularıyla değil de ince hislerle ilgili, pek kafa yormayan bir dal olduğu için, meslek yaşamından ve bilimden zaten dışlanmış olan hanımlara yutturulmaya elverişli bir yok-konu gibi görülüyordu.

Bu bağlamda popüler edebiyat, hatta "geniş bir okuyucu kitlesine erişmeyi hedefleyen" yüksek edebiyat, daha ortaya çıkışı itibariyle cinsiyetle ontolojik bir ilişki içerisindedir. Nurdan Gürbilek'in (2016) "kadınsılaşma endişesi" olarak adlandırdığı, erkek yazarların aşk gibi kadınsı konularda yazmalarının kadınsılaşmaya yol açacağı tehdidinin yanında, okuyucu olarak kadınların bu romanlardan "etkilenmeleri" tehlikesi de ortaya çıkmıştır. Bu aşk romanları ya da romanslar, kamusal alan-özel alan ayrımının ortaya çıktığı sanayileşme döneminde kadınların evde oturdukları yerden farklı maceraları yaşamış gibi hissetmelerini sağlayacak, evde kalmanın can sıkıntısına tahammüllerini artıracaktı. Ancak bu fantezilere kendilerini fazla kaptırmaları, onları bu

maceraları gerçekten yaşamaya itebilirdi. Nitekim Emma Bovary, okuduğu kitaplardan etkilenmenin bedelini her şeyini kaybederek ödemiştir, canını bile. Sonuç olarak "kadın aşağı edebiyatın, piyasa romanlarının, ticari tefrikaların, yani duygusal, öznel, edilgen edebiyatın tüketicisi olarak konumlandırılırken erkek, sahici, nesnel ve ironik edebiyatın yazarı, modernizmin kurucu metinlerin(in) yaratıcısı" (Gürbilek, 2016, s. 24) olarak belirir.

Görsel medyanın gelişmesiyle birlikte bu "etkilenme" tehlikesi daha ciddi boyutlara ulaşmış, fanteziler görsel imajlarla desteklenir olmuştur. Edebiyatla sinema ve televizyonun ilişkisinin gelişmesi de aşk ve tutku (*love and lust*) romanlarının etki alanını genişletmiştir denebilir. Tüm bu kültürel üretim alanlarında üreticilerin büyük çoğunluğunun erkek olduğunu, izleyici/okuyucularınsa çoğunlukla kadınlardan oluştuğunu belirtmek gerekmektedir. Bireylerin kültürel üretim yaparak yayınlayabildikleri, kendi okuyucu/izleyici/takipçi kitlelerini oluşturabildikleri ve bunun için herhangi bir aracı kuruma/ yayıncıya ihtiyaç duymadıkları internet çağındaysa popüler edebiyat üretimi, her yaştan ve cinsiyetten üreticinin erişimine açık hale gelmiştir. Yalnızca internet erişiminiz ve bir bilgisayar ya da akıllı telefonunuz varsa herhangi bir aracı kurum olmaksızın yazdıklarınızı okuyucu "kitlelerle" paylaşma imkânınız ortaya çıkmıştır.

20. yüzyılda feminist edebiyat eleştirisi, hem kadın yazarların ürettiklerini görünür kılmaya çalışmış hem de erkek yazarların eserlerindeki kadınlık/erkeklik rollerini feminist eleştiriye tabi tutmuştur. Simone de Beauvoir'ın *İkinci Cins*'i, Kate Miller'ın *Cinsel Politika*'sı, Sandra M. Gilbert ve Susan Gubar'ın yakın zamanda Türkçeye kazandırılan *Tavan Arasındaki Deli Kadın*'ı, erkek yazarların (özellikle de "büyük" ve "kutsal" kabul edilenlerin) kadınları nasıl temsil ettiklerine ve edebiyatın eril yönüne dair eleştirel alanlar açmıştır. Kadınların nasıl temsil edildiğine, onlara nasıl rollerin atandığına odaklanan bu feminist çalışmalar, toplumsal cinsiyetin öteki ayağına da daha yakından bakılmasına olanak tanımış ve "Erkeklik Çalışmaları"na (*Masculinities Studies*) temel hazırlamıştır. Bu alanda özellikle R. W. Connel'ın *Masculinities* (Erkeklikler) adlı çalışmasında ortaya attığı hegemonik

erkeklik ve öne çıkan kadınlık kavramları, toplumsal cinsiyet çalışmalarına yeni bir boyut kazandırmıştır.

Kültürel ürünler, bahsedilen toplumsal cinsiyet düzeniyle karşılıklı bir ilişki içindedir: Hem mevcut cinsiyet rollerini ve kodlarını yeniden üretirler hem de ürettikleri yeni cinsiyet kodlarını topluma/kitlelere yayarlar. Üstelik ürünleri üretenlerin cinsiyet kimlikleri de bu bağlamın bir parçasıdır.

Bu çalışmada, öncelikle küresel kapitalist üretim kültürünün yapısını, ve toplumsal cinsiyetle ilişkisini, bunun kültürel üretim alanında nasıl bir etkisi olduğunu yükselen yeni-muhafazakârlık ve neo-liberalizm bağlamında anlamaya çalışacak; ardından toplumsal cinsiyet düzenini, hegemonik erkeklik ve öne çıkan kadınlık kavramları etrafında tartışacak ve bu yeni düzen içinde yükselen "kızgın beyaz adam" ya da "sert erkek" olarak tanımlanabilen yeni erkekliğin silüetini çizmeyi deneyecek, daha sonraysa Wattpad'in bu yeni küresel kapitalist kültür üretimindeki yerini açıklamaya çalışacağız. İnternetin etkisiyle farklı boyutlar kazanan küresel popüler edebiyat alanının önemli bir mecrası olan Wattpad adlı uygulama, önce Türkiye'deki genç kızların popüler edebiyat alanında nasıl yükselişe geçtiklerini ve daha çok ne tarz romanlar okuyup ürettiklerini anlamak açısından genel olarak değerlendirilecek; ardından mecranın en çok okunan ve basılı olarak da en çok yayınlanan romans türü olarak mafya romanları, hegemonik erkeklik ve öne çıkan kadınlık kavramları çerçevesinde feminist eleştirel bir okumaya tabi tutulacaktır. Bu bağlamda incelenecek olan roman, Parola Yayınları'ndan çıkan, Şule Terzi'nin yazdığı *Psikopat Mafya* ve aynı romanın devam kitabı *Psikopat Mafya 2* olarak belirlenmiştir; çünkü kitap, basılı olarak yayınlanıp çok satanlar kategorisine girebildiği için çalışmanın "popüler edebiyat" çerçevesine girmekle beraber, mecrada yer alan diğer mafya hikayelerinin bir prototipi niteliği de taşımaktadır.

1) "Yeni Zamanlar": Küresel Kapitalist Üretim Çağında Kültürel Ürünler

Özellikle 1960 sonrası toplum kuramcıları, "ideolojilerin öldüğünü" (Daniel Bell, 1994), modern aklın iflas ettiğini ve teknolojik gelişmenin, bütün "büyük anlatıları" anlamsız kılacak güçte olduğunu, "tarihin sonuna gelindiğini" (Fukuyama, 1989) savunmuşlardır. Soğuk Savaş sonrası modernite ve modern akıl eleştirisine dayalı kuramlar bir tarafta feminizm, ekolojik hareketler, göçmen hakları ve etnik hareketler gibi modern aklın ikili karşıtlıklarında (erkek/kadın, akıl/duygu, kültür/doğa, yerli-ulusal/göçmen, vs.) ikinci tarafta yer alan ve ilk kategori tarafından "hükmedilmesi gereken" olarak kodlanan öznelerin hak arayışlarını temellendirirken diğer tarafta kapitalizmin "nihai zaferi"nin kutlandığı ve modern aklın yalnızca kültürel alanda eleştirilerek geleneksele dönüşten başka "çözümün" kalmadığını savunan neo-muhafazakâr ideolojinin yükselişine zemin hazırlamıştır. Şüphesiz bu, ideolojilerin öldüğü bir dönem olmayacaktı; ancak klasik muhafazakârlık nasıl kendini ideolojiler-üstü bir yere konumlandırıyorsa yeni-muhafazakârlık da bu konumdan konuşacak; modernite sonrası "çözülen otoritenin" yeniden inşa edilmesi gerektiğini, aksi takdirde dünyadaki "kaos"un bitmeyeceğini söyleyecekti. Nitekim 1980'ler, İngiltere'de Thatcher, Amerika'da Ronald Reagan yönetiminde zirveyi bulan yeni-muhafazakârlığın hâkim olduğu bir küresel kapitalist kültürün doğum anı olarak imlenebilir.

"Muhafazakârlığın uygulayıcıları, genellikle sanıldığının aksine, 'toplumsal değişim'e değil toplumun eşitlikçi-sol politikalarla dönüştürülmesine muhalif olduklarını 1980'lerden itibaren daha fazla göster[mişlerdir]" (Mollaer, 2014, s. 194). Bu anlamda yeni-muhafazakârlık, sınıfsal eşitsizlikleri derinleştiren neo-liberal politikaları desteklerken "liberal" bir toplumsal değişimin "özgürleştirici" tarafını kabul etmemiş; özellikle kadın ve erkek rollerinin keskin çizgilerle ayrıldığı bir toplumsal cinsiyet rejimini destekleyerek güçlenmiştir. Yeni-muhafazakârlığın en çok eleştiri getirdiği konular "çocuk eğitimi, eğitim

politikası, kadın ve ailenin statüsü, cinsellik ve dinin uygulanışı gibi kültürel değerlere hassas deneyim alanları"dır (Dubiel, 1998, s. 15).

Stuart Hall, 1980 sonrası dönemi açıklamaya çalışan teorisyenlerin ortaya attıkları "sanayi-sonrası", "post-Fordizm", "post-modernizm" ifadelerini "Bunların hiçbiri bütünüyle doyurucu değildir. Her biri nereye gitmekte olduğumuzdan çok neyi geride bıraktığımızı (her şeyin "post"u) açıklıyor." (1995, s. 106) diyerek 80 sonrası bu yeni zamanlara daha farklı bir perspektiften bakmayı önerir. Ona göre Thatcherizm, bu "yeni zamanların" kurucusu değil, bir ürünüdür.

Hall, Post-Fordizmin bir "ikinci sanayi devrimine" işaret ettiğini; İngiltere'nin geride kaldığı, buna karşın Alman, Amerikan ve Japon sanayisinin daha çok "elektronik" alanda yükselişe geçtiği, bu anlamda enformasyon teknolojilerinin ağır sanayiden çok daha önemli olduğu bir döneme girildiğini ifade eder (1995, s. 107). Bu dönemde "vasıflı, erkek, kol emeğine dayalı işçi sınıfının oranında bir düşüş; hizmet ve beyaz yakalılar sınıfında ise ters orantılı bir yükseliş görülmektedir. Ücretli iş alanında emek gücünün "feminizasyonu" ve "etnisizasyonu" ile katlanmış bir halde daha esnek zamanlı ve part-time çalışma vardır." (1995, s. 108).

Bu durumda çalışanların yapısı kadın ve göçmenlere doğru değiştikçe beyaz erkek için öfke ve hınç, haksızlığa uğrama hissi de yükselişe geçmiştir. Nitekim yeni-muhafazakâr politikalar, tam da bu noktada toplumsal değişimi ataerkil kodların lehine yeniden düzenlemek üzere harekete geçmiş; kadınların kamusal alanda nasıl var olacakları, kürtaj ve doğum kontrol, eşit işe eşit ücret gibi meselelerde geleneksel toplumsal cinsiyet rejimini besleyen düzenlemelerle hem kadınların iş gücünden faydalanmayı hem de bu iş gücünü "ikincil" bir konumda tutarak kadınları yeniden aile içinde tanımlayarak öncelikli görevlerinin annelik olduğunu unutturmamayı hedeflemişlerdir.

Bu durumun kültürel alana etkisi de şüphesiz karmaşık olmuştur. Terry Eagleton'a göre, "'Kitle' kültürü, 'sanayi' toplumunun kaçınılmaz ürünü değil, üretimi kullanımdan çok kâr için örgütleyen, neyin değerli olduğu değil de neyin satacağıyla ilgilenen belli bir sanayi biçiminin sonucudur." (2014, ss. 48-49). 80 sonrası yükselen neo-liberal

politikalar, bu kâr odaklı yaklaşımı her türlü kültürel alanda hâkim hale getirmiş, kitle iletişim araçlarının yaygınlaşması ve bu araçların büyük kapitalist sahiplerinin kâr etme güdüleri, kültürel üretimi de daha önce hiç olmadığı kadar endüstriyel hale getirmiştir. Kültürel ürünlerde standardizasyon, artık çoğunlukçu demokratik siyasetin ve popülizmin yükselişe geçtiği bu dönemde "halk bunu istiyor" söylemiyle meşrulaştırılmıştır.

Bu kültürel ürünlerin sadece üretim şekilleri değil, içerikleri de bu gelişmelerden etkilenmiştir. Bir yanda feminist eleştirinin gelişmesiyle kültürel ürünlerde kadınların nasıl temsil edildiği/edilmesi gerektiği üzerine tartışmalar artmış; hem feminist hareketin hem de toplumsal dönüşümün etkisiyle kadınların kamusal alanda daha çok var olabilmeleri, temsilde de bazı değişikliklerin yaşanmasını sağlamıştır. Ayrıca 70'lerde başlayan ve feminist hareketin, toplumsal cinsiyet rolleri üzerine tartışmalarıyla beslenen erkeklik çalışmaları alanı da farklı erkekliklerin olabileceğini, erkekliğin de kadınlık gibi toplumsal bir kurgu olduğunu ortaya atmış; bu anlamda erkeklerin kültürel ürünlerde nasıl temsil edildiği de sorgulanmaya başlamıştır. Diğer yandaysa neo-liberal ve neo-muhafazakâr politikalar, kadınlık ve erkekliği bir yandan "satılabilir" şekilde yeniden üretmek, bir yandan da geleneksel toplumsal cinsiyet rollerine geri dönmek için kültürel alanı şekillendirmeye çalışmıştır.

Yeni-muhafazakârlık, "kitle demokrasisine dayalı refah devletlerinin halihazırdaki krizlerinin nedenlerini, onların siyasi ve ekonomik örgütlenişlerinde değil, *burjuva değer sisteminin otoritesinin geniş kapsamlı bir çözülüşünde* arar." (Dubiel, 1998, s. 25 -vurgu bize ait). Bu bağlamda, yükselen ikinci dalga feminizmle birlikte kadınların toplum içinde değişen konumu, geleneksel burjuva aile yapısını tehdit etmeye başlamış ve yeni-muhafazakârlık bunun çözümünü geleneksel değerlere dönüş ve kadını yeniden aile içinde tanımlamakta bulmuştur.

İş alanının "feminizasyonu" ve "etnisizasyonu" sonucu toplumsal ayrıcalıklı konumunu kaybetme tehlikesiyle karşılaşan "yerli/ulusal erkek"in bu yeni toplumsal duruma tepkisi, yeni-mmuhafazakâr

politikalarda kendine karşılık bulmuş; bu nedenle ırkçı ve cinsiyetçi yönü ağır basan, daha sert bir milliyetçilik, özellikle Amerikan "*alt-right*" (alternatif sağ) kültüründe kendini dışavurmuştur. "Amerikan *alt-right* fanatizmi, ana-akım yeni-muhafazakârlığın mantıksal sonucudur" (Kelly, 2017, s. 68) argümanını sunduğu makalesinde Annie Kelly, özellikle internet ortamında kendini ifade etme olanağı bulan "alternatif sağ" oluşumunun, "yapay, ama güçlü şekilde 'yozlaştığı' ve millet için felaketle sonuçlanacağı düşünülen geleneksel beyaz erkeklik endişesinin söyleminden hem ilham aldığını hem de onunla kendini tanımladığını" ifade etmektedir (2017, s. 69). Ona göre yükselen bu ırkçı kültür, "liberalizm, erkeklik ve milli güvenlikle çevrili yeni-muhafazakâr dil ve mantığın [*logic*] doğal sonuçlarıdır." (2017, s. 69). Jessie Daniels'se alt-right fanatizminin "hem Amerika'daki ırkçılığın yüzyıllık boyutunun hem de kısmen algoritma enerjili medya ekosisteminin ortaya çıkışının bir sonucu" (2018, s. 62) olarak görmektedir. İnternet, bu "iktidarsız hınç"ın ortaya çıkabileceği bir alan sağlamış, tam da bu mecra üzerinden yeni-muhafazakâr "maço" erkeklik, kendini yeniden kurgulama imkânı bulmuştur. Daniels'in araştırması için görüştüğü "alt-right" erkekler, "Beyaz milliyetçiliği ana-akımlaştırdık" ve "insanlar, bazen farkında bile olmadan bizim retoriğimizi benimsiyorlar. Büyük bir kültürel kayma ortaya çıkarıyoruz" (2018, s. 64) diyerek aslında ırkçı, saldırgan, kadın düşmanı ve homofobik bir kültürün nasıl ana-akım popüler kültüre yayıldığını ifade etmektedirler. Günümüzün yükselen maço/mayfatik erkekliğini anlamak için bu yeni-muhafazakâr söylemi göz önünde bulundurmak şarttır.

2) Toplumsal Cinsiyet Rejimi: Hegemonik Erkeklik ve Öne Çıkan Kadınlık

Toplumsal cinsiyet kavramı, kadınların erkeklerden biyolojik olarak farklı ve "eksik" olduklarını bilimsel olarak kanıtlamaya çalışan 19. yüzyıl sonlarında başlayan araştırmalarının 20. yüzyıl başlarında feminist eleştiriye tabi tutulması ve cinsiyet rollerinin biyolojik olarak "verili" gelmediğinin, toplumsal olarak inşa edildiğinin

ileri sürülmesiyle ortaya çıkmıştır. "1940'lara gelindiğinde 'cinsiyet rolü', 'erkek rolü' ve 'kadın rolü' terimleri yaygın olarak kullanılıyordu. 1950'lerin başlarındaysa Mirra Komarovsky ve Talcott Parsons gibi Amerikan sosyologlar, cinsiyet rollerine ve bunları kuşatan kültürel çelişkilere ilişkin bir işlev teorisi geliştirmişlerdi." (Connell, 2017, s. 61). Ancak kadınlık ve erkeklik "rolleri" başlığında ilerleyen bu görüşler, cinsiyetin karmaşık kültürel yapısını algılamada yetersiz görüldü; çünkü farklı kadınlıklar ve farklı erkeklikler üzerine söz üretmiyorlardı. 1970'lere gelindiğinde erkeklik çalışmaları, farklı erkekliklerin varlığını sınıfsal, kültürel, zamansal ve toplumsal değişiklikler çerçevesinde incelemeye, bunların birbiriyle etkileşimine odaklanmaya başladılar.

Aslında Aydınlanma'dan bu yana Batı düşünce sistemi Batı-Doğu, erkek-kadın, aktif-pasif, eril-dişil, mantıklı-duygusal, medeni-barbar ikiliklerini (ilk kavramlar birbirlerini ve ikinci kavramlar yine kendi içlerinde birbirlerini tamamlayıp tanımlayacak şekilde) kültürün, siyasetin, felsefenin ve bilimin temeline yerleştirmişlerdi. Bu bağlamda Doğulu erkek ve Batılı erkek zaten birbirinden farklı görülüyordu: Doğulu erkek dişil, barbar ve eğitilmeye muhtaçtı. Ancak bu bakışın ifşa edilmesi ancak feminist çalışmaların yükselmesiyle oldu. Erkeklik çalışmalarıysa buna eleştirel bir yorum getirmiştir. Modern anlamda rasyonalite, Baba'nın aklıyla ifade edilir ve baba, evin diğer üyeleri (eş ve çocuklar) için neyin iyi olduğunu bilir. Duyguyla özdeşleştirilen kadın/anneyse çocuklara ve babaya ilgi ve şefkatle bakma işinden sorumludur. "Akıl doğaya hâkim olmak zorunda olduğundan (…) aklın sesi olarak baba da ailedeki otorite kaynağı haline gelir." (Seidler, 1997, s. 35). Erkekliğin tamamen rasyonel olarak tanımlanması, erkeğin duygularını ifade etmesini bir zayıflık, kadınsılaşma olarak kodlanmasına yol açar. Bu anlamda modern erkeklik, duygularla akıl arasına kalın bir çizgi çektiği gibi erkeklikle kadınlık ve erkeklikle duygular arasına da sınır koymaktadır.

Connell, *Toplumsal Cinsiyet ve İktidar* (1987, 2017) adlı çalışmasında, toplumsal cinsiyet düzenini devlet, aile, kurumlar ve sokak açısından yapısal bir analize tabi tutarken bu düzenin emek, iktidar ve kateksisten bağımsız, ayrı bir yapı olmadığını; hepsinin birbiriyle

etkileşimsel bir sistem oluşturduğunu söylemektedir. Kateksis'i "cinsel toplumsal ilişkiler" olarak ifade eden Connell, bununla kastettiğinin, "bir kişinin başka bir kişiye duygusal bağlanımı etrafında örgütlenen ilişkiler" (2017, s. 171) olduğunu belirtir. İktidar, emek ve kateksis birbiriyle bağlantılıdır: "Kateksis yapısı bazı açılardan iktidar eşitsizliklerini yansıtır; iş bölümü kısmen kateksis örüntüsünü yansıtır vb." (2017, s. 176). Bu bağlamda iktidar, yani bir diğeri üzerinde hegemonya kurabilme gücü, toplumsal cinsiyet ilişkilerinde önemli bir role sahiptir. Connell'ın bu tespitten yola çıkarak, 1980'lerde ortaya attığı ve erkeklik çalışmalarında bir dönüm noktası sayılabilecek kitabı *Masculinities*'de (1995) (*Erkeklikler*, 2019) formülize ettiği "hegemonik erkeklik" kavramındaki hegemonya, "(terimin ödünç alındığı Granmsci'nin İtalya'daki sınıf ilişkileri analizlerinde söz konusu olduğu gibi) acımasız iktidar çekişmelerinin ötesine geçerek özel yaşamın ve kültürel süreçlerin örgütlenmesine sızan bir toplumsal güçler oyununda kazanılan toplumsal üstünlüktür." (Connell, 2017, s. 269).

Connell'a göre hegemonik erkekliğin kültürel ideali yansıtması kurumsal güçle (yani devlet ve devletin diğer kurumlarının iktidarıyla) örtüşmesine bağlıdır. Yani iş dünyasının, devletin/ hükümetin ve ordunun tepesindekilerin sunduğu erkeklik kalıpları, kültürel idealleri de etkilemektedir (200, s. 77). Bu çerçevede genel bir hegemonik erkeklik tanımı yapmak gerekirse "iktidarı elinde tutanların sahip olduğu erkeklik imgesi" (Sancar, 2016, 30) şeklinde formülize edebiliriz. Ancak erkeklik (ya da erillik) sadece biyolojik olarak erkek olanlara mahsus bir "özellikler bütünü" değildir. John Beynon, *Masculinities and Culture* adlı eserinde bu konuya şöyle bir yorum getirmiştir: "İnsanlar birine 'maskülen' (eril, erkeksi) dediklerinde bu ifade net olmaktan çok uzaktır, özellikle Thatcher-sonrası, bir kadından mı yoksa bir erkekten mi bahsettikleri belli değildir." (2002, s. 6). Beynon'ın bununla kastettiği, erkeklerin "doğuştan" getirdikleri düşünülen sertlik, güçlü olmak, başarılı olmak, acımasız olmak gibi özelliklerin bir kadında da ortaya çıkabileceğidir; ayrıca feminist eleştiri göstermiştir ki kadınların kamusal "erkek dünyası"nda yer alabilmek için erkeksileşmeleri gerekmekte, tabii bu eril iktidarın tüm nimetlerinden faydalanmalarına

yine de yetmemektedir. "[Siyasette kadınlara yönelik] engelleri aşabilen İndra Gandhi ve Margaret Thatcher gibi kadınlar bile bunu kadınların ağlarını değil, erkeklerin ağlarını maharetle kullanabildikleri için başar[mışlardır]." (Connell, 2019, s. 347). Bu bağlamda Beynon, erkeklik ya da kadınlığa en iyi yaklaşımın, erkeklerin ya da kadınların "ne olduklarına" değil "ne yaptıklarına odaklanmak olduğunu söyler (2002, s. 7). Böyle bakıldığında "erkekliğin eril ve dişil versiyonları olduğu gibi kadınlığın da eril ve dişil versiyonları vardır." (Cornwall; Lindisfarne, 1998; 15. Akt. Beynon, 2002, s. 6). Ancak burada bir ayrımın altını çizmek gerekir: Her ne kadar kadınlığın eril ve erkekliğin dişil versiyonları olsa da her ikisi toplumsal cinsiyet düzeninde aynı ölçüde kabul edilir değildir.

> Gerçekten de etrafımıza baktığımızda, kadın için erkeğe benzerliğin bazen gurur kaynağı bile olabildiğini, erkeğin kadına benzerliğinin ise adeta bir felaket olarak algılandığını gözlemleyebiliriz. Örneğin günlük hayatımızda erkekleri tanımlamak için kullanılan sertlik, başarı, güçlülük, rasyonellik, işbilirlik, netlik vb. özelliklerle tanımlanan kadınlardan övgüyle söz edilirken; kadınlara atfedilen duygusallık, zayıflık, yumuşaklık, diğerkâmlık, muğlaklık, kararsızlık vb. sıfatlarla tanımlanan erkeklerin aşağılandığını gözlemek mümkün[dür] (Cengiz, Tol, Küçükural, 2004, s. 58).

Tabii kadınların "fazla erkeksi" olmaları, özellikle iş hayatında başarılı olmaya başladıklarında "doğalarından uzaklaştıkları" söylenerek eleştirilir. Erkeklerin kadınsı özellikler göstermesiyse toplumsal açıdan çok daha kabul edilemezdir. "Karı gibi", "kız gibi" şeklinde kurulan cümleler hakaret anlamı içerirken (Karı gibi konuşma, kız gibi gülme, vs.) "erkek gibi", "adam gibi" ifadeleri onurlandırmak ve övmek için kullanılır (Erkek gibi kadın, hem güçlü hem de dürüst gibi anlamlarda kullanılır). Kapitalist sistem, kadınlığa yüklenen bu özellikleri pekiştirdiği ölçüde ataerkildir. "Ataerki sayesinde erkekler şeref, itibar ve hükmetme hakkı kazanırlar. Ayrıca maddi kazanç da elde ederler. Zengin kapitalist

ülkelerde erkeklerin ortalama gelirleri kadınların ortalama gelirlerinin yaklaşık iki katıdır." (Connell, 2019, s. 158).

Beynon, "bir metin olarak erkeklik"i okumanın yollarını şu şekilde özetler: "Tarihsel konum, yaş ve vücut yapısı, kültür ve altkültür, cinsel yönelim, sınıf ve meslek, eğitim, din ve inançlar, eğitim, etnisite, statü ve yaşam tarzı, coğrafya." (2002, s. 10). Bu bağlamda küresel hegemonik erkekliğin bazı özelliklerini genel anlamda çizmemiz mümkündür. Bu erkeklik, "Genç, kentli, beyaz, heteroseksüel, tam zamanlı bir iş sahibi, makul ölçülerde dindar, spor dallarının en azından birisini başarılı olarak yapabilecek düzeyde aktif bedensel performansa sahip erkeklerin temsil ettiği erkeklik"tir (Sancar, 2013, s. 30).

Connell, "erkekliği dünya ölçeğinde anlayabilmek için küresel ilişkileri de kavramamız gerekir" (Connell, 2005, s. xx) demektedir. Küresel kitle kültürü bu ilişkilerin en görünür parçasıdır ve "popüler hayatın, eğlencenin ve dinlenmenin yeniden inşasına doğrudan katılan görsel ve grafik sanatların her türlü müdahalesinin egemenliğindedir. Küresel kitle kültürü, tüm bu kitle iletişim biçimlerinde kendini gösterir." (Hall, 1998, s. 48). Bu kültür aynı zamanda siyasi ve ekonomik elitlerin davranış ve düşünüşlerinin etkisinde şekillendiği için oldukça erkeksi, eril bir kültürdür. Ayrıca Connell'a göre, kültür, erkekliğin değişen ekonomik koşullara uyum sağlarken "saldırganlığını" yitirmemesi, böylece askerlik gibi "görev"lerden kaçmaması için kahramanlık mitini yeniden üretmek için gereklidir. Kültür erkeklik için "ölçütleri belirlemeli, halkın rızasını almalı ve bunları karşılayamayanları itibarsızlaştırmalıdır. Emsal erkekliklerin üretilişi, işte bu nedenle hegemonik erkeklik siyasetinin ayrılmaz bir parçasıdır." (Connell, 2019, s. 363). Connell'ın önerisi, bu "hayli erkeksi" küresel kültürün ürettiği erkekliklerin sabit ve değişmez tanımları olmadığını; tarihsel olarak yapılandırıldığını göz önünde bulundurarak bu kültür ürünlerine, hegemonik erkekliği bulmak için bakabileceğimiz yönündedir.

Bu analize geçmeden önce hegemonik erkeklik kavramını tamamlayan, toplumsal cinsiyet düzeninin ataerkil yapısının devamı için kilit önem taşıyan "öne çıkan/ vurgulanan kadınlık" kavramına da

bakmak gerekmektedir. Çünkü yine Connell'ın belirttiği gibi, hegemonik erkeklik "hegemonya" kurabilmek için işbirliğine ihtiyaç duyar. Connell'a göre, hegemonik erkeklik nispeten daha değişken, daha belirsiz bir yapıya sahipken "kitlesel toplumsal ilişkiler düzeyinde kadınlık biçimleri yeterince açık bir şekilde tanımlanmaktadır." (2017, s. 268). Bu bağlamda farklı erkekliklerin ortaklaştığı noktaysa "kadınların erkeklere küresel düzeyde tabi kılınmasıdır." Connell, erkeklerin çıkar ve arzularına hizmet etmeye yönlendirilen kadınlık biçimini "öne çıkan kadınlık" olarak tanımlamaktadır. Bu kadınlık, hegemonik erkeklik dışında kalan erkeklik biçimlerine de itaat etmeye, onların da hegemonyası altına girmeye zorunlu olarak tanımlanır. Belki bu alternatif erkekliklerin arasında sayılamayacak tek erkeklik biçimi heteroseksüel olmayan (eşcinsel, biseksüel, trans gibi) erkekliklerdir; ancak son zamanlarda LGBTİ+ hareketi içerisinde, lezbiyenlerin hareket içerisinde yok sayıldığı yönündeki tartışmalar bu argümanı da tartışılır kılmaktadır.[1]Sonuç olarak ön plana çıkarılmış kadınlık, ataerkil toplumsal cinsiyet düzeninin işlerliğini koruyabilmesi için kilit bir öneme sahiptir, zira kadınların itaati reddetmeleri, bütün erkeklik rolleri için tehdit oluşturmaktadır.

3) Popüler Edebiyat, Romanslar ve Toplumsal Cinsiyet

20. yüzyılın ilk yarısı boyunca edebiyat eleştirisi, yalnızca "üst kültür" ürünleriyle ilgilenmiş; bu ürünlerin "ahlaki ve etik bir dünya görüşünün nüvelerini içerdiğini, okuyucunun görevinin bunları açığa çıkarmak olduğunu iddia etmişlerdir" (Smith, 2007, s. 209). Popüler yazın, eleştirinin nesnesi olacak denli önemli görülmemiştir. Popüler edebiyat eleştirisinin gelişmesi, popüler kültür ve medya araştırmalarıyla birlikte olmuştur. Medya araştırmaları, 1930'larda kitle medyası ve kitle kültürü kavramları etrafında şekillenmiş; kitleleri kültürün üreticisi değil, pasif tüketicisi olarak konumlandıran bir "yığın"

[1] Bu konuda ayrıntılı bir tartışma için bkz. Unruh, Bob. "Lesbians Demand 'L' Be Removed From LGBT", *WND Exclusive*, 22.7.2018 https://www.wnd.com/2018/07/lesbians-demand-l-be-removed-from-lgbt/

olarak görme eğilimi göstermiştir. 1950'lerdeyse özellikle Frankfurt Okulu'ndan T. Adorno ve Horkheimer'ın ortaya attığı kültür endüstrisi kavramı, kültürün, tıpkı diğer kapitalist üretim süreçleri gibi endüstriyel ve "standart" bir prosedürle üretildiğine ve bu yolla kitlelerin Marksist "yanlış bilinç" anlamında ideolojik bir işlev gördüğüne işaret ediyordu. Adorno, Horkheimer'la birlikte ilk defa 1947'de *Aydınlanmanın Diyalektiği* adlı yapıtlarında kullandıkları kültür endüstirisi kavramını, kitle kültürü gibi bir ifadenin yol açabileceği "kitlelerin kendilerinden doğan bir sorun" anlamına karşı ürettiklerini belirtmiştir (2005, s.76). Ona göre kültür endüstrisi, ürettiği standart kültür ürünleriyle "kitlelerle ilişkisini kötüye kullanarak verili ve değişmez sayılan bir zihniyeti çoğaltmaya ve güçlendirmeye çalışır." (Adorno, 2005, s. 77).

Popüler kültür, yüksek kültür ya da sanat karşısında konumlandırılan; başta "sıradan halkın kültürü" olarak anlaşılsa da modern "kültür endüstrisi" sonrası, üretim araçlarını elinde bulunduranların sıradan halk için ürettiği ve onların mevcut sistemin sorunlarını görmezden gelmelerini sağlamak için ideolojik bir işlev gören kültür ürünleri için de kullanılabilen bir kavram olmuştur. Yüksek kültürle kitle kültürünü karşılıklı ilişki içinde analiz eden kuramcılara göre, kitle kültürü popüler türler, romantisize edilmiş "tip"ler, duygular, fantezi, kaçışçılık (*escapism*), özel alan/ev içi, haz ve pembe dizilerle kavramlaştırılırken yüksek kültür realizm, psikolojik karakterizasyon, düşünce, gerçek problemler, kamusal alan, zorluk ve "Batı(lı)" olarak anlamlandırılır (Gledhill, 1997, s. 49). Yani popüler kültür, sadece üretim şekli ve amacı açısından tanımlanamaz; ürünün "yüksek" kültüre karşı "popüler" olması, "zihinsel" haz yerine "bedensel" hazzı doyurması ve bu sıradan hazzın siyaset-dışı tanımlanması (Mutlu, 2004, s.15), popüler kültürün işlevinin ne olduğunu da herhangi bir popüler kültür araştırması için önemli kılar. Daha açık söylemek gerekirse herhangi bir kültürel ürünün "çok satması" ya da çok tüketilmesi, onu popüler kültür ürünü yapmaya yetmez. Kültür endüstrisi, geniş kitlelere hitap etmek üzere üretilen; ancak bunun dışında "belirli bir yaşam tarzının ideolojik olarak yeniden üretilmesinin ön koşullarını sağla(yan)" (Marx, 1976, s. 39; akt. Oktay, 1994, s. 20) popüler kültür ürünlerine yer verir.

Kitle iletişim araçlarının yaygınlaşmasıyla birlikte "sanatçı olsun olmasın çok sayıda insan 'üretmeye' başlamış" (Löwenthal, 2017, s. 21) ve bu durum, kapitalist kitle kültürünün rekabetçi yapısı nedeniyle kültür üreticisini "pazar mantığıyla" davranmaya itmiştir. Sadece daha çok satmak değil, rakiplerinden farklılaşabilmek için kendini de bir ürün haline getirmek zorunda kalan kültür üreticisi, daha geniş kesimlere hitap edebilmek için mevcut toplumsal norm ve değerleri iyi bilmek, onları yansıtmak ve tüketicinin daha çok haz alabileceği ürünler çıkarabilmek için daha "popülist" olmak zorundadır.

Bu anlamda kitle kültürü ürünleriyle muhafazakârlık arasında otantik bir bağdan söz edebiliriz. Zira muhafazakârlık, mevcut eşitsizlikleri ve toplumsal hiyerarşileri, toplumun bir "organizma" olduğu görüşüyle "doğa" ya da "yaratılış"a bağlar ve toplumsal ahengin korunması için bu eşitsizliklerin şart olduğunu, kitlelerin otoriteye ve belli toplumsal normlara ihtiyaç duyduklarını savunur. Bu anlamda sanat ya da kültür ürünleri de toplumu bu normlar etrafında şekillendirmeli ve anlık tatminlerle sistemin yaralayıcı etkilerini hafifletmelidir. Bu nedenle "karakter yerine (stereo)tipin yüksek değer taşıması, eğlence ve tüketim endüstrisindeki kitle-üretimi formülasyonu açısından işlevseldir." (Gledhill, 1997, s. 347). Connell, kitle endüstrisindeki bu tip'lerin oluşumunda, belirli bir toplumsal cinsiyet rejiminin etkisini görür. Ona göre, "Kitle kültürü genellikle gündelik yaşamın akışının ve kötüye gidişinin altında değişmez, gerçek bir erkekliğin yattığını varsayar. Nitekim 'gerçek erkek', 'doğuştan erkek', 'sapına kadar erkek' gibi deyimleri gün içinde sık sık duyarız." (Connell, 2019, s. 99). Bu gündelik ifadeler, sonuç olarak belli kalıp yargılar ve toplumsal cinsiyet kurguları oluşturur.

Marx'a geri dönülen 1960 ve 1970'lerde feministler de Marksistler gibi medyanın, ideolojik tahakküm aracı olduğunu söylemişlerdir. Özellikle İtalyan Marksist Antonio Gramsci'nin hegemonya anlayışı, bu dönem kültür eleştirilerinin temel referans noktalarından biri olmuştur. Gramsci'ye göre, bu ideolojik tahakkümün her zaman belli bir grubun diğerleri üzerinde tek yönlü bir iktidarını değil; birbiriyle etkileşimli, farklı grupların "rızasını" alarak üretildiğini ifade ediyordu (Gledhill,

1997, s. 348). Tahakkümden farklı olarak hegemonya, birbiriyle rekabet halindeki sosyal, politik ve ideolojik güçlerin, iktidarı dönüştürerek, kaydırarak "uzlaşmaları" şeklinde tezahür eder (Gledhill, 1997, s. 348). Bunu toplumsal cinsiyet ilişkilerine uyarladığımızda kadınların ataerkil sistemin kodlarını içselleştirmeleri, güçten pay almak için "ataerkil pazarlık"lara (Kandiyoti, 2015, s. 15) girmeleri ve uzlaşmaları, eril hegemonya için elzemdir. Popüler kültür, bu uzlaşmanın sağlandığı alandır.

İngiliz Kültürel Çalışmalar Ekolü, popüler kültüre tek yönlü bir iktidar aracı olarak değil, tam da Gramsci'nin ifade ettiği hegemonya anlayışından yola çıkarak aynı zamanda bir "pazarlık ve direniş" imkânı olarak yaklaşmıştır. Bunda, 70'lerde yükselmeye başlayan ve 80'lerde zirveyi bulan otoriter-muhafazakâr liderlerin halk tarafından nasıl "istekle" seçildiğini anlama isteğinin etkili olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü halkın kendi isteğiyle otoriter bir siyaset tarzını seçmesi, daha önceki tahakküm ve "dayatılan ideoloji" yaklaşımlarının çözemediği bir fenomen olarak ortaya çıkmıştır. İngiliz Kültürel Çalışmalarının kurucu isimlerinden Stuart Hall, medyanın halkı manipüle ederek rıza elde etmesine odaklanılmasını haklı görmekle beraber, bunun "basitçe toplumda hâlihazırda bulunan bir oydaşmayı yansıttığını varsayma[nın]" yanlış olduğunu; "medya kurumlarının bizatihi rızayı üret[tiklerini]" (Turner, 2016, s. 247) söylemiştir. Bu yaklaşımı, ataerki ve kadınlık ilişkisine uyarladığımızda da kadınların "doğal olarak" erkek hakimiyeti altında olmayı istemediklerini, bu "rıza"nın da kültür aracılığıyla üretildiğini söyleyebiliriz.

Kadınların ataerkil pazarlığa girerek "güvenlik" ve "özgürlük" arasında uzlaşmacı bir tercih yapmalarını kolaylaştıran kültür ürünleri, henüz kitle iletişimin yaygınlaşmadığı dönemde, özellikle "ev içinde keyifli vakit geçirme" aracı olarak popüler romanlar ya da daha spesifik söylemek gerekirse romanslardır. Romanslar, hem sıkıcı ev içi hayata katlanmak ve onu renklendirmek için bir kaçış hem de kadınların kendilerini özdeşleştirebilecekleri karakterler aracılığıyla fantezilerini "yaşamış gibi" hissetmeleri için bir katarsis aracıdır.

"Kaçış" (*escapism*) ve "katarsis", bir popüler kültür ürününden beklenen işlevler olarak karşımıza çıkar. "Kitle kültürünün tüketicisi olduğumuz anlar, realitenin gerçek yüzünü görmekten kaçmak istediğimiz anlardır." (Marks, 1976; akt. Oktay, 1994, s. 20). Popüler kültürün karşısında konumlandırılan üst kültür ürünleri, "algılanmaları ve alımlanmaları büyük düşünsel ve sanatsal bir çaba gerektirse bile son kertede özgürlükçü ve demokratik bir içerik yansıtır ve insanın mutluluk isteğini ve hakkını savunurlar." (Oktay, 1994, s. 21). Oysa popüler kültür, kolay anlaşılmalı, insanı yormamalı, mevcut sistemi sorgulatmamalı, anlık tatmin sağlamalıdır. Bu anlamıyla "çabuk tüketilebilir" olmalıdır.

Connell'ın bahsettiği şekilde, erkekliğin tarihsel yapılanışını Türkiye özelinde düşünecek olursak siyasi (bu anlamda kurumsal) yapının erkeklik rollerini belirlemede en etkili unsur olduğunu söylememiz mümkün olacaktır. Cumhuriyetin şehirli, eğitimli, Batıya dönük, "belli seviyede dindar" erkek imgesinin, siyasette popülizmin yaygınlaşmaya başlamasından önce hegemonik erkeklik olarak karşımıza çıktığı iddia edilebilir. Devletin erkeklikle direkt ilişki içerisinde bulunan en etkin kurumu olarak görülen ordu da özellikle 1980 darbesine kadar ideal erkeklik imgesi için oldukça etkili olmasına karşın bu etkinliğini yavaş yavaş kaybetmiştir. Cenk Özbay (2013, s. 190)., "Türkiye'de Hegemonik Erkekliği Aramak" adlı makalesinde bu durumu şu şekilde özetlemiştir:

> 1980'lerde ve 90'ların büyük kısmında yüksek puanlı öğrencilerin de ilgi gösterdiği askerî akademiler bugün daha mütevazı bir tercih görünümü çiziyor. Bu eğilimin önemli bir nedeninin küreselleşme ve iletişim kolaylığının sağladığı "dünyadan haberdar olma" hali olduğu öne sürülebilirse de ben bunu daha kuvvetli bir sebebe "girişimci benlik" diye de özetlenen neoliberal özne için Türk Ordusu'nun (aslında tüm orduların) elverişli bir gelecek, kariyer ya da hayat seçeneği olmamasına bağlıyorum. Bugün idealize edilen, arzu edilen erkeklik neoliberal değerleri, esnek bir örgüt yapısının içinde hızlı ve stratejik terfiyi, en uç noktasında bir bireyciliği, gerektiğinde kurallarla oynayabilmeyi ve

> müzakere edebilmeyi, para odaklı düşünce ve duygusal yapıyı talep ederken, bu beklentilerin hiçbirine cevap veremeyen ve katı bir disiplin ve hiyerarşi sisteminin galebe çaldığı bir kurumun hegemonik erkeklik üretmesi ya da bu erkeklik kalıbına etki etmesi de beklenemez.

Anadolulu, okumamış ve hukuk, basın gibi kurumlarla direkt ilişkisi olmayan "popüler" kesimin hak ve adalet isteklerini (tıpkı arabeskin yaptığı gibi) devlete karşı gelmeksizin doyurabilmelerinin kültürel imgesi olarak karşımıza "delikanlılık" çıkmaktadır. Siyasette popülizme gidildikçe, dışarıda kalan ama hegemonik erkeklikle -eşcinsel erkeklik gibi- bire bir karşı karşıya gelmeyen, nispeten kabul edilebilir bu erkeklik kurgusunun merkeze yaklaşarak iktidarı elde ettiğini ve günümüzdeki hegemonik erkekliğin bürokratik/elit kodlardan çok delikanlılık kodlarıyla bağlantılı olduğu, bu çalışmanın tezlerinden biridir.

Aksu ve Tanıl Bora (2010, ss. 28-37), Kurtlar Vadisi adlı fenomenleşmiş diziyi analiz ederken ulusal kültürün oluşumunda iki temel erkeklik olduğunu ve "itaat ve sadakat"in adeta "kurucu erkeklik değerleri" olduğunu söylemektedirler. Delikanlılar, hegemonik ve kurumsallaşmış erkeklik karşısında sadık olmakla birlikte kendi iktidar alanlarını oluşturmakta, daha yerel ölçekte (örneğin mahalle, semt) kendi hegemonyalarını kurmaktadırlar. Ancak bu erkekliğin, zamanla siyasal, askeri vs. kurumlarda kendine yer bulduğunu ve bu anlamda devletle bütünleşen bir erkeklik haline geldiğini yine Kurtlar Vadisi üzerinden söylemek mümkündür. Kendi ailesinin yahut semtinin "reisi" olan, dışarıya karşı aileyi/ semti koruyan, kendisine itaat edenlere karşı müşfik, tehditlere karşı sert ve güçlü görünen erkeklik, küresel anlamda devletler ve kurumlar ölçeğinde temsil edilen erkeklikle örtüşmektedir. Dünyaca çok okunan *Time* dergisinde çıkan ve çok tartışılan "The Strongmen Era Is Here. Here's What It Means For You" (Tek Adam[lar] Çağı Geldi. İşte Bunun Sizin İçin Anlamı) adlı makalede (Bremmer, 2018) de belirtildiği üzere,

> 1960'lardaki sosyal ayaklanmalara cevap olarak Hollywood çok popüler "kızgın adam" suç filmleri serileri üretti. Bu kızgın adamlar, Clint Eastwood ve Charles Bronson gibi aktörlerin oynadığı, iradesiz bürokratları geçmişe iten, politik doğruculuğu bırakıp şiddet kullanarak adaleti sağlayan, huzuru sağlamak için kurulmuş yasa dışı örgüt üyeleri ve eski polislerdi. Bu adamlar, kanunun düzeni alt etmesine izin vermeyen adamlardı.

Makalenin yazarı Ian Bremmer, artık bu trendin Hollywood için geçerli olmadığını, ama sert adam liderliğinin ve söyleminin siyasette karşılık bulduğunu, dünyanın her yerinden "Tek Adam" örnekleri vererek öne sürmektedir. Bremmer'a göre bu liderler, "onlar"a karşı "biz" söylemini benimseyip yükselterek tüm dünyada "sert adam" erkekliğinin idealize edilmesini sağlamışlardır. Bunu "delikanlı" erkeklikle bağdaştırabiliriz; çünkü delikanlı da dışarıya karşı semti koruyan, "onlar"a karşı "biz"i gerekirse şiddet kullanmadan ve yasal yollara kesinlikle başvurmadan savunan bir erkekliktir. Nitekim erkeğin "doğal olarak" şiddete meyilli olduğu düşüncesi, en eski ataerkil düşüncelerden biridir. "Eril toplumsal cinsiyet rolü, eğer saldırgan değilse erkeği utandırmak ve saldırgan olduklarında da ödüllendirmek üzere şiddeti üretir. (…) Aynı zamanda kadınların da erkeklere "şiddet nesnesi" olarak bakmalarını teşvik eder" (Gilligan, 2007, 545).

Stephen Tomsen ve Dick Hobbs, (2017, s. 10) 20. Yüzyıl sonları ve 21. Yüzyıl başlarında özellikle Amerikan popüler kültür ürünlerinde dikkat çeken mafyatik erkekliğin sorgulanması gerektiğini belirttikleri çalışmalarında, bu erkekliğin yükselişini daha büyük bir toplumsal değişimin sonucu olarak kaydetmişlerdir:

> Amerika ve diğer birçok demokratik ulusta 1960'lar ve 1970'ler savaş karşıtlığının ve yeni toplumsal hareket aktivizminin yükselişi ve eski dini ve siyasal otorite kaynaklarının sorgulanmasıyla tanımlanmaktadır. Daha sosyo-ekonomik ifadeyle, bu sanayi-sonrası dönem, ağır sanayideki geleneksel mavi-yaka erkek işinin öneminin azalması ve büyük küresel şehirlerin finans, bankacılık,

> turizm ve konaklama merkezleri olarak yeniden şekillenmesiyle imlenir. Bu tarihsel zemine karşı, günlük agresyon ve hipermaskülen tavır, kadınlar hakkında değişmez cinsiyetçi bakışaçıları ve eşcinselliği açıkça aşağılamak, hepsi bu büyün sosyal değişime karşı sembolik bir direniş gibi görünmektedir.

Bu anlamda mafyatik erkeklik, bozulan düzeni yeniden sağlamak, adaleti geri getirmek, çözülen otoriteyi yeniden kurmakla görevlidir. Amerikan popüler kültüründeki bu erkeklik Türkiye'deki yerel delikanlılıkla benzerlikler taşımaktadır. Nuran Erol Işık'a göre "delikanlılık otoriter zihniyetten beslenerek kendi kimliğini ahlak ve dürüstlük temelinde tanımla(yan)" (2001, s. 15), "geleneğin dünyayı anlamlandıran (yorumsamacı) ve aidiyet hissi yaratan (kimlik) boyutları hala önemini koru(duğu)" (2001, s. 126) için kendini geleneğin meşruiyetine dayandıran bir erkeklik olduğunu belirtir. "Delikanlı, dürüsttür, 'racon' keser, adam döver, devlete karşı gelmez, siyasetle ilgilenmez, devlet/ polis/ okumuş kendi hayatının dışındadır." (Erol-Işık, 2001, s. 128). 2000'lere yaklaşıldığında, fenomen dizi "Deli Yürek"le beraber "mafya" tipi, delikanlılık aracılığı ile kendini meşrulaştırırken (Erol-Işık, 2001, s. 129), Kurtlar Vadisi'yle beraber delikanlı imgesinin artık devletle bire bir özdeşleştiğini, kendini meşru göstermek için fazladan bir çabaya ihtiyaç duymayacak denli hegemonik bir noktaya geldiğini; zira, devletin şiddetinin zaten meşru olduğunu söylemek mümkündür. Işık makalesini, "Popüler kültürün yerel repertuarlarını düzenlemede artık ipler küresel dinamiklerin elindedir." diyerek bitirmektedir. Bu bağlamda küreselleşmenin kendini en belirgin şekilde gösterdiği internet ortamı ve bu ortamda üretilen kültürel ürünler, küresel hegemonik erkekliğin kodlarını bulmada yardımcı olabileceği gibi popüler edebiyat alanının yeni aktörlerinin (bu çalışma kapsamında görüldüğü üzere 16-25 yaş arası genç kızların) alanı nasıl domine etmeye başladıklarına dair de ipuçları sunacaktır.

3.1) Wattpad Uygulamasının Temel Dinamikleri

Wattpad, 2008'de Kanada'da kurulan, internet üzerinden hikâye okuma ve yazma imkânı sunan bir uygulamadır. Dünya genelinde aylık 65 milyonun üzerinde kullanıcı trafiğine sahip olan platformun kullanıcılarının yüzde 90'ı "Y kuşağı" (1990'lı yıllarda doğanlar) ya da "Z kuşağı/ *Millenials*" (2000'li yıllarda doğanlar) olarak isimlendirilen gençlerden oluşmaktadır (Wattpad resmi websitesi). Hollywood filmlerinden televizyon dizilerine kadar çok geniş bir görsel kültüre de kaynaklık eden Wattpad romanları, basılı olarak da yayımlanıyor ve çok satanlar listelerinde üst sıralara yerleşiyor. Uygulamanın, Türkiye'ye 2014 yılında gelmesine rağmen, aylık üç buçuk milyon aktif kullanıcıyla, dünyada en çok kullanıldığı üçüncü ülkenin (Yıkıcı, 2.10.2017) yine Türkiye olması ilgi çekicidir. Türkiye'nin en büyük yayıncılık kuruluşlarından biri olan Doğan Egmont'un pazarlama yöneticisi Ayşegül Kirpiksiz'in Wattpad'le ilgili yorumları, platformun yayıncılık dünyasını nasıl etkilediğine dair ipucu veriyor. Kirpiksiz, "Henüz okuru olmayan bir yazarı tanıtmak çaba ve yatırım ister. Wattpad bu anlamda çok yol gösterici. Wattpad aynı zamanda genç okuru daha iyi anlamamıza imkân veriyor. Genç okurun kullandığı dili, alışkanlıklarını, tercihlerini anlamak, onlarla samimi bir ilişki içerisine girebilmek için Wattpad çok önemli ipuçları veriyor bize" (2.10.2017) diyerek Wattpad'in "risksiz" satış garantisi sağlayan, hazır okuyucu kitlesini oluşturmuş romanlarının yayınevlerince tercih edildiğini belirtmektedir.

Bütün bu unsurlar bütünlüklü olarak düşünüldüğünde Wattpad, hem küresel kitle kültürünün yeni dinamiklerini anlamada hem yazarlık/ okurluk konumlarının ve deneyimlerinin nasıl dönüştüğünü gözlemlemede hem de yazarlığın kutsal halesini kırarak 15-16 yaşındaki gençlerin yaratıcı üretimlerince belirlenen yazılı ve görsel popüler kültür ortamının değer kodlarını öğrenmede oldukça yararlı bir alan açmıştır.

3.2) Yeni Küresel Hegemonik Erkeklik: Mafya, Psikopat, Bad-Boy

Kübra Güran Yiğitbaşı'nın Wattpad Türkiye kullanıcıları üzerine yaptığı araştırmaya göre kullanıcıların %87'si kadın, %13'üyse erkektir. "Ankete katılan Wattpad kullanıcılarının büyük çoğunluğu 13-17 yaş grubundadır. Grubun yaş ortalaması 15,6 olup, ankete katılanların en alt yaş sınırı 11, en üst yaş sınırı da 25'dir. (…) Bu sonuçlardan hareketle, Wattpad içerik/hikayelerinin büyük oranda lise düzeyindeki gençlere hitap ettiği görülmektedir." (2018, s. 27). Bu bağlamda Wattpad, 2000 sonrası yükselişe geçen ve yukarıda "The Strong Men Era" olarak tabir edilen sert/güçlü adam imgesinin hâkim olduğu bir kültürel ve siyasal ortamda yetişmiş genç kızların yoğun olarak kullandığı bir mecradır.

Wattpad'deki hegemonik erkeklik kodlarını anlayabilmek için, platformun bir sosyal medya mantığıyla işleyen yapısını dikkate alarak, öncelikle sayısal verilere göz atmamız yararlı olacaktır. Eylül 2019'da yaptığımız anahtar kelime aramalarına göre, Wattpad'de en çok okunan hikâye/romanlar, mafya (16 bin), psikopat (20 bin), ağır abi (13 bin), kötü çocuk (8 bin), adam (76 bin), kadın (64 bin) etiketleriyle yayınlanmaktadır. Daha çok aksiyon/macera türündeki bu romanlar, romans kalıbına uyan yapıda üretilmekte; ancak baş erkek kahramanın ön plana çıktığı ve olayların onun etrafında geliştiği bir seyir izlemektedir. Yine zoraki evlilik etiketli 35 bin hikâye bulunması, daha çok rağbet gören temalar hakkında bize bir fikir vermektedir. Bu veriler gösteriyor ki kadınlığın tamamen zıddı olarak kurgulanan bir hipermaskülenite, "emsal erkekliğin" kodlarını belirlemektedir. Aynı şekilde, delikanlı etiketiyle sadece 3,7 bin hikâye sonucunun çıkması da bize "mahalle delikanlısı"nın değil, "zengin, mafya *bad-boy*"ların daha çok ilgi çektiğini ve ön plana çıktığını göstermektedir. Kabadayı etiketiyleyse sadece 439 hikâye bulunmaktadır. Burada romanlara yakından bakarak yeni-muhafazakâr bu erkeklik temsilinin kabadayı-delikanlı-mafya evrimsel çizgisinde nasıl bir yol aldığını anlayabiliriz.

Wattpad'de genç kadınların yazdıkları romanların isimlerinde görücü usulü evlilik, mecburiyetim, zoraki evlilik, kiralık gelin, kurban gelin gibi kadınların "mecburen" evlendiklerini anlatan ifadelere rastlıyoruz. Bu ifadeler, hem toplumsal baskı nedeniyle cinselliğin anlatılabilmesinin tek yolunun "mecburi" bir evlilikten geçtiğini hem de kadınların evlilik dışında seçeneklerinin olmadığı bir fantezi dünyasının kurulduğunu göstermektedir.

Yine romanların isimlerinde erkekliğe dair kusursuz, sert adam, mafya, deli, psikopat, sapık gibi hipermasküline vurgularının yanı sıra veliaht gibi hem zenginliği hem de soyluluğu imleyen ifadeler yer almaktadır. Bu tür kitaplar için Wattpad üzerinde hazırlanan kitap kapaklarında, yakışıklı, kaslı ve kasları ya giysilerinden belli olan ya da direkt çıplak şekilde gösterilmiş, sert bakışlı, çoğunlukla siyah-beyaz erkek imgeleri yer almaktadır. Bu erkek, yerli delikanlıdan farklı olarak bedeni, cinsel bir arzu nesnesi olacak şekilde görselleştirilmektedir. Bunda, Wattpad'in küresel kapitalist kültürle olan bağının etkili olduğu ortadadır. Özellikle *Grinin Elli Tonu* serisinin ve 90'lardan bu yana kapitalist görsel kültürün bir parçası haline gelen erkek bedeni imajlarının etkisini bu romanlarda görmekteyiz. Yerel delikanlının aksine Wattpad'in "*bad-boy* mafya" erkekleri, sınırsız zenginlikleri, son model araba ve villaları, mafyatik ilişkileri sayesinde elde ettikleri güçleriyle temsil bulur. Bu erkeklik, özellikle karanlık/siyahla temsil edilir. Hem sahip olduğu metalar (kıyafetleri, arabası, ev içi dekorasyonu, vs.) hem de karakteri karanlık olan baş kahramanlar, masum ve "beyaz" kadın tarafından "iyileştirilir".

Kitap isimlerinde bir diğer ilgi çekici unsur, zıtlıkların ön plana çıkarılmasıdır. "Toprak ve Yağmur", "Beyaz ve Siyah", "Ateş ve Barut", "Ay ve Güneş", "Gece ve Gündüz" gibi zıt ve "birbirini tamamladığı" düşünülen ikilikler, kadın ve erkeği temsilen kitapların ve baş karakterlerin isimlerinde sembolleştirilir. Burada modern Batı felsefesiyle sistematikleştirilen ikili karşıtlıklar temelli düşünce sistemini görmek mümkündür. "Aklın/mantığın kuralı, babanın gücüyle tanımlandığı için baba, kendi mantığını kural yapar. Baba, diğerleri için en iyi olanı bilir." (Seidler, 1997, s. 35). Bunun sonucu olarak erkek akılla,

kadınsa duygular ve sezgilerle tanımlanmaktadır. Bu ikili karşıtlıklar, kadınların kamusal alana değil özel alana ait olduğunu ifade etmektedir. Modern "vatandaş", erkektir, kadınsa "erkek olmayan" olarak imlenir. Popüler kültür, bu ikili karşıtlıkları yeniden üretme üzerine kuruludur: İyinin kötüye karşı savaşı, güçlü erkeğe karşı korunması gereken kadın, vs. Yine bu düşünce sisteminin bir sonucu olarak kadınlar, erkekler tarafından korunması gereken, aklı ve bedensel gücü erkeğe eşit olmadığı için "zayıf" varlıklar olarak temsil bulur. Nitekim Wattpad roman isimlerinde en çok kullanılan ifadeler arasında emanet, sahip (sahibim) gibi aitlik bildiren kelimeler olduğu gibi "Mafya'nın Nefesi", "Askerin Yari" gibi kadını erkeğe olan aidiyetiyle anan başlıklara da çok sık rastlanmaktadır.

3.3) *Psikopat Mafya*'da Toplumsal Cinsiyet Rejimi

Bu analizi derinleştirmek ve Wattpad'ten genel bir hegemonik erkeklik imgesi çıkarmaya çalışmak adına, sitenin en çok okunan kitaplarından olan ve ilki 2015'te Parola Yayınları tarafından yayınlanan *Psikopat Mafya* ve *Psikopat Mafya 2* adlı kitap serisindeki toplumsal cinsiyet kurgusunu hegemonik erkeklik çerçevesinde incelemeye çalışacağız. Kitabın yazarı Şule Terzi, 1998 İstanbul doğumludur. Serinin ilk kitabını henüz 17 yaşındayken tamamlayıp yayınlatan yazar, kitaptaki tanıtım yazısına göre "halen bayan giyim modelistliği ve stilistlik bölümü 4. sınıf öğrencisidir." (Bu noktadan itibaren yapılan alıntılar, 2015 yılında yayınlanan *Psikopat Mafya* ve *Psikopat Mafya 2* adlı romanlardan yapılacaktır.)

Kitabın konusunu özetlemek gerekirse, baş kadın karakter Afra, babasının ölmesiyle birlikte annesinin başka bir adamla evlenmesi sonucu hayatı kabusa dönen, küçük kız kardeşi henüz iki yaşındayken annesi tarafından yetiştirme yurduna verilen ve annesinin üvey babasının baskıları sonucu tekrar başka bir adamla kaçarak kendisini terk ettiği, üniversite çağında, genç bir kadındır. Afra, bir yandan çalışıp bir yandan okurken üvey babası maaşına el koymaya çalışır, üvey abisi ise ona cinsel tacizde bulunur. Bir gün abisi onun üzerine yürüyüp cinsel

tacizde bulunacakken Afra buna direnir: “Kendimi geri çekmeye çalışıp erkekliğine tekme attığımda duraksayıp penisini tuttu.”. Kitap boyunca penisten “erkeklik” olarak bahsedilmektedir. Afra bunlardan kurtulmak için tam o anda bir kahraman hayal eder: “Öyle biri çıksın ki şu anda, arkamdaki iblis yok olsun. Öyle biri tutsun ki elimi bir daha bırakmasın, eğilen başımı ardına kadar kaldırsın.”. Afra kaçmaya başlayıp sokağa kendini attığında siyah ve lüks bir arabanın son anda durmasıyla ezilmekten kurtulur. Arabanın içinden çıkan yaşlı bir adam, Afra’yı üvey abisi Samet’ten kurtarmak için hamle yapar: “Samet’in boylarında karşımda bir dağ gibi duruyordu. Ellerini pantolonun arka kısmındaki kemere yönlendirerek silahı çıkartıp Samet’e doğrulttu. Gözlerim kocaman açılmıştı, dehşete düşen bir ifade ile elindeki silaha bakarak bir adım geriledim.”. Yaşlı adamın adı Salih’tir ve Afra’nın ona güvenmekten başka çaresi yoktur. Ancak adam onu karanlık bir ormana götürür ve arabadan inerek ona arabada beklemesini söyler. Afra onu dinlemeyip peşinden gittiğinde adamın bir depoya girdiğini, deponun ortasında bir sandalyeye bağlanmış ve yüzünden kanlar akan genç bir erkek, etrafındaysa siyah takım elbiseli bir sürü adam görür: “Uzun boylu, iri yarı, kemikli yüzlere sahip olan, cehennem meleğini anımsatan, korkunç adamlar. Bu duruma bakarak Salih Bey’in tehlikede olduğunu sezen Afra cesurca onu kurtarmak için depoya girmeye çalışırken genç ve güçlü bir adam tarafından yakalanır. Bu sahne şöyle anlatılmaktadır:

> Tek kolumdan sıkıca tutup kendine çektiğinde göğüsüm kaslı göğsüne çarpmış, diğer eliyle kapüşonumu açmıştı. (…) Çatık şekilli kaşları, sert yüz hatlarına tamamen uyuyordu, buğday rengindeki saçları göz rengi ile uyumlu bir ahenk tutturmuş, birlikte parlıyordu. İfadesiz bir şekilde o da benim yüzümü izlemeye başladı. Ardından yutkunurken, yanaklarımdaki gamzelere baktı. (…) Kollarından sıyrılmaya çalışıp kendimi sertçe geri çekmeye zorladığımda öfke ile soluyarak beni kedisine daha fazla yasladı.

Salih Bey yanlarına gelip bu genç adama Afra’yı bırakmasını, onun konuyla alakası olmadığını söyler. Genç adama “Yağız, oğlum” diye hitap etmesi Afra’nın dikkatini çeker. Yağız Afra’yı bırakmak istemez, çünkü

orada olanları görmüştür. Yine de Salih Bey Afra'yı alıp "lüks villa"sına götürür. Yolda ona "Sen erkek doğmalıymışsın be kızım, bu ne yürek böyle!" diyerek "iltifat" eder. Yağız'ın kötü biri olmadığını, orada ağzı burnu kanlar içinde sandalyeye bağlanmış adamın kendi oğlu olduğunu, ama bunu hak ettiğini söyleyen Salih Bey'in, yurt dışında yaşayan bir de kızı vardır ve kızı Salih Bey'in eski eşi, yani annesi çeşitli "dolduruşlarla" Salih Bey'e düşman etmiştir. Oysa Salih Bey evinde kızı Nazlıcan için içinde bir sürü elbiseler bulunan ve çok güzel dekore edilmiş bir odayı hazır tutmaktadır. Tüm bu ayrıntılar Afra'nın Salih Bey'i ideal baba olarak görmesini sağlar. Ancak Yağız, Afra'yı unutmamıştır ve onu Salih Bey'in evinden kaçırarak kendi "lüks villa"sına getirir ve burada alıkoyar. Romanın bundan sonrası çeşitli kaçma, kaçırılma, tecavüz tehditleri, "kötü adamlar"la yaşanan çatışmalarla geçerken Afra ve adının Yağız olduğunu öğrendiğimiz baş erkek karakter birbirlerine âşık olurlar. Bu aşk hikâyesine biraz daha yakından bakarak genç yazarın ideal erkeklik imgesinin çerçevesini çıkarmak mümkün olacaktır.

Karanlık Servet: Kaynağı Belli Olmayan, Sınırsız Bir Zenginlik

Yağız karakterinin tam olarak mesleğinin ne olduğu kitap boyunca belirtilmemekle birlikte büyük bir şirkette yönetici pozisyonunda olduğunu anlamaktayız. Tıpkı "ideal baba" Salih Bey gibi Yağız da çok lüks bir villada yaşamakta, son model Porsche'si ve siyah takım elbiseli birçok korumasıyla oldukça lüks bir hayat sürmektedir. "Karanlık işler" yaptığını bildiğimiz Yağız, gerçek anlamda bir üst sınıf üyesidir. Yazarın, girdiği her evi ayrıntısıyla tarif etmesi, bu zenginliğin ve lüksün sınırlarını anlamamıza yardımcı olmaktadır. Örneğin Yağız'ın evi şöyle tarif edilir:

> Beyaz, büyük villayı görünce ne yapacağımı bilemedim. (…) (İçeri girdiğinde) Siyah, parlak bir zeminden oluşan salon gözüme çarpmıştı. Duvarlar ve zemin dışındaki eşyaların büyük bir kısmı beyazdan oluşuyordu. Beyaz koltuklardan iki tane vardı ve çapraz bir şekilde karşılıklıydılar. Fazlasıyla büyük bir salondu. (…) Erkek evine göre fazla düzenli ve temizdi. (…) Koridordaki son kapıya

> gelene kadar önüme sadece beş kapı çıkmıştı. Bir kabadayı için azdı sanki.

Yağız için burada kullanılan "kabadayı" ifadesi, kitabın geri kalanında "mafya" olarak karşımıza çıkmaktadır. Burada henüz Afra Yağız'a âşık olmadığı (ya da bunu kendine itiraf etmediği) için kabadayıyı biraz alay ya da hakaretvari şekilde kullanmaktadır. Yağız, yakın arkadaşlarıyla bir "çete" gibi yaşamakta, çetenin lideri olduğu kitapta çeşitli şekillerde belirtilmektedir. Örneğin, her ne kadar yakın arkadaşları aynı özelliklerle betimlense de en zengin, en büyük eve sahip, en doğru kararları veren ve fiziksel olarak en güçlü olan Yağız'dır. Nitekim Afra, evin geri kalanını keşfettiğinde, "bir kabadayı için az" bulduğu kısmın, evin sadece küçük bir bölümü olduğunu fark eder. Dekorasyondaki siyah ve beyaz zıtlığının vurgulanması, bu karanlık dünyada "gri" ya da arada kalmış hiçbir şeye yer olmadığını; Yağız'ın karanlık tarafıyla Afra'nın saflığının temsili olan siyah ve beyazın, kadın-erkek zıtlığı için de bir temsile dönüştüğünü söyleyebiliriz.

Kitap boyunca Yağız ve arkadaşlarının evleri bu şekilde tarif edilir. Ayrıca kötü adamların evleri de böyle görkemlidir. Ancak bir önemli ayrıntı da Yağız ve en yakın üç arkadaşı Berat, Ezel ve Buğra'nın, ilerde evlenecekleri kadınlar için, şu anda yaşadıklarından çok daha büyük ve lüks dört villayı birbirlerine komşu olacak şekilde önceden yaptırmış olmalarıdır. Nitekim Yağız, evlenmeden önce bu evin tapusunu Afra'nın "üzerine yapar": "Yağız kendi evini Afra'nın üzerine yaptı ve kendi kadınının Azra olduğunu çoktan kanıtladı.". Bu tür ayrıntıların kitapta sıkça yer alması, erkeğin sınıfsal konumunun iktidar aracı olarak önemli görüldüğünü göstermektedir. Çünkü evdeki oda sayısı, "bir kabadayı için" yeterli olmalıdır. Burada iktidar ve emeğin ilişkisini de görmek mümkündür. Kitap boyunca Afra hiçbir geliri olmayan, henüz öğrenci bir genç kadınken (ki "Yağız beni kadın yapacak, onun kadını olacağım" ifadeleriyle sık sık "henüz" kadın olmadığını belirtir) Yağız, henüz 25 yaşında olmasına rağmen büyük bir şirketin yöneticisidir ve sınıfsal olarak küçük bir azınlığın elde edebileceği imkânlara sahiptir. Bu da onu güçlü kılmaktadır. Ayrıca "onun kadını" olarak Afra, Yağız'ın mülkiyeti altına girer. Yağız'ın, "ev"in tapusunu Afra üzerine yapması, özel alanın

kadına ait, kadının kuracağı bir alan olarak imlendiğini göstermektedir. Maddi güç, ancak özel alanda kadına ait olabilir.

Yağız ve diğer arkadaşlarının eğitim seviyeleriyle ilgili herhangi bir bilgi verilmemekte, ancak Afra ve kız arkadaşlarının işletme okuyan üniversite öğrencileri oldukları bilinmektedir. Eğitim, hiçbir karakter için önemli bir kriter olarak görülmemektedir. Öyle ki Afra, mezuniyet töreninden "sonunda bu mezuniyet işinden de kurtulmuştum" şeklinde bahsetmektedir. Burada eğitimin itibar getirmediğini, kaynağı belirsiz bir zenginliğin kişisel donanıma göre çok daha önemli sayıldığını ve gerçek "güç"ün, sınıfsal üstünlükle eş tutulduğunu görebiliriz. Ayrıca kadınlar için de eğitimin ve meslek edinmenin önemli görülmediğini; zengin ve güç sahibi bir erkekle yapılacak evliliğin ve kurulacak çekirdek ailenin, hem korunaklı bir kurtuluş hem de güç kazanmanın bir yolu olarak idealleştirildiğini de söylemek mümkündür.

Kateksis ve İktidar: Cinsel Arzu Nesnesi ve Güç Kaynağı Olarak Erkek Bedeni

Kitap boyunca en çok bahsedilen şeylerden biri Yağız'ın vücududur. Daha ilk karşılaşmalarında "kaslı göğsüne" çarpan Azra, Yağız'ın kaslı, "baklavalı" vücuduna, onun spor yaparkenki sert görünümüne, sinirlendiğinde kaslarının gerilmesine, sık sık "erkeksi" olarak tanımladığı sesine, keskin ve sert bakışlarına, diğer erkeklere karşı fiziksel olarak çok daha güçlü oluşuna, hatta kadınlara karşı cinsel olarak da sert ve saldırgan oluşuna hayrandır. Öyle ki bu durum, Yağız'la cinsel birliktelik yaşama konusunda onu çok korkutmaktadır, çünkü daha önce onunla birlikte olup evden çıkan bir kadının vücudunda morluklar olduğunu, dudaklarının patladığını, saçlarının dağıldığını, kadının yürümeye bile halinin olmadığını görmüştür. Evlendikten sonra korktuğu için birkaç kere birliktelikten kaçtıktan sonra Afra, sonunda kendini buna hazır hisseder: "Kocamı artık mutlu etmek istiyordum. Yanına ilerlerken yapacağım şey için oldukça heyecanlı ve tedirgindim. O sonuçta artık kocamdı, ondan utanmamam lazımdı, yapmalıydım…". İlk defa cinsel birliktelik yaşamadan önce Yağız'ın nasıl göründüğünüyse şöyle anlatmaktadır:

> Tıpkı kana susayan bir vampir kadar susuzdu. (…) 'Son bir hak daha veriyorum, istersen şimdi gidebilirsin.' Gitmeyecektim, evlenmiştik. Normal karı kocalar ne yapıyorsa onu yapacaktık, istediğini verecek, istediğimi alacaktım. (…) Kendimi aç bir aslanın yemeği olarak hissetmiştim. Yağız aç bir aslandı ve ben de onun aylarca beklediği yemeğiydim. Saliseler ilerledikçe sonumun diğer kızlar gibi olmamasını diledim.

Burada hem erkeğin arzusunun dizginlenemez, hayvani yönü vurgulanmakta hem de "diğer kadınlar", bu arzuyu yeterince doyuramadıkları için esas kadın, "Yağız'ın karısı olmayı" hak ettiğini kanıtlamaktadır.

Bu ilk sevişmenin ertesi sabahı Yağız, Afra'ya kahvaltı hazırlar ve "Otur kadınım. (…) Sana sahibim, benim oldun." der. Artık Afra, sadece nikahla değil, cinsel birleşme yoluyla da Yağız'ın mülkiyeti haline gelmiştir. Evlilik içerisindeki cinsel ilişki onaylanırken bu aynı zamanda kadının erkeğe sağlaması gereken bir hizmet olarak görülmekte, bu da bizi kateksisle iktidar arasındaki ilişkiye götürmektedir. Erkeğin "fizyolojik olarak cinsel arzularını kontrol etmekte zorlanması", küresel hegemonik erkekliğin belki de en eski kodlarından biri olarak düşünülebilir. Tabii bu durum, bir "öz-denetim eksikliği" olarak değil, cinsel arzunun fiziksel güçle birleşince "karşı konulamaz" bir üstünlük sağlaması şeklinde sunulmaktadır.

Kitap boyunca en çok tekrar edilen betimlerden biri, Yağız'ın kolları ve göğsünün ne kadar kuvvetli olduğudur. "Onun güven veren göğsü kollarımın arasındaydı. Başım geniş, güçlü, her savaşı kazanabilecek olan Yağız Sönmez'in güvenli göğsüne yaslıydı. (…) Ömrümün sonuna kadar bu güçlü kolların arasında kalmak istiyordum." , "Ödül istiyordu, ben de ona ödülünü en güzel şekilde vermek istiyordum.", "O her erkeği kıskandırabilecek mükemmellikte ve seksilikteydi. Yanımda onun gibi heybetli bir erkeğin olmasından büyük mutluluk ve gurur duyuyordum.", "O çok erkeksiydi, kokusuyla bile başımı döndürebiliyordu. Ben de biraz dişi olmalıydım. Sürekli titremek

yerine biraz da titretmeliydim.". Erkek vücudunun bir cinsel haz nesnesi olarak tanımlanması, yine de onun iktidarından bir şey eksiltmemekte, aksine tam da burada kateksisle iktidar arasındaki bağlantıyı görmekteyiz. Afra sık sık Yağız'la cinsel birliktelikten korktuğunu, ona "yetememekten" endişe duyduğunu belirtirken üzerinde en çok durulan konu Afra'nın bakire olması, hatta Yağız'dan önce kimseyle öpüşmemiş olmasıdır. Cinsellik aitlik-sahiplik üzerinden tanımlanmakta, bu da ancak evlendikten sonra mümkün ve uygun görülmektedir. Evlendikten sonra erkeğini yeterince tatmin edememekse kadının yetersizliği olarak resmedilir.

Vücut ve iktidar ilişkisi, cinsellikte kendini çok net göstermektedir. Örneğin Afra, Yağız'ın penisini ilk defa gördüğünde onun büyüklüğünden korkmuştur. Kitap boyunca Yağız'ın Afra'ya bakışları "yırtıcı bir hayvan gibi", "avını kollayan vahşi bir hayvan gibi" şeklinde betimlenmektedir. Evlilikleri ilerleyip Afra "utangaçlığını" üstünden attıkça bu konuda Yağız'a daha açık konuşmaya başlar: "Canavarına bayılıyorum tabii ki".

Connell, hegemonik erkekliği "kaba kuvvet ve saldırganlıkla bir tutma[nın] hata ol[acağını]" söylerken, ataerkil ideolojide kadınların duygusal, erkeklerinse akılcı varlıklar olduğu kabulünün, popüler kültürde de erkeklerin "öğreten" konumunda temsilinin yaygın olmasında etkili olduğunu belirtmektedir (2019, s. 289). Yağız da sadece güçlü bir bedenden ibaret değildir. Düşmanlarını zekice alt ederken hem Afra hem de "çete"si için en doğru kararları verir. Ayrıca Afra'ya kendini koruması için düzenli olarak dövüş dersleri vermekte, onun bedenini de "eğitmektedir".

Yağız'ın Afra'ya "Şunu yap, bunu giyme" şeklinde diktelerde bulunması ya da "kolumdan çekti, dişlerini sıkarak duvara yumruk attı" gibi fiziksel şiddet ifadeleri, "şiddet" olarak tanımlanmamakta; bir tutku ifadesi olarak görülmektedir. Ancak Afra, dışarıdan sürekli bir şiddet tehdidi altındadır. Özellikle cinsel saldırı/tecavüz tehlikesi, kitap boyunca birkaç kere Afra'yı tehdit eder. Afra'nın, Yağız'ın düşmanları tarafından cinsel saldırı altındayken düşündükleri, yukarıda bahsedilen

"aidiyet" hissinin sembolik olmaktan çok öte, gerçek bir sahip-efendi ilişkisi kurduğunu göstermektedir: "Bana sadece Yağız'ın el sürmesini istiyordum, başkasının dokunmasına dayanamazdım. (…) Sakin ol Afra. Sakin ol. Sana dokunamayacak. Sen Yağız Sönmez'in haşin kızısın, Yağız'ın öğrettiklerini hatırla. (…) Ben Yağız'ın kızıyım, bana kimse sahip olamaz.". Bu "ait olma" durumu, yan karakterler için de geçerlidir. Yağız'ın yakın arkadaşı Berat, Afra'nın yakın arkadaşı Buket'le sevgilidir ve o da Buket'e aynı iktidarı kurmuştur. Afra'yı kaçıran kötü adamların elinden kurtarmak için yaptıkları planda Buket'in kötü adamı bir kuytuluğa çekmesi gerekmektedir, ancak Berat onu uyarır: "Sana dokunmasına izin verirsen seni öldürürüm". Nitekim Afra, saldırganın elinden kurtulmayı başarır ve bunu kamera kayıtlarından izleyen Yağız'ın "İşte benim kızım!" şeklinde övgüsünü kazanır. Burada saldırının tecavüzle sonuçlanması durumunda Afra'nın suçlu, kirlenmiş, "Yağız'ın karısı olmak için yetersiz" olarak görüleceği sonucunu çıkarabiliriz; çünkü saldırı, sanki Afra'nın kendini ispatlaması için bir sınav gibi sunulmaktadır.

Yağız'ın fiziksel gücünü "kötü adamlar" üzerinde uygulaması, hatta onlara çeşitli işkenceler yapması, çekici bir unsur olarak görülür: "Dudaklarını birbirine bastırdı, gözleri oldukça sert bir biçim almıştı, korkmuyordum ondan. Böyle olması beni daha fazla kendine bağlamasını sağlıyordu. Kafayı mı yemiştim? İşkencelerden hoşlanmazdım, fakat fazla güçlü, fazla güçlü olması… Lanet olsun evet, evet beni tahrik ediyordu". Bu sado-mazoşist arzu, erkekliğin ve kadınlığın birbirinden tamamen zıt uçlarda tanımlanmasının bir sonucu olarak görülebilir. Erkeklik, kadınlıktan ne kadar uzaklaşır ve sertleşirse o denli çekici olacaktır. Güç, ancak erkek aracılığıyla transfer edilebilir.

Din, Yaşam Tarzı ve "Çete Kültürü" İlişkisi

Evlilikten önce cinsel ilişki yaşanmaması, din ve inançlardan çok "namus" kavramıyla ilintilendirilebilir, çünkü karakterlerin dini duygularına dair çok bir bilgi verilmemektedir. Ancak Kurban Bayramında erkeklerin kurbanı kendilerinin kestikleri bir sahne uzun uzun anlatılmaktadır. Yağız Afra'ya "Erkeğini kurban keserken görmek

istemez misin?" diye sorar, diğer arkadaşlarıyla beraber kurbanı kendilerinin keseceklerini söyledikten sonra kurban kesilecek yere gitmek için hazırlanmasını söyler ve ekler: "Bana bak adam gibi giyin, yoksa sadece üzerindekileri parçalamakla kalmam, seni de parçalarım.". Kurban kesilecek depoya kız arkadaşlarıyla birlikte (tabii ki Yağız'ın korumaları eşliğinde) vardıktan sonra çok iri bir öküzün bağlı halde depoda bulunduğunu görürler. Kurbanın nasıl kesileceğini tartışırlarken kızlardan biri, "…en güçlü kısmı olan baş kısmını kim alacak acaba?" diye sorduğunda Afra, "Tabii ki Yağız alacak." der ve Yağız gerçekten baş kısma geçince gülerek "Benim erkeğim." diye ekler.

Burada görüldüğü üzere kurban kesme "ritüeli", dini bir karakter taşımaktan çok yine güç ve bedenin sergilendiği, erkeğin bilek gücünün kanıtlanmasında bir araç olarak kullanılmaktadır. Bunun dışında din ve inançlara dair herhangi bir ifade ya da davranışa kitap boyunca rastlanmamaktadır.

Yağız ve arkadaşları, etraflarında kendilerine sadık "adamları" bulunan, kendileri de birbirlerine sadık davranan, hepsi aynı şirkette yönetici pozisyonda yer alan, üst sınıf erkeklerdir. Ancak çetenin lideri ve en nihayetinde "boğanın en güçlü başı"nı tutan, Yağız'dır; dolayısıyla en büyük sadakat de ona karşı olmalıdır. İçeriği tam olarak belirtilmeyen "karanlık işler" yaptıkları için çevrelerinde pek çok rakip ve düşmanları vardır. Bu nedenle hayatları çeşitli kovalamacalar, dövüşler, hatta bazen silahlı çatışmalar, karanlık depolarda yapılan işkenceler, kaçırılan kadınlar gibi sıradan sayılmayan olaylarla çevrilidir. Ancak onlar, hayatlarındaki kadınları "evde ve güvende" tutmak için ellerinden geleni yaparlar.

Yaşam biçimlerine bakıldığında, tipik ataerkil çekirdek aile yapısını kurmaya çalışan, ancak kendi babalarıyla sorunları olan, anneleri ya erken yaşta ölen ya da "namusunu korumayan" kadınlar olan, bu yüzden hayatlarına alacakları kadınların "el değmemiş" olmasına özen gösteren erkeklerle karşılaşmaktayız. Afra ve arkadaşları da bu ataerkil aile yapısını ve cinsiyetçi iş bölümünü seve seve kabullenmiş gibidirler: Sık sık onları yemek yaparken, evi toplarken görürüz; ayrıca

kıyafetlerine de sevgilileri yüzünden sürekli dikkat etmekte, dışarıda sevgililerinden başka erkeklerle konuşmamakta, onların kendileri hakkında "yanlış şeyler" düşünmesini istememektedirler. Erkeklerin sınırsız maddi imkânlarına karşılık ataerkil bir işbirliğinin sonucu olarak görebileceğimiz bu kalıplar, kitabın sonunda tüm çiftlerin evlenmeleri ve kadınların peş peşe çocuklar doğurmalarıyla tamamlanır. Çocuklar da yine aynı kalıplarla büyütülür; kız çocukları daha bebek yaşlardayken erkek çocuklarına karşı "korunur", elbiselerine dikkat edilir vs.

Bunun yanında paten, yüzme, savunma sporları gibi çeşitli bedensel aktiviteler de yaşam biçimlerinin bir parçası olarak sunulmaktadır. Afra Yağız'la beraber yapabilecekleri bir aktivite düşünürken dans edebilecekleri fikri aklına gelir; ancak hikâyenin devamında buna dair bir gelişmeyle karşılaşmayız.

Kadınların giyimlerinin çok önemli olduğu, kitap boyunca hemen her sahnede kadın karakterlerin üzerindeki kıyafetlerin ayrıntılı olarak anlatılması, saç ve makyaj gibi konulara kitap boyunca detaylı yer verilmesi, çeşitli balo veya içkili toplantılara katılmaları, yaşam biçimlerinin seküler tarafını yansıtırken aynı zamanda kadın ve erkek rollerinin abartılı şekilde birbirinden ayrılması, geleneksel aile modelinin devamı için yoğun istek ve çaba gösterilmesi, yaşamlarının muhafazakâr bir yönü olduğunu göstermektedir. Burada, beslenilen kaynaklar seküler olmasına rağmen aileyi kutsayan ve geleneksel toplumsal cinsiyet kurgularını besleyen küresel yeni-muhafazakârlığın kodlarını görüyoruz. Her ne kadar Türkiye'de yeni-muhafazakârlık daha çok İslamcı bir kimlikle kendini ifade etse ve burada seküler kodlar görsek de kültürel muhafazakârlığın yükselmekte oluşunun yansımasını görmek mümkündür. Burada net bir ayrım yapmak mümkün olmadığı gibi gerçekten böyle bir ayrıma gerek de yoktur; çünkü küresel yeni-muhafazakârlıkla yerel İslamcı yeni-muhafazakârlığın kültürel alandaki savunuları (aile, kadının ev içinde tanımlanması, vs.) benzerdir.

Kadınsılaşma Endişesi ve Homofobi

Hegemonik erkeklik heteroseksüellikten bağımsız düşünülemez. "Ataerkil ideolojide eşcinsellik, hegemonik erkeklikten simgesel olarak

dışlanan ne varsa onu bünyesinde barındırır. (…) Dolayısıyla hegemonik erkekliğin gözünden bakıldığında eşcinsellik, kolaylıkla kadınsılık olarak görülebilmektedir." (Connell, 2019, s. 153). Bu bağlamda *Psikopat Mafya* kitabındaki bütün erkek kahramanlar heteroseksüel olmakla beraber kadınlara karşı cinsel istekleri de sürekli vurgulanmaktadır. Örneğin Yağız ve arkadaşlarının çalıştıkları şirketteki bütün sekreterler kadındır ve hepsi (yazarın ya da Afra'nın tabiriyle) "Yağız'ın altına yatmak için" fırsat kollamaktadır. Diğer erkek karakterlerden Buğra, kadınlara cinsel olarak aşırı düşkündür ve sık sık "silikonlu, sarışın sürtük"lerle, şirket de dahil olmak üzere pek çok yerde cinsel birliktelik yaşar.

Kitap boyunca heteroseksüel erkekliğin dışında tanımlanan tek karakter, kızların sık sık gittikleri kuaför Kerem'dir. Kerem eşcinsel ve bu yönüyle "zararsız" erkek olarak tasvir edilir; Afra ve arkadaşları onunla rahatça fiziksel temasta bulunurlar, dışarıdaki diğer erkeklerden sakındıkları gibi ondan sakınmazlar. Ancak Berat bir gün sevgilisi Buket'i kuaföre bırakmak için onunla birlikte içeri girer ve Buket'in Kerem'le çok samimi olduğunu görür. Bu durumdan hiç hoşlanmaz. Buket'in işi bitip de kuaförden çıkma zamanları geldiğinde Kerem önce Buket'i öper, sonrasındaysa Berat'a dönerek "Cadıyla birlikte sen de gel" diyerek ona sarılır: "Bekleyeceğim seni de yakışıklı!" deyip yanağına sulu bir öpücük kondurur. Berat bu duruma çok sinirlenir. Bu bölümdeki anlatıcı karakter Buket, o an şöyle düşünür:

> Kerem gaydi, fakat az önce Berat'tan etkilenip yutkunmuş olamazdı değil mi? Olamazdı! Berat'ın kaşları her geçen salise boyunca çatılmaya devam ediyordu. Şaşkınlıkla dudaklarım aralanmıştı. Kerem… Canına mı susamıştı? (…) Berat, sert bir hareketle Kerem'i üzerinden itti. Kerem oldukça sersemlemiş bir ifadeyle Berat'a baktı. (…) 'Dalga mısın sen?' Kısaca dalga mı geçiyorsun demek istemişti. Bir katil gibi bakmaya devam ediyordu, Kerem korkusuzca kıkırdadı: 'Oldukça sertsin.'(…) Kerem'in kolundan tutup mırıldandım: 'Kerem artık susmalısın.

Bu sahnede de görebileceğimiz gibi eşcinsel erkek, kuaförlük gibi "kadınsı" bir mesleğe sahip, sırnaşık ve aslında kadınlar için bir tehlike arz etmeyen, tamamen erkeklere ve erkekliğe bir tehdit oluşturan bir biçimde temsil edilmektedir. Berat Kerem'e Buket'e bir daha dokunmamasını söylediğinde Kerem: "Onu benden sakınmana gerek yok, ben kadınlardan hoşlanmıyorum." diye cevap verir. Buket bu durumu "Sanırım benim değil kendi namusunu koruyordu. Kerem yüzüne şeker kız, pardon erkek gülümsemesini takınıp otuz iki diş sırıttı: 'Tanıştığıma çok memnun oldum sert erkek.'". Görüldüğü üzere eşcinsel erkeklik, erkeklikten çok kadınlığa yakın görülmektedir. Ancak tam olarak kadınlık kodlarıyla da örtüşmez: Berat, herhangi bir kadının onu öpmesi üzerine "kendi namusunu korumak için" sinirlenmeyecekken konu bir eşcinsel olunca erkeğin de "namus"u söz konusu olmuştur. Ayrıca Kerem'le bire bir temasa geçen, çetenin lideri konumundaki Yağız değil, çetenin bir başka güçlü üyesi olmuştur. Bu da lider konumundaki erkeğin kişisel alanına böyle bir "tehlike"nin yaklaşamayacağını göstermektedir.

4) Evdeki Melek, Dışarda Kabadayı: Wattpad Romanlarında Öne Çıkan Kadınlık

Yukarıda bahsedilen hegemonik erkeklik temsili, bunları üreten yazarın 17 yaşında bir genç kız olduğu da göz önünde bulundurulduğunda, öne çıkan kadınlık hakkında da bilgi vermektedir. Virginia Woolf, "evdeki melek" metaforuyla kadın yazarın, bu ataerkil düzenle nasıl iş birliği içine girmeye itildiğini; yazarken "kendisi" olmaktan nasıl vazgeçtiğini anlatır. *Evdeki Melek* (*The Angle in the House*), Coventry Patmore'un 1854'te yayımlanan, Viktorya döneminin mükemmel kadınını anlatan şiirinin başlığıdır. Patmore bu şiiri, ona göre Viktorya döneminin mükemmel kadını olan eşi Emily için yazmış; bu şiirde "ideal kadın"ın, eşini mutlu etmekle mutlu olan, sadece bakışlarıyla bile özür dileyen, hayatını eşini merkeze alarak şekillendiren bir kadın olması gerektiğini söylemiştir: "Erkek memnun edilmelidir; ama onun memnuniyeti/ Kadının zevkidir." (Bristow, 1996, s. 118). Virginia Woolf (2014, s. 112), Viktorya döneminin bu meleğinin,

yazarken kendisini rahat bırakmadığını söyler; omzunda durup şunları fısıldadığını belirtir:

> Tatlım, sen genç bir kadınsın. Bir erkek tarafından yazılmış bir kitabı eleştiriyorsun. Anlayışlı ol, sevecen ol, gurur okşa, aldat, cinsiyetimizin bütün maharetlerini ve cilveli kurnazlıklarını kullan. Hiç kimsenin senin kendine ait bir aklın ve düşüncelerin olduğunu anlamasına izin verme. Her şeyden önemlisi, saf ol.

Popüler edebiyat alanı, evdeki meleği öldürmeyi mümkün kılmaz; çünkü evdeki meleği öldürmek, okuyucunun daha önce alışkın olmadığı şekilde ataerkil hegemonik erkekliği eleştirmeyi beraberinde getirecek; ancak bu durumda romansın, yani aşk hikâyesinin gerçekleşebilmesi için eşitler arası bir ilişki kurmak gerekecektir. Bu türlü bir aşk temsili, Wattpad romansları özelinde çok rağbet görmez; çünkü Wattpad yazarları da okuyucuları da dişil arzunun, acıyı beraberinde getireceği önkabulüyle yazılmış sado-mazoşist hikâyelere "aşinadır" ve tanıdık olanı okumaya devam eder. Burada kadınların temsili de melek-şeytan ikiliğini yansıtmaya devam etmek durumundadır.

Kitaptaki ilginç noktalardan biri, Afra'nın annesinin, Salih Bey'in eski eşinin, Yağız'ın annesinin ya kötü karakterli ya da genç yaşta ölmüş kadınlar olmasıdır. Afra, babasının ölümünden sonra başka bir adamla evlenen ve sonra kendisini de üvey babasını da terk eden annesinden nefret eder ve ondan "o kadın" diye bahseder. Salih Bey'in eski eşi, kızı Nazlıcan'ın babasından nefret etmesini sağlamak için onu doldurmaktadır. Kitaptaki diğer kadın karakterler de Afra ve arkadaşlarının sevgilileriyle cinsel birliktelik yaşamak isteyen "sürtükler" olarak tasvir edilir. Genellikle sarışın, silikon ya da estetikli, yalnızca cinsellik konuşan bu kadınlar, Afra'nın gözünde karaktersizdirler. Kitaptaki olumlu kadın karakterler, yani Afra'nın arkadaşları, cinselliği yalnızca sevdikleri adamla yaşamak için bekleyen ve sonunda o adamlarla evlenmeyi "hak eden" kadınlardır. Burada yeni-muhafazakârlığın, toplumsal sorunların temelinde "otorite çözülüşünün" yattığını iddia eden yaklaşımını görmek mümkündür. Anneler, çekirdek

aileyi terk ederek sistemi bozmuşlar, geleneksel aile yapısının bozulması da beraberinde erkeklerin "suç ve şiddete" meyletmesine sebep olmuştur. Bu durumu düzeltmek, daha doğrusu "yaralı erkeği" düzeltmek için "kötü anneler"in aksine saf, bozulmamış bir kadının yeniden çekirdek aileyi kurması beklenmektedir. Bu nedenle Afra, hem saflığını hem de sadakatini defalarca kanıtlamak zorunda kalacaktır.

James Gillighan, "Namusun merkezi değer olduğu kültürlerde kadınların onur/ namus üzerindeki tek aktif etkisi, onu yok etmektir." (2007, s. 543) diyerek aslında kadın cinselliğinin kontrol altına alınmasının neden gerekli olduğunu ifade eder. Çünkü "kadınlar bu güce sahiptir: Evlerindeki erkeklerin namuslarını yok edebilirler. Kadının erkeğe namus ya da namussuzluk getirebildiği kültürel tanımlı sembolik sistem, cinsiyetin dünyasıdır: dişil cinsel davranış." (Gillighan, 2007, s. 544). Kadınların bu denli bir gücü ellerinde bulundurmalarını engellemenin yolu, "uzlaşıyla sağlanan hegemonya" ya da Deniz Kandiyoti'nin belirttiği üzere "ataerkil pazarlık" kurmaktır. Evlilik, bu pazarlığın namus temelli gerçekleştiği alandır. "Erkekler, kendi namuslarını 'kendi' kadınlarının ellerine bırakırlar. Bu eril yapıda, kadınların erkeklerin namusunu yok etmelerinin duygusal olarak en güçlü yolu, evlilik dışı cinsel ilişkidir: evlilik öncesinde, sırasında ve hatta sonrasında cinsel olarak fazla aktif ya da saldırgan ("iffetsiz" ya da "sadakatsiz") olmak" (Gillighan, 2007, s. 544). Tabii bu pazarlığa girebilmek için evliliği "hak etmek", evlilik öncesinde bekareti korumuş olmak ve evlilikte de bunu koruyabileceğini, "diğer/ kötü kadınlar"dan farklı olduğunu ispat etmek gerekir. Bu da kadınları, neo-liberal pazar kültürünün rekabetçi yapısını içselleştirmeye iter.

Radikal feminist Mary Daly, ataerkil kültürel ortamın ürünleri analiz edildiğinde karşılaşacağımız şeyin, "[…] kadınların yaratıcılığının diğer kadınlara yönelik öfkeye yönlendirilmesi, kadınlar arası ilişkilerin yüzeyselleştirilmesi ve rekabete dayandırılması olduğunu söyler. Mevcut durumda ataerkil düşünce, ilişkiler ağıyla kadınlar üzerinde kurduğu baskının benzerinin kadınlar arası ilişkide de kurulmasını sağlar." (Atayurt, 2013, s. 88). Kadınlar da bu ataerkil kültürün içine doğan, bu kültürden beslenen özneler oldukları için, popüler kültürün

"doğallaştırarak" görünmez kıldığı ataerkil ideolojiyi fark etmeden içselleştirir ve bu kültürü yeniden üretebilirler.

Romana geri dönecek olursak, aslında pozitif karakterlere baktığımızda, onların da erkeklerden ve cinsellikten başka konuştukları bir konu yoktur. Üstelik erkeklerin vücutlarından cinsel olarak ne kadar etkilendiklerine dair ayrıntılı anlatımlarla karşılaşırız. Dahası bu kadınlar da sürekli makyaj yapan, kıyafetlere, saç modellerine, kişisel bakımlarına zaman ayıran, bu anlamda "diğer kadınlar"dan çok da farklı olmayan karakterlerdir. Ancak burada, kadın cinselliğinin korkutucu yanını görmek mümkündür. Namus kavramı, kadın cinselliğinin evlilik sonrasına ve "yalnızca ait olunacak erkeğe" saklanması yönünde bir telkinle kadınları pasif bir konuma itmektedir. Bourdieu, "Kadın için şeref, negatif olarak tanımlanır ve yalnızca korunabilir ya da kaybedilebilir, zira kadının erdemi sırasıyla bekâret ve sadakatten ibarettir" (2015, s. 69) diyerek kadınlığın erkeklik karşısındaki pasif konumuna işaret etmektedir. Kadınların kendi cinselliklerini yanlış, kötü ve utanılası görmeleri; buna karşın erkeklerin cinsel özgürlüklerini hoşgörmeleri, bu türlü pasif bir namus anlayışının bir tezahürü olarak görülebilir. Nitekim yazar, Afra ve Yağız arasındaki cinsel münasebeti, Yağız'ın zorlamaları, onu zorla evde tutması, çeşitli fiziksel yakınlık anları üretmesi ve fiziksel gücü nedeniyle Afra'nın bunlara karşı koyamaması şeklinde ifade ederek baş kadın karakterinin "namusunu" korumuştur. Oysa Afra, Yağız dışındaki erkeklere karşı namusunu "gerekirse öldürerek" korumak zorundadır.

Üstelik Afra karakteri, diğer kadınlara şiddet uygulamaktan da çekinmemekte, hatta bunu bir erdem olarak görmektedir. Yağız'la yakınlaştığını düşündüğü kadınlara fiziksel saldırılarda bulunurken Yağız'a değil, "ona sulanan sürtük"lere öfkelendiğini, bu öfkesinin de yine Yağız'a çekici geldiğini, karşılıklı bir ait olma-sahip olma ilişkisinin varlığını görebilmekteyiz. Burada eril çeteye paralel bir dişil çetenin oluştuğunu söylemek mümkündür. Afra da tıpkı Yağız gibi kendi arkadaş grubu içinde lider pozisyonundadır ve "diğer kadınlar"a karşı beraber hareket ederler. Örneğin holdingte çalışan kadınların "erkeklerinin altına yatmaya çalıştığını" duyduklarında, onlara gözdağı vermek için hep

beraber holdinge giderler. Diğer kadınlara gözdağı verirken tam da "diğer kadınlar" gibi çekici şekilde giyinir, onlara kendilerinin daha güzel olduğunu gösterirler. Bu durum aslında bir öznefrete işaret etmektedir. Ayrıca Afra, küçük kardeşinin okulda kendisine sataşan bir başka kızı dövmesini de "tıpkı bana benziyor" diyerek gururla anlatır. Şiddet, kendi çeteleri ya da "cemaatleri" dışında herhangi bir odağa yöneltilebilir ve bu gurur vericidir.

Wattpad'de yazarın Afra, Yağız ve diğer karakterler için nasıl görseller seçtiğine bakarak dış görünüş hakkında daha ayrıntılı bilgi edinebiliriz. Afra karakteri, ünlü bir iç giyim firmasının modelliğini yapan Miranda Kerr isimli mankenle temsil edilirken Yağız, kaslı bir boksör olarak temsil edilmektedir. Kitap içerisinde Afra'nın dış görünümü de tıpkı bu manken gibi tasvir edilmekte, vücudunun kusursuzluğu çeşitli şekillerde vurgulanmaktadır. Arkadaş grubundaki diğer kadın ve erkekler de fiziksel olarak çekici modeller ve oyuncularla görselleştirilmiştir.

Kitabın sonunda hem Yağız ve Afra'nın hem de diğer çiftlerin evlendiklerini, çocuklarının olduğunu, Yağız'ın henüz bir yaşındaki kızının kıyafetini kontrol etmeye çalıştığını; bir başka arkadaşının erkek çocuğunun "aile içinde olsa da" kızına yaklaşmasına sert bakışlarla karşılık verdiğini ve tüm bunların Afra'yı çok mutlu ettiğini okuruz.

Bu bilgiler ışığında Psikopat Mafya'daki öne çıkan kadınlık, hayatının sorunlarından kurtulmak için zengin, güçlü, yakışıklı bir kahraman bekleyen; bu erkeğin emirlerine itaat eden ve ona cinsel olarak haz vermeyi bir görev bilen; güzel yemek yapan ve ev içi işlerin sorumluluğunu üzerine alan; dışarıdaki erkeklere karşı sert, hatta yer yer kaba davranan ve bunu sadece tek bir adama ait olduğu için yapan; erkeğin maddi ve manevi korunması altına girme karşılığında itaatkâr kadın rolünü üstlenen; kariyerden çok anneliğe önem veren bir kadındır. Ancak bu kadın aynı zamanda diğer kadınlara fiziksel şiddet uygulayabilen, bu ölçüde de kendini "güçlü gören bir kadındır; bu anlamda yüz yıllardır süregelen "evdeki melek" imgesinden tek farklılaştığı nokta budur.

Sonuç

Popüler edebiyat ürünleri, toplumsal cinsiyet düzeninin sembolik kodlarını taşıyan, yaygınlaştıran ve mevcut siyasal ve kültürel ortamın etkileriyle şekillenerek bu kodları dönüştürebilen kültürel ürünlerdir. Özellikle küreselleşmenin etkisinin yoğunlaştığı internet çağında popüler kültür ürünleri, hem çok daha hızlı yaygınlaşmakta, hem daha çabuk ve çok tüketilmekte, hem de küresel bir kitle kültürünün oluşmasına öncesine kıyasla çok daha elverişli bir ortam hazırlamaktadır. Wattpad, bu çağın popüler edebiyat sahasını domine etmeye başlayan, popüler edebiyat üretimini de farklı bir boyuta taşıyarak cep telefonu sahip herkesin herhangi bir aracı yayıncıya ihtiyaç duymaksızın geniş kitlelere erişebilecek ürünler üretmesine imkân veren bir uygulamadır.

Türkiye'de üç buçuk milyonun üstünde kullanıcısı olan Wattpad üzerinden yayınlanan romanların en çok okunanları çeşitli yayınevlerince basılı olarak yayınlanmaktadır. Bu bağlamda, küresel toplumsal cinsiyet kodlarının temsilini yansıtacağını öngörerek Wattpad üzerinde çok okunan mafya romanlarına Connell'ın hegemonik erkeklik ve öne çıkan kadınlık kavramları üzerinden yaklaştım ve Şule Terzi'nin, ilki 2015'te yayınlanan Psikopat Mafya ve Psikopat Mafya 2 adlı kitaplarını bu bağlamda analiz ederek genel bir çerçeve çizmeye çalıştım. John Beynon'ın belirttiği, küresel hegemonik erkekliği anlamak için analiz edilmesi gereken noktalar olan sınıf ve meslek, yaş ve vücut yapısı, eğitim, din ve inançlar, statü ve yaşam biçimi ve cinsel yönelim başlıkları altında bu romandaki hegemonik erkekliği değerlendirdim.

Sonuç olarak özellikle ergen kızların okuyup ürettikleri Wattpad romanlarındaki hegemonik erkeklik, üst sınıftan, zenginliğinin bir sınırı olmayan, fiziksel olarak aşırı güçlü, karanlık işlerle uğraşan, "kötü adamlar"a karşı şiddet uygulamaktan çekinmeyen ve uyguladığı bu şiddet meşru görülen, birlikte olduğu kadını cinsel birlikteliğe zorlayan (ki bu zorlama bir şiddet olarak değil yoğun ve haklı erkek arzusu olarak sunulmaktadır), lüks villalarda oturup lüks arabalar kullanan, büyük bir

şirkette yönetici pozisyonunda olan, etrafındaki bütün kadınların kendisine hayran olduğu ve onunla birlikte olmaya çalıştığı, dini inancının çok ön planda olmadığı, günü birlik ilişkiler yaşasa da bir gün evleneceği "el değmemiş" özel kadını arayan, son olarak hiçbir şekilde heteroseksüel çizgiler dışına çıkmadığı gibi homofobik olmayı bir namus görevi olarak gören bir erkekliktir.

Bourdieu (2015, s. 69), erkeklerin şiddet ve fiziksel güç konusunda sürekli kendilerini ispat etme zorunluluklarını erkekliğin kırılganlığına bağlamaktadır. Ona göre,

> Eril değerlerin yüceltilmesi, dişillikle harekete geçirilen korku ve endişelerde kendi karanlık tarafını bulur. Kendileri zayıf oldukları gibi, aynı zamanda da zafiyetin kaynağı olan kadınlar, şerefin kırılganlığının bedene bürünmüş halidir ve her daim saldırıya açıktırlar; ancak kadınlar aynı zamanda, zayıflığın tüm silahlarıyla (şeytansı kurnazlık -thah'raymith- ve büyü) donanmış bir güce de sahiptirler. Böylelikle her şey imkânsız erillik idealini muazzam bir kırılganlık kaynağına dönüştürmek için bir araya gelir.

Feminist hareketin yükselmesi, kadınların kamusal alanda görünür olması ve birçok alanda erkeklerle rekabete girmesi bazılarınca erkekliğin bir kriz halinde olduğu şeklinde yorumlanmıştır. Erkeklik krizi, yani sert, güçlü, iktidar sahibi erkekliğin tehdit altında olması, erkekliğin daha da sert, daha da güçlü, daha da "öfkeli" ve şiddete daha meyilli olarak tanımlanmasına yol açmıştır denilebilir. Tıpkı siyasal liderlerin, yani "sert adamların" söylemlerini git gide sertleştirmeleri gibi kültürel ürünlerdeki erkeklik imgesi de bu kırılganlıkla baş edebilmenin yolunu psikopat, sadist, işkenceci, "adeta vahşi bir hayvan gibi saldırgan" bir erkekliğe doğru evrilmekte bulmuştur.

Kaynakça

Beynon, J. (2002). *Masculinities and Culture*, Open University Press, Bermingham-Philadelphia,.

Bora, A.; Bora, T. (Ağustos-Eylül 2010) "Kurtlar Vadisi ve Erkeklik Krizi: 'Neden İskender'i Öldürmüyoruz Usta?'", *Birikim*, *256-257*, 28-37.

Bourdieu, P. (2015). *Eril Tahakküm*, Bağlam Yayıncılık, İstanbul.

Bremmer, I. "The 'Strongmen Era' Is Here. Here's What It Means for You". *Time*. (3 Mayıs 2018). http://time.com/5264170/the-strongmen-era-is-here-heres-what-it-means-for-you/ Erişim Tarihi: 08.08.2018

Bun, Jennifer C. (2007), "The Effects of Romance Novel Readership on Relationship Beliefs, Romantic Ideals, and Relational Satisfaction", basılmamış doktora tezi, Boston College.

Cengiz, Kurtuluş; Tol, Uğraş Ulaş; Küçükural, Önder (2004). "Hegemonik Erkekliğin Peşinden", *Toplum ve Bilim*, *Güz 2004*(101), 50-70.

Connell, R. W. (2005). *Maculinities*, University of California Press, Berkeley and Los Angeles, California.

Connell, R., W. (2017). *Toplumsal Cinsiyet ve İktidar: Toplum, Kişi ve Cinsel Politika*, Ayrıntı Yayınları, İstanbul.

Connell, W. R. (2019). *Erkeklikler*, Phoenix, İstanbul.

Daniels, Jessie (2018). "The Algorithmic Rise of the 'Alt-Right'", *Contexts*, *17*(1), 60-65. https://doi.org/10.1177/1536504218766547

Dubiel, Helmut (1998). *Yeni Muhafazakârlık Nedir?*, çev. Erol Özbek, İletişim, İstanbul

Eco, Umberto (2017). *Popüler Roman Kahramanları*, Alfa, İstanbul.

Erol- Işık, Nuran (2001). "Kültürel Bir Kimlik Olarak Delikanlılığın Yükselişi", *Doğu-Batı*, *15*, 121-132.

Gilligan, James (2007). "Culture, Gender, and Violence: 'We Are Not Women'", in *Men's Lives*, M. S. Kimmel & Messner, Michael A., Pearson, Amerika.

Gledhill, Christine (1997). "Genre and Gender: The Case of Soap Opera", S. Hall (Ed). *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices* içinde (ss. 337-386), The Open University, Londra.

Gürbilek, N. *Kör Ayna, Kayıp Şark: Edebiyat ve Endişe*, Metis, İstanbul, 2016.

Hall, Stuart (1995), "Yeni Zamanların Anlamı", *Yeni Zamanlar*, Ayrıntı, İstanbul.

Hall, Stuart (1998), "Yerel ve Küresel: Küreselleşme ve Etniklik". Anthony D. King (Ed.), *Kültür, Küreselleşme ve Dünya Sistemi*, Bilim ve Sanat Yayınları, Ankara, 39-61.

Kelly, Annie (2017), "The Alt-Right: Reactionary Rehabilitation for White Masculinity", *Soundings*, *66*, 68-78 https://doi.org/10.3898/136266217821733688.

Kirpiksiz, A. 02.10.2017. "Wattpad genç okuru daha iyi anlamamıza imkân veriyor.", *Sabitfikir*, Röportajı yapan: Ece Karaaç. http://www.sabitfikir.com/soylesi/%E2%80%9Cwattpad-genc-okuru-daha-iyi-anlamamiza-imkan-veriyor%E2%80%9D

Löwenthal, Leo (2017). *Edebiyat, Popüler Kültür ve Toplum*, Metis, İstanbul

Millet, Kate (2011). *Cinsel Politika*, Payel Yayınları, İstanbul

Mutlu, Erol (2004), "Popüler Kültürü Eleştirmek", *Doğu-Batı*, *15* (Mayıs-Haziran 2001), 11-42.

Nixon, Sean (1997). "Exhibiting Masculinity", S. Hall (Ed.) *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices* içinde (291-336), The Open University, Londra.

Oktay, Ahmet (1994). *Türkiye'de Popüler Kültür*, YKY, İstanbul.

Özbay, Cenk (2013). "Türkiye'de Hegemonik Erkekligi Aramak", *Doğu Batı, 63* 185-204.

Sancar, Serpil (2009). *Erkeklik: İmkânsız İktidar Ailede, Piyasada ve Sokakta Erkekler*, Metis, İstanbul.

Seidler, Victor Jeleniewski (1997). *Man Enough: Embodying Masculinities*, Sage Publications, London.

Smith, Philip (2007. *Kültür Kuramları*, Babil, İstanbul.

Turner, Graeme (2016). *İngiliz Kültürel Çalışmaları*, çev. Deniz Özçetin, Burak Özçetin, Heretik, Ankara.

Wattpad Resmi Web Sitesi. https://company.wattpad.com/ Erişim Tarihi: 30.11.2018

Yıkıcı, S. T. (02.10.2017). "Wattpad genç okuru daha iyi anlamamıza imkan veriyor.", *Sabitfikir*, Röportajı yapan: Ece Karaaç. http://www.sabitfikir.com/soylesi/%E2%80%9Cwattpad-genc-okuru-daha-iyi-anlamamiza-imkan-veriyor%E2%80%9D.

Yiğitbaşı, K. G. (2017). "Transmedya Hikayeciliğinde Wattpad Örneği ve Okur Tercihlerine Yönelik Bir Araştırma", *AJIT-e: Online Academic Journal of Information Technology*, *9*(30) doi: 10.5824/1309-1581.2018.1.002.x http://www.ajit-e.org/?menu=pages&p=details_of_article&id=303

RESEARCH-in-PROGRESS

Mahur Beste'de Erkeklik İnşası ve Ötekinin İfşası

Bilge Ulusman [*]
Maltepe Üniversitesi, Türkiye

Özet:
Mahur Beste, heteronormatif cinsellik rejiminin inşa ettiği cinsiyet kategorilerini, metin içi gerçeklikte yeniden inşa eden bir anlatı olarak, Behçet'in bu inşa sürecindeki "mağlubiyet" anlatısını sunar. Metnin kurduğu normatif söylem aracılığıyla iktidar alanından ve "erkek" kategorisinden dışlanan Behçet, "öteki"liğin simgesi haline gelecek bir bedensellik üstlenir. Metnin yansıttığı hegemonik erkeklik içinde, Sultan Abdülhamit dahi metne dahil edilerek Behçet'teki "öteki"liği onaylar. Beden imgesi ile Behçet'e yüklenen ötekilik, temelde, Behçet'in iktidar ve cinsellik alanlarından dışlanmasına neden olan "orta" karakteri ve metnin dişil addettiği insiyak ve istidatlarıdır. *Mahur Beste*'ye erkeklik inşasına odaklanan alternatif bir okuma yapmak, metne içkin anlatım stratejilerinin de değerlendirilmesini sağlayacaktır. *Mahur Beste*'yi Behçet karakterinin anlatısını yarım bırakmış bir metin olarak değil; metnin Behçet'i "unutarak" odaklandığı diğer tüm karakterleri ve onların erkeklik inşalarını, Behçet'in "mağlubiyet"ini belirginleştirmek için işlevselleştirdiğini görerek okumak gerekir. Böylece Tanpınar'ın "Behçet Bey'e Mektup" bölümüyle birlikte bir üst-kurmaca olarak sunduğu *Mahur Beste*, "tamamlanmamış" bir roman olarak değil, metnin kurduğu "eksiklik" metaforuna potansiyel sağlayan anlatım stratejileri üzerinden değerlendirilebilir.
Anahtar Kelimeler: *Mahur Beste*, erkeklik, heteronormativite, beden.

[*] Araştırma Görevlisi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi
e-mail: b.ulusman@gmail.com

Construction of Masculinity and Disclosure of the "Other" in *Mahur Beste*

Bilge Ulusman *
Maltepe University, Turkey

Abstract

Mahur Beste, as a text which reproduces the heteronormative sexual matrix, narrates the story of "failure" through the character of Behçet's construction of masculinity. Behçet is excluded from the area of power and masculinity by the normative discourse of the text, and he has a body which symbolizes the "otherness". Additionally, the hegemonic masculinity in the text uses an Ottoman Sultan, Abdülhamit, in order to submit the otherness of Behçet. The otherness, which is produced by using the image of Behçet's "unusual" body, actually, refers to Behçet's "feminine" instincts and predispositions. Reading *Mahur Beste* with an alternative perspective, focusing on the construction of masculinity, enables the readers to see the narrative strategies in the text. That would offer a new perspective for reading the "unfinished" and "forgotten" biography of Behçet, as a narrative strategy which makes Behçet's failure clear. Thereby, the metafiction in *Mahur Beste*, which is constituted via the chapter of "Behçet Bey'e Mektup", would be evaluated as a potential for the metaphor of failure.

Keywords: *Mahur Beste,* masculinity, heteronormativity, body.

* Research Assistant, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi
e-mail: b.ulusman@gmail.com

Mahur Beste'de Erkeklik İnşası ve Ötekinin İfşası

Mahur Beste, post-modern bir hamleyle üst-kurmacanın alanına girerek protogonist Behçet'in, metin içi gerçekliğin sunduğu "erkeklik" imgesinin dışında kalan bir karakter olarak, anlatıcı-yazardan kendisini "yeniden üreterek" (*reproduction*) yazmasını talep ettiği bir anlatı üzerine kurulur. Anlatıcı-yazarın kurgulayacağı biyografinin ve bu yolla "temsil"in[1] bir yeniden-üretim mekanizması olarak talep edildiği *Mahur Beste*, "Hazır portrem yapılırken bazı çizgiler değişse ne olur sanki?" (Tanpınar, 2014, s. 153) diyen Behçet'in, "orta" (33), "yarım" (153) ve "yaradılıştan zavallı" (28) olarak imlenen benliğine odaklanır. Romanın bir üst-kurmaca olarak sunduğu biyografik anlatı, Behçet'in geniş bir yatakta tek başına uyuduğu ve Freudiyen bir bilinçaltı okumasına veri sağlayacak biçimde kurgulanmış, rüyalarla bölünen bir uykudan uyanmasıyla başlar. Ardından metin, Behçet'in rüyalarıyla bilinçaltına indiğimiz zihnindeki erk krizi ve suçluluk psikolojisine neden olan hegemonyanın faillerine dair ipuçları sunarak ilerler:

> [E]rkekler Behçet Bey için bütün ömrünce o kadar *hoyrat* olmuşlardı ki… Bütün ömrü onların *mütehakkim hodbinlikleri* arasında geçmiş, her başvurduğu yerde, mektepte, kalemde, vaktiyle azası olduğu Şûra-yı Devlet'te, sokakta, Sahaflar içinde, antikacı dükkânlarında, eski mücellitler arasında hep aynı *aşılmaz duvarla* karşılaşmıştı. (Tanpınar, 2014, s. 11, vurgular bana ait)

Metnin yarattığı bu realite, erkeklik inşasında otorite figürü olarak

[1] Judith Butler'ın *Cinsiyet Belası*'nda vurguladığı üzere, "temsil"in, yalnız hakikatleri ortaya çıkaran değil, aynı zamanda çarpıtan ya da yeniden-inşa eden normatif bir işlevi olduğunu hatırlamak gerekir (2012: 43). Bu bağlamda bu metnin bir "temsil" anlatısı olarak okunması önemlidir. Çünkü biyografisini yazması talebiyle anlatıcı-yazara başvuran Behçet, bir üst-kurmaca unsuru olarak metne eklenen yazarın mektubuyla birlikte, "kendi sesini" iletebileceği bir kanal bulamaz. Ne otobiyografisine müdahalesi olabilir ne de metnin muhatabına Behçet'in yazara gönderdiği mektubu okuma şansı sunulur. Bu bağlamda Behçet'in bu anlatıda "olduğu gibi gösterilmediği" yönündeki serzenişi, *Mahur Beste*'ye yapılacak alternatif okumalara da olanak sağlamaktadır.

işlenecek karakterlerle girişilen mücadeleye işaret eden bir prolepsis sunar ve anlatı, Behçet'in babası, kayınpederi, Sultan Abdülhamit ve hatta anlatıcı-yazarla dahi yaşadığı bir *tanınma* ve benlik krizi olarak kurulur. Behçet'in talebi, iktidarı temellük etmek değil, iktidar tarafından tanınma talebi olacaktır. Metin içi gerçeklikte kendisinden bir "erk" temsili olmasını bekleyen herkesi "hayal kırıklığına" uğrattığını okuduğumuz Behçet, metnin heteronormatif düzlemde çizdiği erkeklik inşasına dahil olamayan tek karakter olarak sorunsallaşacaktır. İleride açımlayacağım üzere, metnin seksist olduğunu iddia edebileceğimiz dili, Behçet'i, ne bir kadın ne de bir erkek olarak inşa edebilir. Behçet bu ikili matriste, ancak bir "çocuk" olarak imlenir ve metnin sunduğu cinsellik rejiminden dışlanır:

> Mesela bu yatağın üzerinde bir yığın kitapla yatmasına kim razı olurdu? Fakat bu onun senelerden beri alıştığı bir şeydi. Sevdiği kitaplarını oraya, yorganın içinde bir kenara toplar, sonra onlarla beraber, tıpkı oyuncağı ile beraber yatan ve onu kucaklamak için zaman zaman tatlı uykusundan uyanan bir çocuk gibi, onlarla koyun koyuna yatardı. (13)

Behçet'in "geniş yatağında", tek başına kurduğu bu "dârülmihen"de[2] bir kadın bedenine değil, yalnızca patetik bir ilişki kurduğu kitaplara yer vardır. Metnin ileride göstereceğim üzere hem bedensel hem de karakteristik özellikleriyle "normdışı" bıraktığı Behçet'in, kitaplar ve yazı ile ilişkisi John Ruskin'in kavramını ödünç alırsak, bir çeşit "patetik yanılsama" (1891) olarak işler. "Bütün gününü ayaküstünde kitapların karşısında hayran bir vecitle geçiren", "ciltleri bir kadın teni gibi okşayan", "tezhiplerin çiçeklerinde solmaz bir bahar vehmeden", "kitaplar iyi ciltlenince, birdenbire gençleşiyor, güzel giyinmiş kadınlara benziyorlar" (16) diyen Behçet, dilin taşıdığı yeniden-üretim potansiyeli nedeniyle, dile ve kitaplara bir "dişil"lik ve doğurganlık atfediyor gibidir. Kitaplara ilgisi, kültürel mirası temellük etme ya da okuma ediminin öznesi olmak gibi bir amaç taşımaz. Aksine, metin sürekli Behçet'in kitapları bir "oyuncak" gibi kullandığını, çocukluğunda haremde ailenin kadınlarını "kıyafetlerin

[2] Ev, yurt anlamındaki "dâr" ile sıkıntı anlamına gelen "mihen" kelimelerinden oluşan bir tamlamadır, "sıkıntılar yurdu" olarak okunabilir.

tüllerini üzmeden, kadifelerin ağır işlemelerini tırnaklarıyla bozmadan" ve "acayip bir haz"la (58) soyduğu ve giydirdiği gibi, kitapları da haz alarak, terler içinde kalarak, gayş halinde ciltlediğini; ancak "okumadığını" vurgular:

> Kitabı okumaktan ziyade onunla meşgul olmasını severdi. Daha on iki yaşında kitap ciltlemeyi öğrenmişti. Nereden? Kimden? Bunu bilen yoktu. … Bazen hiç açılmamış bir kitabı, yapraklarını kesmeden ciltlediği bile olurdu. Sade bu kitap hikayesi, baba ile oğul arasındaki mizaç farkını göstermeye yeterdi. (29-30)

Böylece metinde "erkek okur" imgesine karşı kadının okuma ediminden dışlanmış konumuna, Behçet de yerleştirilir. Behçet'in kitaplarla kurduğu ilişki, Gilbert ve Gubar'ın *The Mad Woman in The Attic*'te "Kalem bir penis midir?" eleştirisini getirdikleri Bloom'um Ödipal komplekse dayalı eril bir okuma ve yazma edimi tahayyülünün[3] tümüyle dışındadır. Behçet, "kalemi/iktidarı eline alan"; yazma ediminin öznesi olan bir karakter olarak sunulmamıştır. Yazı, paradoksal bir biçimde, Behçet'in ürettiği bir metinsel düzlem olarak değil; Behçet'e bir benlik üretmesini, ona varlık kazandırmasını beklediği bir yaratıcı olarak işlevselleştirilmiştir. Bu bağlamda, bu çalışma, *Mahur Beste*'de erkeklik inşasını ve metin içi realitenin yarattığı cinsellik rejiminden dışlanan Behçet'in patetik bir yanılsama üzerinden kitaplar ve yazma edimi ile kurduğu ilişkiyi açımlamaya çalışacaktır.

Mahur Beste'de "Dolabın Epistemolojisi"

[3] Harold Bloom'un *The Anxiety of Influence: A Theory of Poetry* metninde kavramsallaştırdığı "etkilenme endişesi", selef(ler)inin metinlerini okuma ya da "yanlış okuma" (*misreading*) hamlesiyle birlikte Ödipal kompleks yaşadığı varsayılan erkek yazarın, "yazma edimi"yle ilişkisini açımlamaya çalışır. "Etkilenme"yi bir "sapma" olarak okur ve bir iktidar formu olarak düşündüğü yazarlığı, hegemonik bir sistem içinde tasarlar. "Daha az yeteneği olan"ların, seleflerini idealize ettiğini; tahayyül gücü yüksek olan yazarlarınsa seleflerinin yazdıklarını temellük ettiklerini; fakat karşılığında sonu gelmeyecek bir borçlanma hissi yaşadıklarını iddia eder (1973: 5).

Eve Sedgwick'in *Epistemology of The Closet* metni, erkekler arası homoseksüel ilişkinin kültürel kodlarla nasıl baskılandığını ve bu baskının edebi metinlere nasıl yansıdığını Oscar Wilde ve Marcel Proust gibi yazarlar üzerinden izlemeye çalışır. "Normdışı" olanın bir "sırra" dönüşerek metnin içinde bir "dolaba" kapatılmasına işaret eden Sedgwick, bu metinlerde "tıpkı sessiz kalmanın bir söz-edimi (*speech-act*) olması gibi, kapatılmışlığın (*closetedness*) da, başlı başlına bir performans olduğunu"; altta yatan bir söylem olarak metinden sızdığını, bir strateji olarak kullanıldığını iddia eder (1990, s. 3, çeviri bana ait). Sedgwick'in "dolap" metaforu, *Mahur Beste*'de Behçet'in kapandığı ya da kapatıldığı "dârülmihen"i anlamak için yol gösterici olabilir. Metnin dolaba kapattığı karakter ya da söylemler, Sedgwick'in söylediği gibi, bazen dolaptan çıkarılmalarıyla, bazense yalnızca neyin dolaba kapatıldığına işaret etmeleriyle, birer anlatısal stratejiye dönüşürler. Behçet karakteri içinse bu dolap, çocukluğunda kendini kapattığı ve babasından gizlenen tavan arasındaki cilt atölyesi ve Atiye'nin ölümünden sonra ise yatağı olacaktır. "Saklanma", "kapanma" eğiliminin yaşandığı bu iki alanın da, bir mahremiyet ve erotizmle imlenerek kurulması da muhatabın beklentisini köpürten bir anlatım stratejisi olarak işlevsel ve ironiktir. Örneğin tavan arasındaki atölye, İsmail Molla'nın oğlu Behçet'in "erkekliğini" sınadığı bir sahneyle açığa çıkar:

> Molla Bey hayatının belki en büyük hüznünü oğlunun cilt atölyesini gördüğü gün duymuştu. Akşama kadar vaktini haremde yorgun bir kedi tembelliği içinde geçiren Molla, oğlunun terbiyeli ve hürmetli selamlarıyla, göze girme teşebbüsleriyle henüz kendisini taciz etmediğinin birdenbire farkına vararak "Behçet nerede?" diye sorunca, hanımefendi ile dadı, ilkin bir *suç* ortaklığıyla birbirlerine bakmışlar, sonra ikisi birden "Galiba tavan arasında" cevabını vermişlerdi. Sadece bu "tavan arası" kelimesinin uyandırdığı kendi gençlik hatıralarıyla oğlu için büyük bir *ümide düşen* Molla, derhal merdivenlere tırmanmıştı. Behçet, tavan arasında *gerçekten* çalışıyordu. Fakat bu

> çalışma hiç de Molla Bey'in *umduğu gibi* değildi; sırtını geniş şehnişinden gelen aydınlığa dönmüş [...] bir gölge gibi *çırpınıp duruyordu*. [...] Molla Bey oğlunu, bir insandan ziyade, kendi ördüğü ağa takılmış *çırpınan yaralı bir örümceğe* benzetti. (30, vurgular bana ait)

Oğlunun bir kadınla ilişkisine tanıklık etme "ümidine düşen" Molla, bu sahnenin ardından, Behçet'i "bütün biçare kaderiyle görür", oğlunu "anlar" ve ona "acımaya" başlar (31). İsmail Molla'nın "kabul edilemez" bulduğu, Behçet'in "kadınsı" insiyak ve istidatlarıdır. Metnin kadınlara atfettiği "itaat" edimini üstlenen ve hükmetme edimine geçemeyen, hem kamusal alanda hem de ev içinde mahremiyet gerekçesiyle yere çöküp yüzünü örten, kapıyı yarım açarak arkasında duran, haremlerinden çıkmadan yaşayan kadın karakterler gibi, Behçet de "müstebit bir saklanma" (32) eğilimindedir. Kendi "dârülmihen"inin kabuğunda, "alakaları, küçük fakat ihtimamlı dikkati" (33), otorite figürü karşısında "ellerini çamaşır yıkar gibi ovuşturarak" konuşmasıyla (36), Behçet'in "son zerresine kadar erkek olan bu mağrur yaratılıştaki o eski ve ezeli kadın, tabiatın büyük aslı, bir yara gibi kana[r]" (32). Bakışları, "ben böyle doğdum" (32) diyor gibidir. Behçet, Abdülhamit'in emriyle evlendirildiği Atiye'nin babası Ata Molla'nın "Ben böylesi hokkabaza kızımı rızayla vermem!" cümlesi üzerine de, "sadece masanın altına saklanmak" (38) ihtiyacı hissedecektir. Saklanmak, "şahsiyeti göze çarpmadan yaşamak" (62), "kabuğuna çekilmek" (62), "inine çekilmek" (61), Behçet'i normdışı ilan eden her durum karşısında alabildiği tek pozisyondur.

Metnin Behçet'e yüklediği "eksiklik", ne zihinsel ne de bedenseldir. Bedensellik, edimselliği yansıtan metaforik bir araç olarak kullanılır. Behçet, parlayan mavi gözleri ve kumral saçları ile çocukluğunda Atiye ile evcilik oynarken; henüz hegemonik bakış ona eksiklik atfetmemişken biriktirdiği anılarında, dışa dönük ve neşeli bir çocuk imajı çizer. Ancak çocukluktan çıkmasının ardından, metnin kendisine atfettiği "dişil" istidatları, nezaketi, detaycılığı, "gülünç olmaya başlayan saygısı" (32) ile, "küçücük ve dar göğüslü" (31), "zayıf yaratılışlı" (28), babasından "en aşağı kırk santim küçük olan" (28) bir

"mahluk"a dönüşecektir. Metaforik olarak işleyen bu bedensellik, aslında Behçet'in edimselliğinin sorunsallaşmasıdır. "Normdışı" kaldığı oranda, "şekilsiz" (31) ve "orta" (33) bir insan olarak imlenir. Pierre Bourdieu'nün *Eril Tahakküm* çalışmasının "Tahakkümün Bedenselleşmesi" bölümünde, iki cinsiyetli rejimin kadın ve erkek bedenlerinin morfolojisi üzerinden kurulmasının paradoksal yapısını incelerken vurguladığı üzere, tahakküm ilişkileri, toplumsal inşanın biyolojik farkı bir meşruiyet zemini olarak kullanmasını sağlar (2018: 37). Behçet'in İsmail Molla üzerinden idealize edilerek sunulan "erkek bedeni" imgesinden farklı tasvir edilmesi, iktidar alanından dışlanmasının nedeni değil, sonucu olarak okunmalıdır.

Lacan'ın *Fallus'un Anlamı*'nda sorduğu, "İnsan, cinsinin ayırt edici niteliklerini niçin yalnızca bir kastrasyon tehdidi sayesinde, hatta bir yoksunluk görünümü altında üstlenmek zorundadır?" (2013, s. 59) sorusu, *Mahur Beste*'yi bir üst-kurmaca haline getirerek eklenen anlatıcı-yazarın mektubunu okumaya başlamak için güzel bir zemin sağlar. Behçet, anlatıcı-yazarın sunduğu bu mektuba göre, biyografisinden, kendisini gördüğü bu temsil aynasından hoşnut değildir. "Kötü gösterildiğini", "yarım bırakıldığını" (153) söyleyerek aslında toplumsal cinsiyetin sunduğu "erkek" kategorisi açısından eksik ve dışarıda bırakılmışlığını sorgular. Kastrasyonun ya da fallus-merkezci rejimin atfettiği "yoksunluğun" metinsel düzlemde inşası, yani dilsel alana geçmesi; Behçet'in hiç dile gelmeden, yalnızca Atiye'nin kahkahası, İsmail Molla'nın öfkesi ya da Ata Molla'nın Behçet'le selamlaşırken uzatmadığı el ile imlenen "kastrasyon"u için bir kırılma olacaktır. Çünkü anlatıcı-yazarın temsiliyle beraber, imgesel düzlemden simgesel düzleme, yani dilsel alana taşınmış ve normatif bir dilin açık inşasına maruz kalmıştır. Yukarıda Sedgwick'ten yararlanarak kullandığım "dolap" metaforuna dönersek, metin/dilsel alan, bu dolabı, metnin tüm muhataplarına açmıştır. Anlatıcı-yazar bu duruma şöyle işaret eder:

> *Kapalı bir kutuya* benzeyen bir hayatınız vardı. O kutuyu ben sizin için açtım. (153)

> Sizi dinlerken yıllarca *kapısı açılmamış bir eve* girdiğimi sanıyordum. Birdenbire bu kapının gündelik hayata *nasıl, hangi sebeplerle* kapandığını merak ettim. (154)
>
> Siz hatıralarınızın fantezisine uyarak öyle şeyler anlatıyorsunuz ki… Bazen de *gizliyorsunuz*. Neden, nasıl? Bunu bilmiyorum. (158)
>
> Sizin için hal, hatırlama anınızdan ibaret. Gerisi için tam bir kayıtsızlık içindesiniz. O zaman kapısı kapanmış ev hayali kendiliğinden ortadan çekildi. Gerçekte ev baştan aşağı yanmış, siz *dışarıda* kalmıştınız. (156, vurgular bana ait)

Anlatıcı-yazarın nihayetinde verdiği karar, dış dünyaya ve onun sunduğu inşaya kendini kapatan, "kayıtsız kalan" Behçet'in bir "sır"rının olduğu değil; alenen bilinen bir gerçekliğin, Behçet'i saklanmayı ve gizliliği imleyen evin, çoktan dışına attığı, "öteki" atfettiğidir. Böylece "ev", toplumsal normların da inşa edildiği bir yeniden-üretim mekanizmasına dönüşür:

> Sizi böyle dışarıda, muhafazasız görünce benim için mananız değişti, bir ferdi vaka olmaktan çıktınız, bir sembol oldunuz. … Ev sembolünün yerine değer hükümlerinin dünyası geçti. Anlattığınız şeylerle pek iyi birleşen bu sembol, bana cemiyetimizin yüz yıldan beri geçirdiği değişiklikleri hatırlattı. … Bende iki türlü yaşamaya başladınız: Sembol olarak, fert olarak. (157)

Behçet'in toplumsal normlar üzerinden maruz kaldığı erkeklik inşası ya da inşa edilemeyen erkekliğin bir "mağlubiyet"e (159) dönüşme anlatısını okurken; "hegemonik erkeklik" (Connell, 1987) de metnin tahakküm ilişkilerine bir yönlendirici olarak sızar. Gramsci'nin "hegemonya" kavramından hareketle Connell, ataerkil inşa ile bağlantılı olarak işleyen hegemonik erkeklik kavramını, "özel yaşamın ve kültürel süreçlerin örgütlenmesine sızan bir toplumsal güçler oyununda kazanılan üstünlük" (2017, s. 269) olarak tanımlar. Bu metinde de erkekler arası hegemonyanın siyasi bir parametre ile işleyişinin

yansımalarını görürüz. Sultan Abdülhamit, yönetici zümrenin bir sembolü olarak, metnin sürekli referans verdiği, onay aldığı, metnin akışını değiştirme potansiyeline sahip bir gücün temsili olarak varlık kazanır. İsmail Molla'yı beş yıl boyunca Hicaz'a sürerek Behçet'in anne-babasından ayrılmasına neden olan; Atiye'nin Behçet'le evlendirilmesine karar veren; ardından Behçet'le bir araya geldiği bir sahneyle Behçet'in "garip"liğini (54) onaylayan ve Behçet'le evlenmesi emrini verdiği Atiye'ye, "desene ki kızı yaktık" diyerek telafi için bir "şefkat nişanı" veren (54) Abdülhamit, metnin kurgusuna müdahil bir karaktere dönüşür. "Baba ile Oğul" bölümüyle birlikte tahakkümün bu denli belirleyici olduğu bir metne, anlatı zamanını realiteyle iç içe geçirerek dönemin padişahının da dahil edilmesi, metnin "mağlup" karakteri Behçet'in hegemonik erkekliğin birçok katmanından yeniden ve yeniden dışlanarak, ironinin pekiştirilmesi olarak okunabilir. Öte yandan bu beklenmeyen evliliğin gerekçesi, aslında, Atiye'yi bir Çamlıca gezintisi sırasında görüp aşık olan şehzadesinin, görenek dışında bir evlilik yapmaması için Abdülhamit'in duruma müdahale ederek, Atiye'nin bir başkasıyla evlenmesini sağlamak istemesidir. Fakat bu müdahaleyle birlikte, parodoksal bir biçimde, metnin sürekli iradesizlik ve iktidarsızlıkla imlediği Behçet, hemen bir gün sonra, iktidarın temsili olan şehzadenin "arzuladığı" (39) kadını, kendi yatak odasında buluverir:

> Fakat genç kadını, Fatih'teki konakta ve kendisine "Bundan böyle karınla burada yatacaksın." dediklerinde odada tek başına gördüğü zaman … ömrünün en zalim saatlerini yaşamıştı. Halbuki Atiye'yi ilk defa görmüyordu. Çocukluğunda annesiyle sık sık onlara gitmiş yahut onlar evlerine gelmişlerdi. Kendisinden birkaç yaş küçük olan bu kız çocuğu ile onu eğlendirmek için oyun oynamış, kâğıttan oyuncaklar yapmış, bebeklerine *ince sesiyle* ninniler söylemişti. Karısı olmadan karşısına çıksaydı belki yine ona koşar, ellerini tutar, yüzüne *utanmadan* bakar, "Maşallah Atiye ne kadar büyümüşsün." gibi bir şeyler söyler, güler, konuşurdu. Fakat şimdi … kendi odasında ve karısı olarak bulunca, birdenbire aralarında bir türlü aşamayacağı bir

> duvar varmış gibi şaşırmış kalmıştı. Ne yapacaktı, ne yapmalıydı? (55)

Behçet'in Atiye'yi karısı olarak odasında buluverdiği anda, yine edimsel alanda varlık gösteremediği, performe etmesi beklenen kimliği, "verilen nasihatleri" (55) takip ederek inşa etmeye çalıştığı bir sahne izleriz. Behçet'in yatağında kitaplarla, tavan arasında ciltlerle, kalemde layihalarla geçirdiği zamanın akışkanlığı, performansın insiyaki bir biçimde gelişmesi ve "başarı"yla sonuçlanmasına karşı; bu sahnede vurgulanan eylemsizlik ve "kaçma" arzusu (56) anlamlıdır. Bu eylemsizlik vurgusu, Atiye'nin "kahkaha atması" (57) ile zirve yapar. Atiye'yi güldüren hayal ettiği bir imge, "karısının yanında yatmak yerine kanepeye kıvrılıp uyuyacak bir Behçet" (57) tahayyülüdür. Bu kahkahanın ardından Behçet, "yaradılışının zulmü" (60) nedeniyle, "tıpkı inine çekilmiş yaralı bir hayvan gibi, hiç kımıldamadan orada kıvrılıp kalır" (61). "Kaçmak" fikri mümkün değildir; çünkü "bu evlenme ötekilere benzemez, emir çok yüksek yerden gelmiştir" (56).

Yine bu bağlamda, metnin kurgusuyla işlevselleştirildiği düşünülebilecek, Bourdieu'nün terminolojisiyle "simgesel şiddet" de metne içkin bir söylem halini alarak, eril tahakkümün dayatılmasını ve buna katlanmanın kaçınılmazlaşmasını beraberinde getirir (2018: 11). Metnin olay örgüsüne etki eden bir *deus ex machina* gibi işleyen Sultan Abdülhamit imgesi karşısında, hiç kimse Atiye ve Behçet'in evliliklerinin gerçekleşmemesi için bir gerekçe sunmaz, aksi yönde bir edimde bulunmaz. Evlilik sarayın gündeminden düştükten sonra ablalarının Atiye'yi boşanmaya teşvik etmelerine rağmen Atiye, İsmail Molla'yı üzeceğini ve Behçet'in "düşeceği durumu" düşünerek evliliği sürdürme kararı alır. Metin içi gerçeklikte "kabul edilemez" görülen bu evliliğin kabul edilmesini, simgesel şiddet sağlar. Atiye ise bir kadın olarak eril iktidarın takas nesnesi olmuştur. Ataerkinin bu örüntüdeki en belirgin yansımalarından biri de, metnin kurduğu seksist söylemdir. *Mahur Beste*'de heteronormatif cinsellik rejimi, Behçet'in "normdışı"lığını belirginleştiren bir normlar dizgesi olarak sürekli yinelenir. Bu rejim içinde "kadın" ve "erkek" kategorilerine atfedilen "karakteristik" özellikler ve insiyaki edimlere işaret edilir. "Kadın inadı", "kadın gözü",

"kadın kıskançlığı", "kadın dedikodusu", "dişi nazı" gibi atıflar, metin boyunca defalarca tekrarlanır ve cinsiyete dayalı davranış kalıpları olarak sunulur. Toplumsal cinsiyet, biyolojik cinsiyetin ötesinde bir inşa olarak düşünülmez; "tabiat", "yaradılış", "irsiyet" kavramlarıyla cinsiyetin morfolojik bir temeli olduğu yargısı sürekli pekiştirilir. Böylece sınırları çizilen kategoriler arasında Behçet'in nereye konumlandırılması gerektiği sorusuna cevap aramak, metnin muhataba dayattığı beyhude bir çabaya dönüşür.

Öte yandan "kadın" kategorisine atfedilen tüm insiyak ve istidatlar Behçet'e de yüklenmektedir. Örneğin İsmail Molla için "tüm kadınların ahmak, sohbete elverişli olmayan, katlanmaktan başka çarenin olmadığı mahlûklar olması" (66), yalnızca metnin bir "kadın" kategorisi ve mizojinist söylem kurmasıyla değil; tüm bu kategorik atıfları Behçet'e de yüklemesiyle anlam kazanır; erkeklik inşasına ve "erkek" kategorisinin sınırlarının belirginleşmesine hizmet eder. Otorite karşısında "büyülenme" ve iktidar sahibini bir "kahraman"a dönüştürme eğilimi de (21), bu metinde yalnızca "kadınlar"a ve Behçet'e atfedilir. "Dev hüviyetiyle Behçet'i adeta yumurtayken bile ezen" (156) İsmail Molla'yı, çapkınlık hikayeleriyle, evin genç hizmetçi kadınları ve uzak-yakın bir yığın kadın akraba, bu romanın kahramanı olarak görmekten hoşlanır"lar (21). Metne giren tüm kadınlarla İsmail Molla arasında yaratılan bu erotik gerilime, gelini Atiye de dahil edilir; Atiye Behçet'te bulamadığı ama "yaşaması için kendisine lazım olan hava"yı (64) İsmail Molla'dan alır. İsmail Molla'nın anlattığı hikayelerdeki "tatmin edilmemiş kadın hayatlarını" (68) dinler, kendisi de "yaşam" talebi duyar, ancak "aşkın kapısı onlara [Behçet'e ve Behçet nedeniyle kendisine] kapalı"dır (70). Metnin diliyle "bir kadından istenilecek şeylerin hepsini" (60) taşıyan, İsmail Molla'dan alıntılarsak "güzel ve işveli" (40) bir kadın karakter olarak çizilen Atiye, "erkeği, ihtiyarı anlar" (66): "Tecrübeli bir ihtiyar için genç bir kadın kadar kim dost olabilir? Genç gelin zamanla Molla Bey'in biricik arkadaşı olur" (65). "Kadın erkek ayrı ayrı sandallarla iştirak etmek adet olduğu halde" (63) ikisi birlikte mehtap sefalarına, saz âlemlerine çıkarlar. İsmail Molla "sade içindeki fanteziyi harcamak aşkıyla" (65) Atiye'nin kıyafetlerini seçer, giyim kuşamıyla

ilgilenir. Ona "bu lezzeti veren mahluk, din kitaplarının insanoğluna bir nevi tuzak gibi gösterdiği" (66) bir "yasak elma" fantezisi sunar. "Erkeği, dış âlemin aksiyonu içinde hayatı yaparken görmekten zevk alan" (66) Atiye'nin tahayyülündeki "muktedir" temsili ise, İsmail Molla'da bedenselleşir. Metin boyunca erotik bir düzlemde işlenen muktedirlik, metindeki kadınlar gibi Behçet için de bir fantezi öğesidir. "Baba sevgisini bir din gibi" yaşar (28) ve "daha ilk yaşlarından itibaren, bir nevi yarım tanrı gibi baktığı bu güzel, cömert, zeki ve zaafsız babanın karşısında şahsiyetini bir çırpıda siliverir." (28). Bu "kendi şahsiyetinden vazgeçme" hali, Behçet'i aynı zamanda yaşamı boyunca kendi varlığı için babasından onay alma, babası tarafından tanınma arzusuna sürükleyecektir. Bu arzuyla da kendini yeniden-yazma, yeniden-üretme hamleleri yapar; bedensel ve edimsel alanda ele geçiremediği özerkliği ve inşa edemediği benliği; dilsel alanda inşa etmeyi deneyecektir.

Kitap Cildi-Kadın Bedeni Alegorisi ya da Bir "Patetik Yanılsama"

Behçet'te erotik pratiklerin inşası, kadın bedenini ikame edecek şekilde metne yerleştirilen bir kitap fantezisiyle tamamlanır. Kitaplar Behçet'in "dârülmihen"ine dahil ettiği, birlikte yatağa girdiği, tavan arasına saklandığı ve "dişilik" atfedilen nesnelerdir. John Ruskin'in terminolojisiyle, bir çeşit "patetik yanılgı" (Ruskin, 1891) olarak gelişen bu alegorinin temelinde, ileride açımlayacağım üzere, dilin ve yazının inşa etme gücü, üretim ve yeniden-üretim potansiyeli vardır diyebiliriz. Yine bu nedenle Behçet, anlatıcı-yazara başvurarak, kendi hikayesini yazmasını; ancak "kimi çizgileri değiştirerek yazmasını" talep edecektir. Fakat Behçet'in kitaplara atfettiği dişilik, bu yeniden-üretim beklentisinin de ötesine geçerek, erotik göndermelerle örülen, patetik bir hal alır. Behçet Bey'in boş ve geniş yatağında bu durum daha da netleşir: kitapların olduğu yerde kadınlar yoktur, kadınların olduğu yerde de kitaplar. Bu durum, karısı Atiye'nin ölmeden önceki son sözlerinde bir serzenişle birlikte şöyle dile gelir: Behçet'in kitaplarla koyun koyuna uyuduğu bu yatakta, "bir kadın en az lazım gelen şeydir!" ve Atiye'nin bu tespitini dile getirmesi, "genç kadının *nasipsiz* hayatından alabildiği biricik *intikam*"

(15) olacaktır. Behçet'in kitaplarla ilişkisinin ifşası, Atiye'nin evliliği boyunca beklediği bir "intikam" anı, "talihine isyan" olarak sunulur ve evlendikleri ilk gece Behçet'in kendisiyle birlikte olmak yerine kanepede uyuyan imgesini hayal ettiğinde attığı kahkaha gibi, Atiye bu ifşa anında da, yine güler ve gülerek ölür.

"Bütün gününü ayaküstünde kitapların karşısında hayran bir vecitle geçiren", "ciltleri bir kadın teni gibi okşayan", "tezhiplerin çiçeklerinde solmaz bir bahar vehmeden", iyi ciltlenmiş kitapları "genç, güzel giyinmiş kadınlara" (16) benzeten Behçet'in kitaplarla kurduğu ilişkinin dışında, metin bize İsmail Molla, Kalemiye'nin "erkek" memurları ve Refik'in de kitaplarla ilişkisi hakkında bir fikir verir; ancak dikkat çekici biçimde kitap okuyan bir kadın imajına rastlamayız. Çünkü metin "kadın" kategorisini, İsmail Molla karakteri üzerinden, "hemen her cinsi güzel fakat ahmak" olarak sunmuştur. İsmail Molla'nın kadınlara bakışı, kitaplara bakışını da paralel biçimde etkileyecektir. Öyle ki, "Molla Bey için kitap da kadın gibi bir şeydi[r], yani okunduktan sonra başından atılır" (29). İsmail Molla bir okur olarak tahayyül edilmiştir; fakat Behçet'in kitaplarla ilişkisi babasından çok farklıdır. Behçet kitapları okumaz, onları izler, okşar, soyar, ciltler ve birlikte uyur. "Kitabı okumaktan ziyade, onunla meşgul olmayı sever" (29). Bu erotik atıflarla birlikte, Behçet'in Atiye de dahil hiçbir kadına âşık olduğunu okumayız, ancak kitaplara "aşık" olduğu (29) bilgisi ediniriz.

Metin, Behçet'in cinsel tercihine ya da cinsel yaşamına dair hiçbir veri sunmaz. İsmail Molla'nın çapkınlığı, şark medeniyetinde "kadınların tatmin edilmemişliği", Atiye'nin Behçet'le evlendikten sonra "bir odada unutulmuş, koklanmayan bir çiçek" olarak kalması ya da "Eski Bir Konak" bölümünde Nergis Ayşe ve Langa Fatma'nın işlettiği genelev sahneleriyle cinsellik bu metinde varlık gösterirken; Behçet, kitaplarla kurduğu erotizmin ötesine geçemez. Cinsel alana dahil edilmez. Tıpkı iktidar alanından dışlandığı gibi, cinsellikten de dışlanmıştır. Bu dışlanma, Foucault'nun iktidar ve cinselliği eşzamanlı ve paralel performatif düzlemler olarak düşünmesini hatırlatır (2003). Yine Foucault'dan hareketle, Judith Butler, "özne, iktidarın dışında, iktidardan önce ya da sonra varolan bir cinselliğe ulaşabilecek konumda değildir." diyecektir

(2012: 83). Bu bağlamda, cinsel edim özgürleştirici bir hamle değildir; ancak iktidarla eşzamanlı bir performans olarak gelişebilir. Behçet'te sorunsallaştırılan da aslında cinsel kimlik ya da yönelim değil; istenmeyen oğul, istenmeyen koca, istenmeyen damat olarak metnin kurduğu değerler dizgesinde kendisinden beklenenleri karşılayamaması, çevresindekileri tatmin edemeyişidir. Bu "eksiklik" metaforu, metinde önce Behçet'in bedensel imgesiyle metnin muhatabının dikkatine sunulsa da, imgesel düzlemde bedende somutlaşan eksiklik, simgesel düzlemde soyut bir "iktidarsızlık" imasına açılır. İmgesel atıf, simgesel düzlemde kurulacak olan tüm hiyerarşik pozisyonların temeli olur. Dilsel alanda aldığımız bilinçdışı pozisyonlar, olgusal bir varlık kazanır ve bir dizi varsayımlar ağı içeren bir realiteye dönüşür. Metin böylece muhatabını Behçet'in temsiline ikna ederken; metne eklenen anlatıcı-yazarın mektubu da, otobiyografik bir tür olarak mektubun okur ve yazar arasında kurduğu samimiyet ilüzyonuyla[4] bu temsili pekiştirir, inandırıcılığını arttırır, meşruiyet kazandırır.

Behçet'in kitaplarla birlikteliği, sosyal öğrenmenin sunduğu performansların ötesinde gelişir. Kitapları "okuyan" ve okuduktan sonra "şuraya buraya atan" (30) babasının arkasından Behçet, bu kitapları toplar; ancak okumak yerine, eline geçen her kitapla "meşgul olmaya" (29) başlar. Bu meşguliyet, Behçet'te insiyaki olarak gelişmiştir. Ergenlik çağı olarak imlenen bir döneminde, "kimden, nereden öğrendiği bilinmeyen" bir şekilde, kendiliğinden gelişir. Tüm bu imalarla, kitaplarla tavan arasına çekilen Behçet'in, burada babası tarafından "basılması" ve İsmail Molla'nın Behçet'i hayal ettiği gibi bir kadın yerine bir kitapla "meşgul olurken" görmesi, metnin yarattığı erotizmin de lağvedilip sonlandığı sahne olacaktır. Bu sahneden sonra babası, Behçet'in "akıbetine" dair, metnin muhatabına şöyle bir prolepsis sunar:

> Molla Bey bu geceden sonra da Behçet'i sevmedi. Onun bir şeyi sevebilmesi için *beğenmesi* lazımdı. Behçet daha

[4] Pihilippe Lejeune'ün *On Diary* çalışmasında vurguladığı gibi otobiyografik türler, okur ve yazar arasında bir "otobiyografik sözleşme" kurduğu varsayılarak inandırıcılık kazanır. Ancak bu samimiyet illüzyonu, bir anlatım stratejisi olarak kullanılmaya müsait, kaygan bir gerçeklik zemini de sunacaktır (2009)

> küçüktü; onu beğenemezdi. Hatta o sadece küçük değil, *şekilsiz*di de… Bir yığın *zavallılık* içinde yüzüyordu. Hiçbir zaman *tek başına mevcut* olmayacak, daima *ikinci* ve *orta* kalacak, uçmak nasip olmadan sürünecekti. […] Zavallı Behçet, bütün ömrünce hiçbir *efendilik hissini* duymayacak, her tanıdığı şey ona sahip olacaktı. […] [K]üçük, müstebit bir saklanma, her şeye rağmen saklanma duygusunun büklümleri içinde küçük, çok küçük bir şey olarak yaşayacaktı. Son zerresine kadar erkek olan bu mağrur yaradılışta, bu gece, o eski ve ezeli kadın, tabiatın büyük aslı birdenbire bir yara gibi kanamıştı. (31-32)

"Şekilsiz", "orta", "sakat" olarak imlenen Behçet, metin boyunca, babasının öngördüğü gibi "hiçbir efendilik hissini tatmadan", sürekli bir saklanma halinde yaşar. İsmail Molla'yı rahatsız eden, bu yaşama biçiminin öğrenilmiş değil, insiyaki olduğunu anlamasıdır:

> [İsmail Molla] çocuğun tabiatındaki pısırıklığın ve zavallılığın dışarıdan aşılanmış bir şey olmadığını anlayınca, bu biçare doğuşla mücadeledeki güçlük karşısında birdenbire ürkmüş[tü]. (28-29)

Behçet'in iktidar ve cinsellik alanlarından dışlanması, metin boyunca, Behçet'in edimsel alana geçemeyişi üzerine kurulur. Haremdeki kadınlar Behçet'in "terbiyesi"nden ne kadar memnun olduklarını anlatırken, bu "terbiye", hadım edilmişliğe varan bir ilgisizlik olarak vurgulanır:

> A, vallahi, eminim bütün Emirgan önünde soyunsa, Behçet şöyle yüzünü çevirmez. […] [Behçet'in annesi ve dadısı] bu sözleri Molla'nın önünde tekrarlarlar, o zaman Molla çileden çıkar, "Eğer doğru ise, Allah sizin de onun da belanızı versin!" diye odadan fırlardı. (29)

İsmail Molla'nın tepkisini çeken bu "kayıtsızlık", Behçet'in Atiye ile evlendiği gün de metnin vurguladığı bir durumdur. Behçet'in "eli kadın eşyasına çok alışkındır", "çocukluğundan beri en sevdiği şeylerden biri de anne ve ablasına soyundukları sırada yardım etmektir" (58); fakat ne var

ki karısıyla geçireceği ilk gece, Atiye'yi soymak, bedensel olarak yaklaşmak Behçet'in "aklından geçemez" ve hatta "karısının çıplak omuzlarını, beyaz kollarını, dağınık saçlarını gördüğü zaman, hiç görmediği şekilde güzel bir şeyle karşılaştığını bile neredeyse fark edemez" (58). *Mahur Beste*'de Behçet'in cinsel deneyimsizliği ve ilgisizliği metin boyunca yapılan açık göndermelerle ve inşa edilemeyen erkekliğiyle paralel olarak işlenir. Elbette bu "inşa edilemeyen erkeklik" anlatısı, Behçet'in söyleminin değil, anlatıcı-yazarın temsilinin ürünüdür.

Bir Yeniden-Üretim Aracı Olarak Yazı ve Benliği Yeniden-Yazmak

Mahur Beste'de dilsel alanda yeni bir benlik inşa etme, failliği ele geçirme hamlesi, hem Behçet'in babasına tanınma talebiyle yazdığı mektuplarla hem de üst-kurmacanın alanına girerek anlatıcı-yazardan onu yeniden-yazmasını, yeniden-üretmesini beklemesiyle gerçekleşir. Behçet'in kendini edimsel değil, dilsel alanda gerçekleştirmek istemesi; bedensel imgenin ortadan kalktığı bir zeminde, kendi imgesini yeniden üretmek istemesi anlamlıdır. Hegel'in terminolojisiyle "dilsel alana geçiş arzusu", kişinin "failliği" kazanmak üzere, dili bir eylemsellik alanı olarak kullanmasını işaret eder. Hegel'e göre özbilinç, arzuyu dışa vurmak ve *tanınma* talep etmek ister; bunun aracı da dildir:

> İçselliği dışsallaştıran sözdür, dildir. Yazınsal tözün de dışavurum aracı dildir; çünkü dil, düşüncelere hak ettikleri gerçek varoluşu sağlayan dizgedir. İnsanın dilsel dışavurumu, biçimlenmemiş bir içselin biçimlenmiş bir dışsala dönüşümüdür, öz-dışavurumudur. (Kula, 2012: 14)

Behçet'in, Hicaz'a sürüldükten sonra yıllarca ayrı yaşadığı babasına "üst üste yazdığı mektuplar" (34), kendinde bulduğu "muvaffakiyetleri" vurgulayarak çizmeye çalıştığı bir imajla, babasından "kabul görebilmeyi" amaçlar. Bu mektuplaşmanın, anne ve oğul arasında değil; baba ve oğul arasında geçmesi elbette anlamlıdır. Ancak İsmail Molla, "hangi irsiyettin mahsulü olduğunu acı acı düşündüren" (34) Behçet'i, bu

mektuplarda kendini yeniden üretiyor olmasına rağmen "beğenmiyor, yuvasında kuzgun yavrusu bulmuş bir leylek gibi, bu mütevazı, her haliyle göz içine bakan mahluktan tiksiniyor, "Ya rabbim ben neyim, o ne" diyor"dur" (34).

Behçet zamanla, yalnızca ilk gençliğinde babasına yazdığı mektuplarla sınırla kalmayarak, yazı edimiyle daha sıkı ve sürekli bir bağ kurar. Yazma edimi, Behçet'in kendi varlığını gerekçelendirdiği, kendini "muktedir" hissettiği bir alan açar. Kalemde işe alınması elbette rastlantısal değildir:

> İşte onun yazdığı fezlekeleri hiç kimse yazamıyordu. Gözden geçirmediği hiçbir kanun layihası artık Şûra-yı Devlet'ten çıkmıyordu. Yavaş yavaş Behçet Bey ısrarı, inceleyici zekâsı, teferruat düşkünlüğü ile devlet denen mekanizmanın daima gölgede kalan, ne adı, ne de şahsiyeti göze çarpmadan çalışan o esaslı çarklarından biri olmuştu. İyi biliyordu ki bu büyük değirmen biraz da kendisi bulunduğu için dönüyordu. Bunu birçokları da biliyordu. Fakat hiçbiri bunu kendisi gibi açıktan açığa söylemeye lüzum görmüyordu. Vakıa "Yamandır şu Behçet, vallahi… Bir oturuşta bir muhacir arabası kâğıt yer. O olmasa halimiz haraptır…" gibi bazı cümleler artık kulağına gelmeye başlamıştı. (63)

Behçet'in "bir oturuşta bir muhacir arabası kâğıt yemesi" ile mübalağalı bir anlatımla aktarılan "yazma" istidadı, ömrünün sonuna dek, biçim değiştirerek devam edecektir. Yazı masasının başında "yavaş yavaş kabuğuna çekilmiş bir hayvan"a (62), "çalışkan bir örümceğe" (63) benzemeye başlar. Hem Atiye hem de İsmail Molla tarafından Behçet'e atfedilen bu "örümcek" metaforunun, metin içindeki tekrarı, mitik bir anlatıya gönderme olarak okunmaya da davet eder. "Yazarın ölümü" ve metinlerarasılık kavramından hareketle Roland Barthes, etimolojik açıdan metni, "örmek" (texting) edimi ile ilişkilendirmiştir. Ancak bu ilişki, örneğin Nancy Miller'a göre, yazmayı (*writing*) eril, örmeyi (*texting*) yani metinlerarasılığı ise dişil bir alana atfeden eril perspektife hizmet edeceği

için sorunludur. Çünkü metni bir "hypology"[5] olarak ele almak, tıpkı Barthes'ın "yazarın ölümü"yle tahayyül ettiği gibi, ağı ören örümceğe bir faillik (*agency*) atfetmeyi önleyecektir (Allen, 2011: 152). Mitik anlatılarda örümcek figürü, Arachne ve Athena arasındaki iktidar savaşı ve Athena'nın Arachne'yi cezalandırarak "başsız" bir gövde haline getirmek için bir örümceğe dönüştürmesiyle ilintilidir. Bu nedenle kültürel olarak kadın kimliği ile ilişkilendirilen *örme* eylemini failliğin imhası olarak okuyan Miller, kadın yazarı örümcek metaforuna indirgeyecek bir okumaya da karşıdır. Örümceğe atfedilen "başsızlık" ile, failliğinin elinden alınmış olması; Behçet'in bir "örümcek" olarak imlenmesiyle birlikte düşünüldüğünde de dikkat çekicidir. İsmail Molla'nın yukarıda alıntılanan tavan arası sahnesinde, Behçet'ten beklediği cinsel edim yerine, onu bir kitabın başında görünce yaşadığı hayal kırıklığı ve oğlunu "bir insandan ziyade, bir örümceğe benzetmesi" (30), Miller'in işaret ettiği "başsızlık", dişillik ve failliğin kaybı bağlamında okunabilir.

Behçet'in dilden bir yeniden-üretim beklentisi taşımasının bir diğer gerekçesi de, metnin dile yüklediği kültürel inşa misyonu olarak düşünülebilir. *Mahur Beste*'de dil, kültürün bir taşıyıcısı olarak, yapısalcı kuramın sunduğu dil tanımına paraleldir. Lévi-Strauss, mitlerin biliniyor olması için, dolaşımda olması gerektiğini; yani dil aracılığıyla anlatılagelmesi gerektiğini vurgularken, birer kolektif rüya ya da toplumsal edim olarak mitlerin tarihi varlığını ve kuşaklararası sistematik aktarımını, dille kurduğu ilişkiye borçlu olduğunu gösterir (Adams ve Searle, 1986: 811). *Mahur Beste*'de de tarihsellik ve kültürel yapı, dilin normatif işleyişi ile aktarılmaktadır. Bu bağlamda dilin kullanıcılarının dili şekillendirmesi kadar, dilin, kendi kullanıcıları üzerindeki normatif tahakkümü de önemlidir. Saussure'e göre "dilin işlevi, birbirinden kopuk olarak fikirleri taşıyan bir fonik araçlar sistemi yaratmak değil, fakat düşünce ve ses sistemleri arasında sıkı bir bağ kurarak esnek ve karşılıklı olarak etkileşen

[5] "Hypos" kökü, "örümcek ağı" anlamına gelir. Barthes'ın "metinlerarasılık" kavramını açımlarken kullandığı metinler arasında bir "bağ" olduğu fikrinden hareketle Miller, Barthes'ın yaklaşımının edebi metni bir "hypology" olarak tanımladığını düşünür (Miller, 1988: 64).

organik bir bütün oluşturmaktır." (Akt. Kantarcıoğlu, 2009: 285). *Mahur Beste*'de Sabri Hoca'nın İsmail Molla ile "medeniyet" üzerine yaptıkları bir konuşmada, dilin iki yönlü "inşa" süreci, şöyle vurgulanır:

> "Sen Ahmed ü Mahmud u Muhammetsin efendim
>
> Haktan bize sultan-ı müeyyetsin efendim"
>
> Peygambere böyle "efendim" diye ve bu teşrifatla hitap edebilmek için evvela Türkçe konuşur doğmak, sonra bizim Türkçemizin içinde doğmak, bizim teşrifat ve adabımızdan geçmek lazımdır. Ta Asya içlerinden kopacaksın, bir çığ gibi bu sahillere düşeceksin; orada tıpkı bizimki olan bir imparatorluk kuracaksın, bu toprak üstündeki hayatı nizamlayacaksın; dört asır lüfer, kalkan, barbunya yiyeceksin; badem, gelincik şurubu içeceksin; samur kürklere, beyaz bürümcüklere bürünüp yaşayacaksın; hayat arızalarının üstünde bir vahdanîlik fikriyle yaşayacak, onu türbende, camiinde, sebilinde bir üslup haline getireceksin; tekkelerin asırlarca Allah'la sevgiliyi birleştirecekler; dinî ra'şe bir zarafet ve nezaket ayini haline girecek ve sen peygambere hitap için bu dili bulacaksın… (98)

Sabri Hoca karakteriyle vurgulanan dil ve birey arasındaki etkileşimsel yapı, bu metinde dile ve yazıya bir inşa potansiyeliyle birlikte "dişillik", doğurganlık iması da yükleyecektir. Behçet'in patetik yanılsamasının temelinde de bu ima vardır diyebiliriz. Behçet böylece kendini bir kitap cildinin içinde, metinsel düzlemde, dil aracılığıyla yeniden-üretebileceğine inanmıştır.

Sonuç

Judith Butler, "beden"i, "imlenmeyi bekleyen hazır bir yüzey olarak değil, siyasi olarak imlenip sürdürülen bir dizi bireysel ve toplumsal sınır olarak" değerlendirir (89). Bu değerlendirmenin vurguladığı "sınır", *Mahur Beste*'de erkeklik inşasını gerçekleştiremeyen bir karakter olarak Behçet'in, ideal erkek bedenini belirleyen sınır ve normların da dışında bırakılmasıyla belirginleşir. Aslında Atiye Behçet'i "çirkin" bulmaz, onun "tatmin edilmemişliği" Behçet'in bir metafor olarak kullanılan zayıf bedeniyle imlense de Atiye'nin tatminsizliği Behçet'in erkeklik inşasındaki "başarısızlığı" ile ilgilidir. Çünkü Behçet'in performe ettiği kimlik, "yaşadığı devrin bir erkekten istediklerini" (71) karşılamamakta, "hayat, erkeği daha büyük işlere çağırırken" (71), Behçet "kadınsı istidatlar"la uğraşmaktadır. Lacan'ın tartışmaya açtığı gibi, dilsel alanda, "fallus olmak" ve "fallusa sahip olmak" farklı anlamlara gelir. "Fallus olmak", heteronormatif matrisin temel aldığı "öteki" olarak "karşı cins"in duyacağı arzunun imleyeni olmayı, bu imleyen kimliğini performe etmeyi gerektirir (2013). Ancak Behçet heteronormatif matrisin sunduğu "erkek" kimliğini temellük etmemiştir. Bu nedenle metin bir yandan matrisi metin içi düzlemde yeniden inşa ederken; bir yandan da Behçet'in bu matrisin dışında kalmasını anlatısallaştırır. Bu bağlamda, üst-kurmacayla sunulan mektupla birlikte, tüm anlatı, Behçet'in anlatıcı-yazara hikâye ettiği olaylar ve karakterler üzerine örülmesine ve Behçet'in talebi üzerine yazıya geçirilmiş olmasına karşın, temsiliyetin tahakküm gücünü kullanarak Behçet'in "rızasını" almayan bir ifşa anlatısına dönüşür. Behçet, biyografisini bir yeniden-yazım olarak kurgulamak ve bu yolla kimliğini yeniden-inşa etmek istemiştir; fakat metin bu talebi karşılamayacağını ilan ederek sonlanır. Behçet'in normatif bir söylemin sınırları içinde yargılanmayacağı bir anlatı, anlatıcı-yazarın kurduğu ve Behçet'in biyografisi olmaktan uzaklaşarak sunduğu "yaşadığınız, yaşadığımız devirlerin hikayesi" içinde kurulamaz; çünkü anlatıcı-yazara göre biyografik anlatı, devrin anlatısından ayrı düşünülemez. Metnin tüm değer yargılarıyla birlikte kurduğu kronotopun Behçet'e sunacağı temsil ise, anlatıcı-yazarın Behçet'e yazdığı mektupta şöyle ifade bulur: "Siz mağlupsunuz" (159). Bu mağlubiyet ilanıyla birlikte, *Mahur Beste'*yi yarım kalmış ya da Behçet karakterinin anlatısını yarım bırakmış bir metin

olarak değil; metnin Behçet'i "unutarak" odaklandığı diğer tüm karakterleri ve onların erkeklik inşalarını, Behçet'in inşa edemediği kimliği belirginleştirmek için işlevselleştirilmiş anlatılar olarak okumak gerekir. Böylece Tanpınar'ın "Behçet Bey'e Mektup" bölümüyle birlikte bir üst-kurmaca olarak sunduğu *Mahur Beste*'yi, "tamamlanmamış" bir roman olarak değil, Behçet'e atfedilen "eksiklik" metaforuna potansiyel sunacak anlatım stratejileriyle kurulmuş bir metin olarak değerlendirmenin de yolu açılacaktır.

Kaynakça

Adams, H. ve Searle, L. (1986). *Critical theory since 1965*. Florida: University Press.

Allen, G. (2011). *Intertextuality*. New York: Routledge.

Bloom, H. (2008). *Etkilenme endişesi: Bir şiir teorisi*. İstanbul: Metis.

Bourdieu, P. (2018). *Eril tahakküm*. İstanbul: Bağlam.

Butler, J. (2012). *Cinsiyet belası: Feminizm ve kimliğin altüst edilmesi*. İstanbul: Metis.

Connell, R. W. (2017). *Toplumsal cinsiyet ve iktidar: Toplum, kişi ve cinsel politika*. İstanbul: Ayrıntı.

Culler, J. (1975). *Structuralist poetics: Structuralism, linguistics and the study of literature*. London: Routledge.

Direk, Z. (2018). *Cinsel farkın inşası: Felsefi bir problem olarak cinsiyet*. İstanbul: Metis.

Foucault, M. (2003). *Cinselliğin tarihi*. İstanbul: Ayrıntı.

Hawkes, T. (1977). *Structuralism and semiotics*. New York: Appleton Press.

Kantarcıoğlu, S. (2009). *Edebiyat akımları, Platon'dan Derrida'ya*. İstanbul: Paradigma.

Kula, O. B. (2012). *Dil felsefesi, edebiyat kuramı II*. İstanbul: İş Bankası Yayınları.

Lacan, J. (2013). *Fallus'un anlamı.* İstanbul: Altıkırkbeş Yayınları.

Lejeune, P. (2009). *On diary.* Hawaii: University of Hawaii Press.

Adams, H. ve Searle, L. (Ed.) (1986). *Critical theory since 1965* içinde, Levi-Strauss, C. "The structural study of myth" (ss. 808-822). Florida: University Press of Florida.

Miller, N. (1988). S*ubject to change: Reading feminist writing.* Columbia: Columbia Uviversity Press.

Piaget, J. (2015). *Structuralism*. New York: Psycology Press.

Ruskin, J. (1891). *Modern painters*. London: George Allen Publishing.

Saussure, F. Çev. Kılıç, S. (2014). *Genel dilbilim yazıları*. İstanbul: İthaki.

Sedgwick, E. K. (1990). *The epistemology of the closet.* California: University of California Press.

Tanpınar, A. H. (2014). *Mahur beste*. İstanbul: Dergah.

Wittig, M. (2013). *Straight düşünce*. İstanbul: Sel Yayınları.

BOOK REVIEWS

Healing from Hate: How Young Men Get into -and out of-Violent Extremism

Michael Kimmel

Oakland: University of California Press
2018, 18+263 pages (including index)

Healing from Hate, written by the renowned sociologist and expert on masculinities, Michael Kimmel, has a truly interdisciplinary scope, which addresses the interests of political and social scientists, who work on populism, extremism, far-right movements, masculinities, race, ethnicity and whiteness studies, gender studies, youth culture, intersectionality, identity, power structures and inequalities. The author's avoidance of opaque theoretical discussions and positioning of himself both as a curious researcher and a person who is concerned about the global popularity of the extremist movements he works, make this book beyond an academic one, and a must-read for the related non-governmental organizations' (NGO's) or governmental organizations' shareholders. Kimmel's analysis, a "gendered political psychology of extremism" (p. 234), as described the by the author himself, includes the biographies of men, who had been involved in different far-right movements such as Neo-Nazis and Jihadists, and *jumped out* of these movements, after feeling disillusioned, disheartened and alienated because of their experiences, observations and reflections during the times they were a part of those movements.

The book focuses on the biographies from Germany, Sweden, U.S. and Britain, and contextualize these biographies within the historical

and current political and economic problems in these societies, which push people in and out of extremist movements. The biographies often include the social factors, such as harassment by the family members or bullying in the school which led people to feel marginalized and search for alternative communities with far-right ideologies, in their search for identity and sense of belonging. Their sense of identity and belonging is also strengthened by powerful cultural symbols, such as swastika and other Nazi paraphernalia. However, they gradually feel frustrated within these communities and seek a way to exit, often with the help of NGO's. The international scope of this book is further enriched by the comparative examples from Denmark, Norway, Belgium, and Canada, pointing out the problems related to far-right populism. The international comparisons are especially valuable in outlining the similarities and differences in the strategies of the NGO's, such as EXIT Sweden, EXIT Deutschland, Life After Hate (LAH) in the U.S, and Quilliam in Britain. For instance, EXIT operates through its own offices in Sweden and Germany, whereas LAH lives mainly on social media, "as a place in cyberspace", with a motto "No Judgement, Just Help" (p. 179). Although EXIT and LAH employees largely avoid ideological discussions with the extremists, and act as life coaches who show that an alternative communal life and personal identity are possible, often by materially supporting them in employment and housing, Quilliam provides ideological explanations on "political and religious errors of modern Islamic movements" (p. 219).

Political and economic crisis induced by the problems in global neoliberalism today caused the rising of populist, racist, far-right movements, throughout the world, which caught the attention of many social and political scientists, such as Scott Atran (2010) and Marc Sageman (2017). *Healing from Hate* differs from these authors' works, in

terms of its emphasis on particular conceptions of masculinity, which is a major factor for the people, whose biographies are narrated, which led them to be a part of, and later on, to exit, these extremist movements. This process is a highly gendered one, which is related to the fact that the traditional gender roles in patriarchal cultures, where the men are associated with the responsibility of being the breadwinners and protecting their wife and children, are no longer valid in most parts of the World. Therefore, this conception of male responsibility which comes with a "particular set of entitlements and rewards" (p.8) in their family, community, and society, as a result of their successful performances of masculinity. However, loss of jobs and unemployment due to "economic displacement in an increasingly interconnected global economy" (p. 9), the challenges against the domestic patriarchy by the working wives and children, who are getting an education and being politically marginalized, lead to a breakdown in this conception of masculinity. Similarly, the participants of the extremist movements often narrate childhood traumas, such as bullying, sexual abuse, and isolation from their family and community, as other factors which harm their masculinity. This breakdown of the particular conception masculinity requires "restoration, retrieval and reclamation" (p. 8), which often takes the form of attacking the racial, ethnic and/or religious others and immigrants, who are blamed to take the jobs and girlfriends or wives of the Whites, partying, brawling, heavily drinking and using drugs. In the case of Muslim immigrants who turned to Jihadists in Canada and England, their masculinity is often threatened by the racism they experience in their everyday lives and identity issues since they do not feel a sense of belonging to any community or country, and it is reclaimed with the plan of being a suicide bomber and a martyr, which would guarantee to go to heaven after death and join "72 virgins" here (p. 213).

Despite his particular focus on the threat against masculinity, Kimmel carefully avoids psychologizing this process and does not establish a direct link between these particular challenges and joining an extremist movement. He states that there are many other men who have experienced these challenges and coped with them in different ways, such as seeking professional help of a psychologist or embrace an alternative, more compassionate and inclusive form of masculinity. However, these common patterns in the biographies from different countries point out a gendered pattern, which the author also notices and request the NGO's who help the extremists in jumping out of the movements to consider this pattern and act accordingly in shaping their strategies and discourses.

As Kimmel also mentions, reading the extremists' biographies in *Healing from Hate*, frustrates the readers, since it gives them an impression that many people are one bullying or harassment away from joining an extremist group. However, it also gives them hope, since the biographies often end with extremists' developing a new conception of masculinity and starting a more peaceful and integrated life with the help of NGOs, such as EXIT and LAH. The book does not have a particular methodology section, but Kimmel's arguments are largely based on the interviews that he had conducted often in unusual places such as EXIT offices and high-security prisons, as well as the social media sources, music and cartoons, which represent far-right ideologies and movements and became influential in recruiting new members to these movements. The richness of sources begs for a more detailed account on the methodology, where the author could explain more how he had reached and built a rapport with the participants of his research, and how the participants benefit from the sources of popular culture and social media in shaping their arguments and lifestyle.

While the author successfully discusses the particular biographical, historical and current social conditions which lead men to become extremists, one quote from a Swedish Neo-Nazi Stefan stands out: "I wasn't a Nazi when I was born…I became a Nazi" (p. 101). This quote refers to the contingencies in a particular social context in making (and unmaking) of a Nazi, and reminds the readers Rakel Dink's *Letter to the Loved One*, which she wrote after the assassination of her husband, the acclaimed Armenian journalist from Turkey, Hrant Dink, by an ultra-nationalist, in Istanbul in 2007: "Whatever would be the age of the murderers, 17 or 27, I know that they were born babies once. Without questioning the darkness that created murderers from those babies, there's nothing to do".

Kimmel explores the far-right movements from the angle of his participants' masculinities. However, he never singles out the concept of masculinities in his analysis, and contextualize it by pointing out its interaction with the class, race, ethnicity, age, immigration and family history within the biographies of young men he interviewed. This approach adds sophistication to the author's arguments, which also shows that people's lives are multi-layered, complex and complicated entities, where the slightest contingency make a big difference in its flow. In that respect, *Healing from Hate* is a pertinent example of the studies of life history, despite the fact that it focuses on a brief period of time in the earlier phases of people. Although the young men's biographies constitute the main scope, the experiences of women within the far-right movements and the LGBTQ issues in relation to these movements' ideologies are also included in the book. However, these parts on women and LGBTQ stress out their rather instrumental role in the lives and views of the main actors of the book, than standing on their own, which leaves the readers eager to learn more about the women and LGBTQ in

these movements. Perhaps, this calls for another book on this issue by Michael Kimmel.

Work Cited

Atran, S. (2010). Talking to the Enemy: Violent Extremism, Sacred Values, and What it Means to be Human. London, UK: Allen Lane Publishing.

Sageman, M. (2007). *Turning to Political Violence: The Emergence of Terrorism*. Philadelphia, PA: University of Pennsylvania Press.

Dink, R. (2007, January 23). Letter to Loved One. Bianet (English). Retrieved from http://m.bianet.org/english/politics/90622-rakel-dinks-letter-to-the-loved-one

Ayşecan Terzioğlu
Cultural Studies Program
Sabancı University